

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

jaar	bijlagenr.	categorie/agendanr.
2010	RA10.0080	A 3

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad der gemeente Emmen, gehouden op donderdag
24 juni 2010 te 09.00 uur in de raadzaal

Voorzitter: de heer C. Bijl
Waarnemend voorzitter: de heer G.J. Horstman
Griffier: de heer H.D. Werkman

Aanwezig bij de aanvang 32 leden, te weten mevrouw F.A. Aldershof, de heer H. Boers, mevrouw Y.J. Boxem-Klein, de heren J. Dijkgraaf, K.P. Eggen, T.H. Gerth en W.W.W. Halm, mevrouw T.C. Hooegeveen, de heren G.J. Horstman, H.J. Hulsegge, H. Huttinga, R.J.M.A. Kochheim, H. Leutscher en G.H.H. Linnemann, mevrouw A.G. Louwes-Linnemann, de heren W.O. Meijer en R.H. Mulder, mevrouw A.C.M. Nijhof-Huizinga, de heren S. Özkan en L.T. Pekelsma, de dames H.H. Plas-Kerperin en S. Rougoor-Mahalbasic, de heren C.J.M. Ruhé, J.C. Scheltens, A.W.J. Schoo, H. Smit, G.T. Sulmann, H. Thole, R. Wanders, R. van der Weide, B.D. Wilms en J.H. Wittendorp.

Later ter vergadering 5 leden, te weten de heren J.M.L.G. van Goethem, A.J. Goudriaan, W.L.H. Moinat, A.H. Oldenbeuving en H. Velzing.

Afwezig 2 leden, te weten de heer G.J. Bijlsma en mevrouw M.W.M. Vrolijk-Lenting.

Aanwezig zijn de wethouders: de heer B.R. Arends, mevrouw T. Houwing-Haisma, de heren H.G. Jumelet en J. Kuper en mevrouw M.H. Thalens-Kolker.
Tevens aanwezig: de heer A.J. Mewe, gemeentesecretaris.

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet eenieder van harte welkom. Er wordt vandaag wat vroeg begonnen, maar tja: het is in het landsbelang, iedereen wil vanavond 'onze jongens' (*WK Voetbal, red.*) steunen!

Normaal heet hij tevens de luisteraars van Radio Emmen welkom en dat doet hij natuurlijk ook deze keer, maar naar iedereen wellicht heeft begrepen, is de raadsvergadering voor het eerst ook op internet te volgen, dus ook de kijkers hartelijk welkom!

Er zijn berichten van verhindering van de heer Bijlsma en mevrouw Vrolijk.

Later ter vergadering zullen komen de heren Van Goethem, Goudriaan, Moinat, Oldenbeuving en Velzing.

Hij stelt zich verder voor dat agendapunt B1 (benoeming lid raad van toezicht Esdal College)

aan de orde wordt gesteld nadat agendapunt B2 (Kadernota 2010 c.a.) is behandeld. Intussen kan iedereen z'n stembriefje inleveren. Hij verzoekt mevrouw Rougoor en de heer Linnemann de stemcommissie te vormen en de stemmingsuitslag tijdens de lunchpauze vast te stellen en dit daarna te melden.

De heer Dijkgraaf wil een niet aan de orde van de vergadering zijnde motie indienen. Deze gaat over het kraakverbod.

De voorzitter wijst erop dat zo'n motie altijd als laatste punt van de agenda wordt behandeld.

De heer Thole wenst een motie in te dienen bij het voorstel onder punt A9, maar weet niet hoe dit qua vergaderorde kan worden opgelost.

De voorzitter vindt dit wel een probleem. Immers, de afspraak is dat over A-stukken alleen een stemverklaring kan worden afgelegd. Hij heeft de CDA-fractie in overweging te verzoeken het A9 om te zetten in B11a en vraagt de raad met enige soepelheid naar dat verzoek te kijken. Overigens is het desbetreffende stuk er in de afgelopen drie jaar ruimschoots in geslaagd niet aan de aandacht te ontsnappen! Kortom, hij vraagt de raad soepel te zijn en aan de CDA-fractie er geen te lang verhaal van te maken.

De raad stemt in met wijziging van punt A9 in B11a.

Vervolgens wordt de opgestelde en enigszins gewijzigde agenda vastgesteld.

De voorzitter deelt nog mee dat bij agendapunt B2 (Kadernota c.a.) de heer Horstman als waarnemend voorzitter de leiding van de vergadering zal overnemen op het moment waarop het college gaat antwoorden op de inbreng van de fracties.

A2. Vragenhalfuur

Oeverzwaluwen

De heer Dijkgraaf merkt op dat rond de Rietplan een grote kolonie oeverzwaluwen heeft gezeten. Het zijn vogels die op de 'rode lijst' staan vanwege de duidelijke afname van het aantal en de geringe verspreiding. Een tweetal jaren geleden zijn er zandafgravingen geweest en er resten nu alleen nog wat hoge hopen zand. De vraag is of het mogelijk is dat het college actie gaat ondernemen om er voor te zorgen dat de oeverzwaluwen weer terugkomen.

Wethouder Houwing-Haisma antwoordt dat het zanddepot bij de Rietplan is verdwenen en dat daarmee ook de tijdelijke nestmogelijkheden voor de oeverzwaluwen zijn verdwenen. Er is wel een speciale wal aangelegd ten behoeve van de oeverzwaluwen, doch deze is door de vogels afgekeurd; er was geen nestje te bekenen. De oeverzwaluwen zijn zelf op zoek gegaan naar een alternatieve plek, die zij 500 m verderop hebben gevonden. Daar gaat het goed met de kolonie. Spreekster weet niet of ze er een vergunning voor hebben aangevraagd, maar zij weet wel dat in samenwerking met de Stichting Landschapsbeheer Drenthe nog wordt onderzocht of er op een eenvoudige manier wanden voor de oeverzwaluwen kunnen worden gemaakt bij de vijvers in Klazienaveen en Nieuw-Amsterdam en dat men ook van plan is dit bij het Rundedal

en de Grote Rietplas te gaan doen. Het heeft dus volop de aandacht.

De voorzitter begrijpt dat de zwaluwen woonruimte hebben gekraakt! Dit kan nu nog, maar hij zou er, als hij de heer Dijkgraaf was, terughoudend mee zijn hiermee wat te doen!

De heer Dijkgraaf wilde alleen de oproep doen te bewerkstelligen dat de zwaluwen kunnen komen waar ze graag willen zijn.

Controle op subsidies

De heer Dijkgraaf brengt naar voren dat RTL Nieuws een onderzoek naar controle op subsidies heeft gedaan in een 40-tal gemeenten. Daaruit is gebleken dat subsidies niet worden gecontroleerd. Het wordt een ernstig probleem genoemd, omdat het gaat om publiek geld. Is de gemeente Emmen ook onderzocht en behoort zij tot de gemeenten die de subsidies niet controleren? Zo nee, hoe worden in Emmen controles uitgevoerd en welke criteria liggen hieraan ten grondslag?

Wethouder Arends antwoordt dat Emmen niet behoort tot de onderzochte gemeenten. Vanzelfsprekend vinden hier controles op subsidies plaats. Subsidies worden toegekend op basis van de subsidieverordening en beleidsregels. De ingediende subsidieaanvragen en aanvullende criteria worden getoetst aan het vastgestelde beleid en de daarin aangegeven uitgangspunten. Controle vindt eveneens plaats in het kader van de verantwoording van de rekening. Er wordt ook nog getoetst aan de in de beschikking opgenomen beleidsregels en criteria.

De heer Dijkgraaf vindt het goed te horen dat het op deze manier gebeurt.

Werkconferentie Atalanta

De heer Schoo brengt naar voren dat hij in het verslag van de vergadering van de commissie bestuur en middelen op 3 juni heeft gelezen dat in de vergadering van de klankbordgroep van 1 juni het idee is geopperd een werkconferentie Atalanta organiseren, maar heeft ook geconstateerd dat daarover geen concrete afspraken zijn gemaakt. Burgemeester Bijl deed het in de commissievergadering van 10 juni vóórkomen dat dit wél het geval was en maakte de raad het verwijt dat deze van alle afspraken beter kennis moet nemen. In de verslaglegging heeft hij echter geen afspraken kunnen vinden. De vraag is: wat is er nu afgesproken?

De voorzitter geeft het woord aan de voorzitter van de commissievergadering.

De heer Horstman zegt dat volgens hem duidelijk is uitgesproken dat er behoefte bestaat aan een werkconferentie over Atalanta. Hij heeft dat geconcludeerd en daarmee is de vergadering akkoord gegaan. Volgens hem staat het zo ook in het verslag.

De voorzitter brengt naar voren dat de datum van 8 september als vervolg op de vergadering in zijn agenda was genoteerd. Hij is ervan uitgegaan dat dit ook de datum zou worden voor de uitvoering van deze afspraak, doch dat bleek niet zo te zijn. Dat is op 10 juni al aangegeven.

Financiële steun aan het dierenpark

De heer Schoo zegt dat er bij hem wat ruis op de lijn zit vanwege de vraag of er deze of de volgende week financiële steun wordt verleend aan het dierenpark. Die ruis is ontstaan doordat wethouder Kuper heeft gezegd dat een hypotheekverhoging voor het dierenpark de komende tijd gemakkelijk geregeld kan worden. Ruis is ook ontstaan doordat de voorzitter van de commissie afsloot met de vraag of iedereen het eens was met steun aan het dierenpark.

De eerste vragen zijn: kan het college financiële steun aan het dierenpark geven zonder dat daarover een raadsbesluit is genomen? Zo ja, heeft het college het voornemen op korte termijn steun te verlenen zonder raadsbesluit? En tot welke hoogte kan het college steun verlenen zonder toestemming van de raad?

Op de tweede plaats de volgende vragen. Heeft het college op dit moment al financiële steun aan het dierenpark verleend? Zo ja, op welke wijze heeft die steun plaatsgevonden en welk bedrag is hiermee in totaliteit gemoeid?

Wethouder Kuper antwoordt dat nog geen steun is verleend aan het dierenpark. Op 10 juni heeft hij in de commissie gesproken over een overbrugging voor de periode waarin de huidige dierentuin nog bestaat. Dat is op dit moment in onderzoek en hierover wordt de raad te zijner tijd geïnformeerd, conform de normale procedure. Ook heeft hij gezegd dat de dierentuin ervan uit gaat dat de bevoorschotting voor de nieuwe dierentuin conform de afspraken plaats zal vinden. Dit is in lijn met dat wat op 18 december door de raad is besloten, namelijk tot € 5,5 miljoen aan voorschot als voorbereidingskrediet. Daar is inmiddels € 3,3 miljoen op verstrekt, wat inhoudt dat er nog een ruimte van € 1,2 miljoen

is. Dit bedrag zal het college volgens afspraak nog bevoorschotten, zij het onder nog striktere voorwaarden dan eerder is gedaan. Hierover krijgt de raad nog vóór de vakantie een brief van het college, waarin zal worden aangegeven welke voorwaarden hieraan worden verbonden.

De heer Schoo laat weten dat de DOP-fractie het verzoek van de dierentuin van 18 mei voor kennisgeving aanneemt, in afwachting van de door de wethouder aangekondigd informatie. De verdere besluitvorming van het college wacht zij verder gewoon rustig af.

Afhandeling aanvragen voor een bijstandsuitkering

De heer Hulsegge brengt naar voren dat de laatste tijd steeds vaker aan de PvdA-fractie wordt gevraagd waarom het zo lang duurt dat de aanvragen voor een bijstandsuitkering worden afgehandeld. Het betreft onder andere aanvragen volgens de IOAW (inkomensvoorziening oudere arbeidsongeschikte werkloze werknemers). Een termijn van drie maanden en langer blijkt geen uitzondering te zijn. Ook de bevoorschotting blijkt een moeizaam proces te zijn; daarvoor wordt veelal geen voorstel gedaan. De aanvragers van een bijstandsuitkering komen daardoor extra in de problemen.

De vraag is: wil het college bewerkstelligen dat de afhandeling van aanvragen binnen een tijdsbestek van maximaal vier weken gaat plaatsvinden, er tegelijk met een aanvraag bevoorschotting wordt geregeld en de achterstand in de afhandeling van aanvragen binnen een periode van vier weken is ingelopen en tot het verleden behoort?

Wethouder Jumelet zegt dat de gemeente te maken heeft met een toenemend aantal aanvragen van uitkeringen. Voor de afhandeling geldt een wettelijke termijn van 56 dagen. De ambitie is die termijn te beperken tot 28 dagen, maar doordat er in het afgelopen jaar veel meer aanvragen zijn binnengekomen, wordt die termijn niet gehaald. Er is thans sprake van gemiddeld 38 à 40 dagen. Het college herkent wat de heer Hulsegge heeft ingebracht. Getracht wordt de termijn weer te brengen op 28 dagen. Voor bevoorschotting is er méér nodig, want dan gaat het ook om stukken die tijdig moeten worden ingeleverd, dus daar zal altijd wat meer ruimte voor moeten zijn. In elk geval is de intentie binnen 28 dagen aanvragen af te handelen en uiteindelijk ook tot bevoorschotting te komen. Dit heeft de volle aandacht, maar de omstandigheden hebben er voor gezorgd dat de afhandeling

in een aantal gevallen vertraging heeft opgelopen.

Kinderopvang Calimero

De heer Gerth merkt op dat Calimero al jaren een begrip is in Nieuw-Weerdinge. Gegroeid vanuit het particulier initiatief is er een professioneel ingerichte ruimte ontstaan voor in totaal circa 50 kinderen, verdeeld over verschillende leeftijden, goedgekeurd door de GGD. Nu neemt de gemeente samen met Sedna en een organisatie buiten Emmen het initiatief om in het kader van de brede school een organisatie voor kinderopvang op te zetten in het dorps huis De Badde. De vraag is of Nieuw-Weerdinge groot genoeg is voor twee centra voor kinderopvang. In de ogen van de CDA-fractie is dat niet zo.

De gemeente Emmen is volgens de fractie altijd voorstandster geweest van particulier initiatief. Daarom verbaast het haar dat er geen samenwerking wordt gezocht met de kinderopvang Calimero en dat er gemeentelijke investeringen in De Badde worden gedaan, zowel in tijd als in geld, voor het opzetten van een tweede kinderopvang. Naar het idee van de CDA-fractie kan hier tijd en geld worden bespaard en worden voorkomen dat een particulier initiatief van een inwoner van Emmen te gronde wordt gericht. Tenslotte gaat de brede school niet primair uit van 'alles onder één dak', maar gaat het meer om samenwerking tussen de organisaties.

Verder heeft Calimero al twee keer een brief naar de gemeente gestuurd voor een gebruikersvergunning. De leges zijn betaald, maar het enige dat men terugontvangen heeft zijn bevestigingen van ontvangst, met de mededeling dat er binnen acht weken antwoord komt. De eerste brief dateert van ruim een jaar geleden, de tweede van meer dan acht weken geleden. Bij Calimero krijgt men een beetje de indruk: zij zijn groot en wij zijn klein!

Is de wethouder met de fractie van mening dat het in het kader van de brede school beter is gebruik te maken van bestaande organisaties en dat particulier initiatief van een Emmense burger moet worden ondersteund? Zo ja, wat gaat de wethouder doen om dit gestalte te geven en zo onnodige investeringen te voorkomen? Een andere vraag is: hoe kan het dat tot twee keer een aanvraag om een gebruikersvergunning niet beantwoord wordt, terwijl de leges wel betaald zijn?

Wethouder Thalens-Kolker zegt dat in het kader van de sociale alliantie tussen de gemeente en de provincie is afgesproken dat er naar zal worden gestreefd op acht plekken in de gemeen-

te kindcentra te realiseren, vooruitlopend op de Wet OKE, volgens welke een harmonisatie moet plaatsvinden tussen kinderopvang en peuterspeelzalen. In Weerdinge zijn goede ervaringen opgedaan met de aanbieder van opvang van kinderen door een bestaande aanbieder, een aanbieder uit de gemeente Noordenveld. Daar is verleden jaar contact over geweest, maar op het moment waarop deze aanbieder van kinderopvang merkte dat er in Nieuw-Weerdinge al een kinderopvangmogelijkheid is (Calimero), heeft deze aanbieder zich teruggetrokken. Dit initiatief is dus verder niet uitgewerkt.

Over het aanvragen van een gebruikersvergunning is even overleg gevoerd met de desbetreffende wethouder. Geconstateerd is dat eens moet worden uitgezocht wat er precies is aangevraagd.

De heer Gerth vraagt hoe het dan kan dat ouders in Nieuw-Weerdinge zijn uitgenodigd voor uitleg over kinderopvang in De Badde.

Wethouder Thalens-Kolker is hiervan niets bekend. Op deze vraag kan zij dus geen antwoord geven.

De voorzitter merkt op dat deze informatie wellicht buiten de vergadering om even met elkaar kan worden uitgewisseld.

CQ

De heer Eggen vermeldt dat de D66-fractie zich enigszins zorgen maakt over de openbaarmaking van het onderzoek bij CQ, verricht door het bureau Hordijk & Hordijk. Een broedende kip moet je niet storen, maar als een broedende kip langer dan drie maanden op een ei zit, kun je dat ei beter weghalen, want dan redt dit het niet meer. Drie maanden geleden is al gevraagd hoe het hiermee zat en de wethouder heeft toen gezegd dat, als het zover is, het rapport openbaar wordt, maar spreker vindt het wel heel erg lang duren. De vraag is dan ook: wanneer wordt dit rapport eindelijk eens openbaar?

Wethouder Jumelet deelt mee dat het rapport over het onderzoek naar de randvoorwaarden, met name gericht op het voor de Stichting OBE en CQ, voor het overgaan naar beleidsgestuurde contractfinanciering inderdaad is opgeleverd. Hierbij moet worden gezegd dat het rapport niet geschreven is naar aanleiding van de laatste situatie bij CQ. Het maakt wel onderdeel uit van de vraag hoe met elkaar verder wordt gegaan. Dat vraagt even tijd, simpelweg omdat drie gemeenten met elkaar aan tafel zitten. Deze maand zal dat opnieuw het geval zijn. Er is niets geheim-

zinnigs aan het rapport van Hordijk & Hordijk. Het is ook nog niet in het college aan de orde geweest, maar het zal met een oplossingsrichting voor CQ aan het college worden aangeboden. Daarna komt het rapport ook bij de raad terecht. In elk geval is de volgorde der dingen belangrijk. Zodra er een oplossing voor CQ is gevonden < daarnaar wordt thans gezocht >, zal de raad daarvan in kennis worden gesteld.

De heer Eggen acht de beantwoording duidelijk. Waarschijnlijk heeft de opmerking dat het toch wel enorm lang duurt te maken met de nog niet zo grote ervaring van D66 in deze raad. De wethouder zei dat er niets geheimzinnigs aan het rapport is, maar dan is het voor de fractie toch wel vreemd dat de raad het nog niet kan krijgen. Zij kan zich best voorstellen dat er ook met de andere gemeenten over moet worden gesproken, doch een schijn van geheimzinnigheid blijft hangen. Naar de mening van de fractie kan het best aan de raad worden verstrekt en kan intussen met de twee andere gemeenten worden overlegd, doch wellicht komt dit voort uit haar ondeskundigheid op dit gebied, hoewel spreker daar twijfels over heeft.

Wethouder Jumelet merkt op dat het niet om deskundigheid gaat. Het rapport van Hordijk & Hordijk is voorgelegd aan de betrokken organisaties voor het geven van een reactie. Die zou deze maand moeten komen.

De voorzitter neemt aan dat de andere gemeenteraad waarin de heer Eggen ervaring heeft opgedaan op dit punt ongeveer hetzelfde tempo aanhoudt als in deze gemeente. Het ligt dus niet aan een gebrek aan deskundigheid.

De heer Eggen was daar zelf al van overtuigd!

Wajong'ers

Mevrouw Plas-Kerperin las gistermorgen in de krant dat de jeugd in het Noorden steeds vaker in de Wajong zit. Dit blijkt uit de rapportage 'Beperkt aan het werk' van het Cultureel Planbureau. In het Noorden zitten 183 op 10.000 inwoners in deze regeling. In geheel Nederland 116 op 10.000 mensen, een behoorlijk verschil. Daarnaast stijgt het aantal Wajong'ers in het Noorden sterker dan elders. Is het college van deze situatie op de hoogte? Het CPB heeft geen verklaring voor het hoge aantal Wajong'ers in het Noorden en de snelle

stijging hiervan. Kan het college hiervoor wellicht wél een verklaring geven? Zo nee, hoe wil het college met de uitkomst van het CPB omgaan?

De voorzitter stelt vast dat er een telefoon afgaat en dat dit gebak betekent!

Wethouder Jumelet zegt dat het antwoord op de eerste vraag ja is. Hij heeft gisteren ook de krant gelezen en gezien dat zelfs op de voorpagina van het *Dagblad van het Noorden* uitgebreid is gemeld dat het Noorden wat de Wajonguitkeringsgerechtigden betreft qua aantal hoger in de boom zit. Er is bij het UWV-werkbedrijf geïnformeerd, maar uit hetzelfde krantenartikel is duidelijk geworden dat het UWV ook zelf niet kan zeggen waarom het aantal in het Noorden hoger is. Overigens moet worden opgemerkt dat het onderzoek gaat om een vergelijking met het Westen en dat uit informatie van het UWV blijkt dat van het aantal Wajong'ers in het Noorden relatief een hoger percentage aan het werk is dan in het Westen. Dat betekent dat het hier wel lukt hen aan werk te helpen. In het krantenartikel werd ook een voorbeeld aangehaald van een jongere die gewoon zegt: ik zit thuis en krijg een uitkering! Dat moet anders. Trouwens, bij 27 jaar wordt nog eens goed bekeken of jongeren in de Wajong thuishoren of niet. Dat is een cruciaal moment om wellicht een ander traject in te zetten.

Mevrouw Plas-Kerperin vraagt of zij uit dit antwoord mag concluderen dat hiermee verder aan de slag wordt gegaan.

Wethouder Jumelet zegt dat het college druk bezig is met arbeidsparticipatie van de Wajong'ers.

Het vragenhalfuurtje wordt hierna gesloten.

A3. Notulen openbare raadsvergadering van 27 mei 2010 [Stuknr. RA10.0067]

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden de onder nr. A3 vermelde notulen overeenkomstig het ontwerp vastgesteld

A4. Vaststellen beeldkwaliteitsplan 'Schoonebeek, Stroomdal zuidrand' + bijlagen RIS.4324 en RIS.4325 [Stuknr. RA10.0051]

- A5. Vaststellen bestemmingsplan ‘Klazie-
naveen, schakelstation op het tuin-
bouwgebied’ + bijlagen RIS.4326,
RIS.4327, RIS.4328 en RIS.4329
[Stuknr. RA10.0052]**
- A6. Vaststellen bestemmingsplan ‘Nieuw-
Dordrecht, woonzorggemeenschap
aan de Vastenow’ + bijlagen RIS.4306,
RIS.4307 en RIS.4314
[Stuknr. RA10.0053]**
- A7. Vaststellen bestemmingsplannen
‘Emmen, Emmermeer, tweede woon-
toren wijkcentrum’ en ‘Emmen, Em-
mermeer, derde woontoren wijkcen-
trum’ + bijlagen RIS.4308, RIS.4309,
RIS.4310, RIS.4311, RIS.4312 en
RIS.4313
[Stuknr. RA10.0054] (gewijzigd
raadsvoorstel)**
- A8. Vaststellen bestemmingsplan ‘Brand-
weerkazerne Emmen’ + bijlagen.4316,
RIS.4317, RIS.4318 en RIS.4319
[Stuknr. RA10.0056]**

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform de onder de nrs. A4 tot en met A8 vermelde voorstellen van burgemeester en wethouders besloten.

- A9. Gewijzigd in agendapunt B11a**
- B1. Benoeming lid raad van toezicht Esdal
College
[Stuknr. RA10.0059]**

Later in de vergadering zal de uitslag van de schriftelijke stemming worden meegedeeld (zie de pagina nr. 61).

- B2. Kadernota 2010, inclusief bestuurs-
rapportage 2010-I + bijlagen RIS.4377
en 10.035462
[Stuknr. RA10.0066]**

De voorzitter wil op verzoek van het college graag eerst het woord geven aan wethouder Arends voor een korte verklaring.

Wethouder Arends wenst twee opmerkingen vooraf te maken.

In de Kadernota heeft de raad kunnen lezen dat het college vóór het zomerreces met een brief

naar de raad zou komen. Dit is de laatste vergadering vóór het zomerreces is, maar vóór dit reces zal de brief niet komen. Het college heeft geconcludeerd dat de collegebrief nadrukkelijk in samenhang met de begroting 2011 en de meerjarenbegroting tot en met 2014 moet worden gezien, omdat de financiële mogelijkheden in hoge mate mede het beleid voor de komende jaren bepalen. Kortom, de collegebrief zal samen met de begroting aan de raad worden aangeboden.

De andere mededeling betreft het memo dat de raadsleden bij de aanvang van de vergadering op hun tafel hebben gevonden. Daarin is te lezen dat het college er in geslaagd is de begroting voor 2010 sluitend te maken. Op basis van de huidige situatie heeft het college maatregelen getroffen die ertoe leiden dat het tekort van anderhalve miljoen voor 2010 is opgelost. Op incidentele basis is het jaar 2010 dus dekkend gemaakt. Het leek spreker wel goed kond te doen van deze voortvarendheid en het urgentiebesef van het college.

De heer Wilms merkt op dat hij uit het memo begrijpt dat een en ander een behoorlijke *impact* heeft op het te nemen raadsbesluit. Hoe gaat het college daarmee om?

Wethouder Arends vraagt hoe de heer Wilms dit bedoelt.

De heer Wilms doelt bijvoorbeeld op het ontwerpbesluit onder nr. 4. Volgens hem wordt dit na de verstrekte informatie overbodig.

Wethouder Arends zegt dat het college de raad conform het voorstel dat met de Kadernota te maken heeft voorstellen zal voorleggen voor het genoemde bedrag van € 6,841 miljoen; dit zal bij begrotingswijziging worden gedaan. Daarbij zullen ook de bedragen die in het memo staan worden betrokken. Er zal dus een totaalvoorstel naar de raad komen om de begroting 2010 zodanig aan te passen dat er een sluitend geheel ontstaat.

De voorzitter wijst erop dat in het memo al staat dat een en ander in september in de raadsvergadering door middel van een begrotingswijziging aan de raad wordt voorgelegd.

De heer Leutscher informeert of de wethouder kan zeggen waarom het mogelijk is in een

vroegtijdig stadium wél tegenvallers aan te geven en géén meevallers.

Wethouder Arends antwoordt dat als er geen meevallers zijn, deze ook niet kunnen worden aangegeven. In het memo is nu evenwel te zien dat € 3 miljoen aan meevallers wordt verwacht. Ook die zijn dus thans in kaart gebracht.

De voorzitter brengt onder de aandacht dat de Kadernota natuurlijk al een tijdje geleden is opgesteld. Daarin zit eveneens de bestuursrapportage verwerkt. Het memo is gebaseerd op voorstellen die het college bereikt hebben om de begroting 2011 sluitend te maken. Het college heeft gevraagd in hoeverre die voorstellen doorwerken in 2010. Informatie daarover heeft het deze week besproken, zodat deze heel actueel is. Eigenlijk haalt het college informatie voor de begroting 2011 naar voren, waarmee deze ook voor 2010 al positieve effecten kan hebben. Als de informatie eerder ter beschikking was gekomen, had de raad die natuurlijk eerder gekregen.

De heer Leutscher hoorde de voorzitter spreken over 'voorstellen die het college bereikt hebben'. Kan dit worden toegelicht?

De voorzitter moet hiervoor naar de wethouder van financiën kijken, want hierbij gaat het om het begrotingsproces 2011.

Wethouder Arends deelt mee dat het gaat om voorstellen die het college vanuit de ambtelijke werkgroepen hebben bereikt. Daar heeft het college in eerste aanleg kennis van genomen. De onderdelen waarover reeds een besluit kon worden genomen, zijn meegenomen in de begroting 2010.

De heer Leutscher begint zich toch wat zorgen te maken als dit soort informatie alleen naar het college gaat, terwijl de raad in april een brief heeft gekregen waarin is aangekondigd dat er ambtelijke werkgroepen zijn gevormd. Namens de fracties van LEF!, D66 en Christen-Unie kondigt hij bij dezen een motie aan.

Mevrouw Hoogeveen wil een en ander toch graag wat duidelijker hebben. Onder punt 4 wordt het bedrag van € 6.841.000,- genoemd. Zij begrijpt dat dit blijft staan en dat voor de rest waarvoor dekking is gevonden aan de orde komt bij de begroting 2011. Begrijpt zij dit goed?

Wethouder Arends laat weten dat het zo niet zit. Volgens het ontwerpraadsbesluit wordt dit jaar op een bepaald moment een voorstel voorgelegd om het bedrag van € 6.841.000,- aan dekkingsvoorstellen te accorderen en middels een begrotingswijzing vast te stellen. Dat vereist dus een vervolgbesluit. Daarbij zal ook het in het memo vermelde bedrag van € 1.690.000,- worden verwerkt. Er verandert al met al niets aan het voorstel dat voorligt. Het leek het college evenwel goed de raad de recentste informatie te verstrekken.

De voorzitter concludeert: de Kadernota blijft de Kadernota en in september zal het college aan de raad een begrotingswijziging 2010 voorleggen. Dan gaat het om de zojuist genoemde bedragen.

De heer Scheltens brengt naar voren dat volgens het memo wordt verwacht dat wordt voldaan aan de voorwaarden om in aanmerking te komen van een incidentele meevaller van circa € 3 miljoen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Kan de wethouder aangeven wanneer hierover duidelijkheid zal zijn? Zal dat eveneens in september zijn?

Wethouder Arends gaat ervan uit dat dit het geval is, maar denkt dat zijn college Jumelet hierover misschien iets meer kan vertellen.

Wethouder Jumelet heeft begrepen dat de gemeente voldoet aan de randvoorwaarden, waarbij het gaat om het risico dat wordt gelopen bij de sociale zekerheid. Dat risico staat op 10% voor de gemeente Emmen. Vervolgens wordt bezien wat het volume aan overschrijding is en aan de hand daarvan wordt uitgekomen op een bedrag van circa € 3 miljoen. Volgens de prognose geldt dit ook voor het komende jaar. Het moment waarop het geld kan worden ontvangen, wordt bepaald door het moment waarop de jaarrekening is vastgesteld.

Kortom, aan de systematiek, waarover afspraken zijn gemaakt tussen het rijk en de VNG, voldoet de gemeente, zo wordt gedacht. Op basis van de gegevens die thans bekend zijn, is er dus enige zekerheid te geven.

De heer Eggen begrijpt dat de werkgroepen die zijn ingesteld al met plannen zijn gekomen en dat daaruit straks voorstellen worden gedestilleerd. Hij begrijpt ook dat die plannen reeds

bekend zijn bij het college, maar nog niet bij de raad. Dat is erg jammer.

De voorzitter constateert dat dit het verschil aangeeft tussen college en raad. Het is het college dat de begroting voorbereid, niet de raad. Vervolgens wordt overgegaan tot:

Eerste termijn Kadernota 2010 c.a.

NB: ingediende moties en/of amendementen worden voor de overzichtelijkheid opgenomen als de besluitvorming hierover aan de orde is; zie hiervoor de pagina's 55 t/m 60.

De heer Wanders spreekt namens de fractie van de Partij van de Arbeid als volgt:

“Voorzitter. De filosoof Karl Popper had als levensdevies: *Optimisme is a moral duty*. Daarmee bedoelde hij dat de toekomst open ligt, dat we samen verantwoordelijk zijn en dat we er samen iets van kunnen maken. Popper erkende dat de toekomst niet kan worden voorspeld; de toekomst hangt af van wat wij doen. Het is volgens hem onze morele plicht geen negatieve dingen te voorspellen, maar te blijven werken aan een betere samenleving.

Met dit begin wil de PvdA-fractie aansluiten bij de ambities zoals die in maart jongstleden in het Bestuursakkoord zijn geformuleerd. De realiteit van de wetenschap dat er financieel zwaardere tijden aan komen, wordt daarin gecombineerd met optimistisch willen blijven investeren in de Emmense samenleving om onze inwoners perspectief te bieden.

Het moge duidelijk zijn: van de raad worden dit jaar lastige politieke keuzes gevraagd. De economische crisis laat haar sporen na en gaat wellicht nog diepere sporen trekken. De ontwikkelingen die vanuit ‘Den Haag’ op ons af komen, zijn nog ongewis. Aan ons de taak hierop te anticiperen, hoe lastig dit ook is.

Een jaar geleden werd hier de Kadernota voor de begroting van het lopende jaar vastgesteld. Ook toen was het besef van de heersende economische crisis groot, maar nu moeten we concluderen dat de *impact* van de crisis groter is dan werd voorzien.

Dit zijn tijden waarin politici kleur moet worden bekend en keuzes moeten worden gemaakt. Bij economische voorspoed is het maken van keuzes een relatief eenvoudige taak. Nu komt het er op aan. Wat de PvdA betreft, is artikel 1.1 van haar beginselmanifest leidend bij haar standpuntbepaling: het recht op een fatsoenlijk bestaan en vol-

waardige participatie in de samenleving. De PvdA-fractie blijft zich dan ook sterk maken voor een sociaal beleid dat recht doet aan deze principes.

Nu terug naar het Bestuursakkoord en de uitgesproken ambities, ambities die naar onze overtuiging Emmen sterker maken en die onze inwoners perspectief bieden. Het mogelijk maken van participatie in de samenleving en investering in leefbaarheid blijven vooropstaan. Dan komen we samen sterk uit de crisis. De PvdA-fractie kan zich dan ook uitstekend vinden in de bestuurlijke overwegingen zoals die door het college in de Kadernota zijn verwoord.

De fractie is er zich van bewust dat er ingrepen moeten worden gepleegd. Het financiële perspectief in de Kadernota is duidelijk. We hebben vanmorgen gelukkig kunnen vaststellen dat voor het tekort over 2010 dekking is gevonden. Nu staan we voor de opgave 2011 en het meerjarenperspectief. In het Bestuursakkoord staan volgens ons al tal van zaken verwoord die, naast inhoudelijke beleidsargumenten, op termijn een positieve invloed kunnen hebben op het huishoudboekje van de gemeente. Door een aantal van de ambities voor de periode 2010-2014 versneld te verwezenlijken, kan wellicht al een substantiële bijdrage worden geleverd aan de voorliggende taakstelling. De PvdA-fractie denkt hierbij bijvoorbeeld aan de herijking van het subsidiebeleid om te komen tot budget- en *outputs*subsidies, maar ook aan de ambities op het terrein van onderwijs en jeugd. De Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie brengt met zich mee dat de samenwerking tussen kinderopvang, peuterspeelzalen en het basisonderwijs wordt versterkt. Aan ons de taak deze samenwerking niet aan de vergadertafel te laten plaatsvinden, maar juist zichtbaar te maken door gebruik te maken van elkaars voorzieningen en expertise.

Het Bestuursakkoord spreekt op tal van punten over samenwerking met bijvoorbeeld maatschappelijke partners, zoals coöperaties en veiligheidszorg, maar ook met de inwoners over de inzet van wijkconciërges om het gevoel van veiligheid in de eigen woon- en leefomgeving te waarborgen. Natuurlijk vraagt dit een investering van de gemeente. Tegelijkertijd kunnen daarmee het vandalisme en de daarmee gepaarde gaande schade worden teruggedrongen. In dit kader wil de PvdA-fractie het college vragen naar de stand van zaken ten aanzien van het in de wijk terugbrengen van der wijkagent, zoals genoemd in een eerder dit jaar ingediende motie.

De fractie vraagt het college voorts oog te hebben voor de langetermijneffecten van de voorstellen die het de raad zal doen toekomen. Winst op korte termijn is niet altijd een positieve waarde voor de samenleving op lange termijn. Wij verwachten creativiteit en durf van het college bij de uitwerking van de voorstellen. Wat kan anders? Kan een ander het beter of goedkoper waarbij de gemeente de regie houdt? Kortom, anders kijken naar de wijze waarop we de vastgestelde doelstellingen kunnen bereiken, bijvoorbeeld in de uitvoering van de WMO. Voor ons blijft daar kwaliteit en zorg op maat vooropstaan. Tegelijkertijd kunnen we de ogen niet sluiten voor de stijgende uitgaven. De PvdA-fractie denkt dat juist door een benadering waarbij gebaande paden worden verlaten, de uitvoering van de WMO en het beschikbare budget dichter bij elkaar kunnen worden gebracht. Kan het gebruik van het persoonsgebonden budget (PCB) effectief worden aangemoedigd, moeten alle aanvragen door de gemeente worden afgedaan of kunnen woningcorporaties dit in geval van kleine woningaanpassingen? Krijgt men het recht op een scootmobiel of op het gebruik daarvan? En kunnen we niet een werkgelegenheidsproject starten voor een centrale boodschappen dienst? Wij vragen het college dit serieus te onderzoeken bij de uitwerking van de begroting. Bij kijken naar onze eigen organisatie kan het motto worden: meer met eigen mensen doen. Dat we genoeg eigen mensen hebben, kan worden geconcludeerd uit het feit dat de formatie weer ruim boven het aantal fte's is uitgegroeid dat als basis diende bij de vorige bezuinigingen. Tegelijkertijd moeten we constateren dat er in 2008 en 2009, naast de eigen loonbetalingen, ook nog voor € 12 miljoen aan derden is ingehuurd. Met name dit laatste heeft een aantal zeer nadelige gevolgen. We geven zo meer geld uit dan stikt noodzakelijk is, maar wellicht nog verontrustigender is dat we onszelf telkens in de positie blijven plaatsen dat we deze mensen moeten inhuren. Immers, door inhuur is er niet de noodzaak zelf de nodige expertise op te doen, krijgen eigen talenten niet de kans zich te ontwikkelen en verdwijnen zij met hun kennis en expertise naar elders. De PvdA-fractie heeft bij de behandeling van de jaarrekening aangegeven bij de Kadernota een motie te zullen indienen omtrent de inhuur van derden (M1). Deze motie is ingegeven door de redenen die hiervóór zijn genoemd. Inhuren is soms noodzakelijk, maar tegelijkertijd moet er zeer kritisch mee worden omgegaan. Wij vragen

het college dan ook een beleidskader voor inhuur van derden te ontwikkelen om zo de kosten significant te doen afnemen.”

(Tijdens het voorgaande betoog van de heer Wanders komt de heer Goudriaan ter vergadering).

De heer Dijkgraaf hoort de heer Wanders spreken over een beleidskader voor externe inhuur. Waarom zegt deze niet: er moet zoveel op bezuinigd worden en het college moet maar uitzoeken hoe het dat gaat doen?

De heer Wanders zegt dat de inhuur van derden volgens hem niet als zodanig wordt begroot en dat er ook externe financiering achter zit. Er zijn soms redenen waarom derden worden ingehuurd. De PvdA-fractie wil gewoon dat het college een kader opstelt waarin wordt aangegeven onder welke omstandigheden het zou moeten kunnen en onder welke niet. Vandaar dat de fractie hierop geen specifieke taakstelling zet, maar zij verwacht wel dat het bedrag aanzienlijk naar beneden gaat.

Spreker vervolgt met: “Voorts nog een klemmend beroep op het college. Mijn fractie vraagt de investeringsplanning van een hoog realiteitsgehalte en een grote haalbaarheid te voorzien. Gebleken is dat een aanzienlijk deel van de investeringen wel in de begroting zijn opgenomen, maar niet in het betrokken begrotingsjaar worden gerealiseerd. De fractie wil graag een realistische planning om vanuit het juiste perspectief de juiste keuzes te kunnen maken.

De Kadernota en misschien nog wel meer de bestuursrapportage hebben de urgentie aangetoond van herbezinning. Wat willen we doen? De PvdA-fractie ziet mogelijkheden om te blijven investeren in het Emmen van nu en morgen. Daarbij zal zij zich blijven inzetten voor een goed sociaal beleid en de kwetsbaren in de samenleving.”

De heer Wilms spreekt namens de fractie van het Christen Democratisch Appèl als volgt: “Voorzitter. Bij de begrotingsbehandeling in november verleden jaar hebben wij de algemene beschouwingen de titel ‘Natuurlijk in balans’ meegegeven. Ik heb toen een poging gedaan dit met een speelgoedweegschaal aanschouwelijk te maken. Wij maakten toen een analyse van wat er in de afgelopen collegeperiode wel en niet is bereikt en hebben de conclusie getrokken dat, als je alles op een weegschaal zou leggen, die weeg-

schaal in balans zou zijn, dit ondanks een drastisch veranderde sociaaleconomische situatie. Ik heb ook geschetst hoe de overheidsfinanciën op rijksniveau in korte tijd flink uit balans zijn geraakt. In alle discussies en debatten over de aanpak van de crisis en het weer op orde krijgen van de overheidsfinanciering heb ik aangegeven dat het daarbij niet alleen moet gaan om geld. Hoe blijven wij als Nederlandse, maar ook als Emmense samenleving solide en solidair, terwijl we tegelijkertijd bouwen aan duurzaam en innovatie? We moeten werken aan een nieuwe balans. Ik heb gewezen op de grenzen van het marktdenken, maar ook op die van de verzorgingsstaat en gepleit voor toepassing van het Rijnlandse model, met z'n nadruk op overleg en consensus, op samenwerking.

Het politieke landschap is in een half jaar drastisch veranderd, zowel in Emmen als landelijk. Het is geen trend meer dat verkiezingen als een bulldozer hun werk doen in het politieke landschap. Nieuwe partijen komen zomaar uit de lucht vallen, wel of niet democratisch georganiseerd, sommige partijen verdubbelen en andere halveren. Natuurlijk, de kiezer bepaalt, maar of het goed is voor de stabiliteit en de continuïteit van bestuur kun je je afvragen. Landelijk zijn de verkiezingen zo langzamerhand verworpen tot een politieke *Idols*. Nederland is meer dan ooit verdeeld en dit terwijl er zo veel te doen is.

De uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen op 9 juni heeft het CDA diep geraakt en flink uit balans gebracht. De politieke verantwoordelijkheid en de daaruit voortvloeiende consequenties hebben onze partijleider en partijvoorzitter van het toneel doen verdwijnen, een voor hem persoonlijk drama. Zo zie je maar: een profet wordt in eigen land niet geëerd!

Ook al zitten we nu in de dynamiek van een kabinetsformatie, het CDA zal zich moeten herbezinnen en daarvoor ook de tijd nemen, waarbij het zich vooral moet richten op de toekomst.

Veel tijd is er niet, want de verkiezingen voor de Provinciale Staten zijn alweer in aantocht.

Wat landelijk onmogelijk lijkt, is gemeentelijk gelukkig wél tot stand gebracht: een stabiele coalitie van PvdA, CDA en VVD. Wij zijn daar blij mee. In het Bestuursakkoord 'Samen investeren in toekomst' weten de drie partijen zich verbonden. De CDA-fractie wil de kernwaarden onderstrepen die genoemd zijn in het Bestuursakkoord en die de basis vormen voor de samenwerking. Juist in een politiek veranderd landschap en bij afnemende financiële mogelijkheden zijn deze kernwaarden van groot belang om

met elkaar te kunnen blijven investeren in de samenleving, en dus in alle inwoners van onze gemeente.

De titel van de inleiding van de Kadernota, 'Naar een nieuwe balans', is ons uit het hart gegrepen. Wij zijn het dan ook eens met deze insteek van het college.

Het is teleurstellend dat we de vertaling van het Bestuursakkoord naar de toegezegde collegebrief niet gelijktijdig met deze Kadernota hebben mogen ontvangen. Ik heb begrepen dat het college te dien aanzien de afweging heeft gemaakt die vertaling te betrekken bij het meerjarenperspectief en dat kunnen wij accepteren. De Kadernota 2010 is echter lastig te positioneren. Feitelijk kunnen we niet anders dan die nota voor kennisgeving aannemen. Er is nog geen duidelijkheid over de uitwerking van het ingezette bezuinigingstraject en ook weten we nog niet welke effecten de rijksbezuinigingen hebben op de uitkering uit het gemeentefonds. We moeten constateren dat het gevoel van urgentie om in te grijpen wel wordt beschreven, maar nog niet tot handelen leidt. Voor het meerjarenperspectief vinden we dit prima. Het is goed zorgvuldigheid te betrachten, maar voor het lopende jaar denkt onze fractie daar anders over. Inmiddels is er sprake van wat voortschrijdend inzicht; onze inbreng hebben we gebaseerd op de informatie die we tot gisteren hadden.

De CDA-fractie heeft drie belangrijke kaders benoemd. Zij wil die graag aan het college meegeven waarvoor zij in de raad en in de samenleving graag draagvlak wil krijgen. De fractie wil toe naar een nieuw realisme, aan de ene kant investeren en aan de andere kant saneren. Belangrijke ambities willen wij niet zomaar heroverwegen. De koers die is uitgezet willen we vasthouden. Echter, niet alles zal meer kunnen. We moeten een nieuwe balans vinden tussen groei en verdeling.

De fractie wil de lasten voor burgers en bedrijven tot een minimum beperken. Burgers en bedrijven ondervinden nu al lastenverzwaring door de financiële en economische situatie. Veel overheden en organisaties verhogen tarieven, eigen bijdragen etc. Daarom willen we dat gemeentelijke bezuinigingen eerst intern worden gezocht en dat ze geen automatische verhoging van de lasten voor burgers en bedrijven betekenen. Kan het college de toezegging doen dat de inzet er op gericht is de lasten voor burgers en bedrijven tot een minimum te beperken? Zo niet, dan zien wij ons genooddaakt in tweede termijn een motie in te dienen.

Ons uitgangspunt blijft: een sluitende begroting, ook voor de komende jaren. Onze fractie wil ook niet afwachten tot we van 'Den Haag' te horen krijgen hoeveel geld we dit jaar en de komende jaren voor de verschillende doelen krijgen. Ook in 2010 komen we geld te kort. Het besef van urgentie moet sterker doordringen. Wij wilden middels een motie het urgentiebesef onderstrepen door het college op te dragen vóór 1 juli te komen met voorstellen die de tekorten in 2010 terugdringen tot het door de raad bij de begrotingsbehandeling vastgestelde niveau. Maar ja, hoe snel kan het gaan! We hebben het memo ontvangen en zijn blij dat er aanvullende dekking is gevonden voor dit jaar. Al is het een beetje te elfder ure, we zijn blij dat het college er bovenop zit en daarmee zelf ook het urgentiebesef onderstreept. Wij zullen de gedachte motie dan ook niet indienen.

Het college nodigt de raad nadrukkelijk uit tijdens de behandeling van de Kadernota 2010 suggesties te doen voor bezuinigingen in 2011 en verder. We hebben dat een beetje ervaren als: roept u maar!, en vinden dat niet verstandig. Een fractielid maakte op treffende wijze een vergelijking met een schip: wij kunnen de bemanning leiden en de aankomsttijd in de haven bepalen, maar we kunnen niet als stuurman fungeren! De systematiek om bij de bezuinigingsopties bestuurlijke mogelijkheden te creëren, vinden wij wél een acceptabele werkwijze. Wij wachten de voorstellen met belangstelling af. Wel willen we graag tijdig worden geïnformeerd teneinde als fractie de mogelijkheid tot interactie met de samenleving en onze achterban te hebben.

In plaats van gedetailleerde opmerkingen te maken over de verschillende programma's hebben we bij de behandeling van de Kadernota de behoefte aandachtspunten te noemen die wij van belang achten bij het uitwerken van het traject om te komen van Kadernota tot begroting.

Naast ingrijpen in de programmaonderdelen zullen we het ook moeten hebben over bezuinigingen op het gemeentelijk apparaat. Draagvlak en *commitment* op de werkvloer spelen daarbij een grote rol. Ambtelijke werkgroepen het voorwerk laten doen is prima, maar nodig iedereen uit mee te kijken en met oplossingen te komen. Je kunt veel besparen door slimmer en efficiënter te werken. Doe als gemeente bijvoorbeeld maar eens alles in één keer goed! Dat bespaart al heel veel.

De personeelslasten zijn de afgelopen jaren behoorlijk gestegen en volgens ons liggen er mogelijkheden om daar structureel iets aan te doen.

Wij krijgen nu de indruk dat er sprake is van een vette organisatie die duidelijk in de comfortzone zit. Deelt het college die mening? Bij het terugbrengen van de personeelslasten moeten we ook kijken naar de inhuur van externen; dat hoeft niet altijd nadelig te zijn. Tegenover de hierover door de PvdA-fractie ingediende motie staan wij in elk geval positief.

Een lastenreductie mag *an sich* niet leiden tot een reductie in de programma's. Acht het college dat haalbaar? Door de huidige wijze van begroten zitten alle personele en uitvoeringskosten versleuteld in de programma's. Het zou het inzicht weleens kunnen vergroten als een en ander zichtbaar wordt gemaakt.

De afgesproken financiële spelregels kunnen leiden tot onorthodoxe maatregelen. Overschrijdingen worden in eerste instantie opgevangen binnen het betrokken beleidsterrein, de mooie concentrische cirkels. Als je dit betreft op de beleidsvelden zorg, welzijn en arbeidsparticipatie, kan dit betekenen dat je het bestaande beleid volledig moet *resetten*. Is die optie ook meegegeven aan de ambtelijke werkgroepen?

Wij adviseren het college nadrukkelijk te kijken naar stapeling van regelingen en de effecten daarvan. Ook lijkt het ons juist het subsidieboek te herijken. Dit is het verleden al eens door de raad aangegeven, maar wat is te dien aanzien nu de stand van zaken?

Wij pleiten voor sociaal, rechtvaardig en doelmatig. Naarmate het aantal uitkeringsgerechtigden toeneemt, is het goed dat met name aan jongeren duidelijkheid wordt gegeven over representatiemaatregelen en strengere toepassing ervan bij passiviteit of misbruik van uitkeringen.

Ten slotte: welke besparingsmogelijkheden liggen er bij taken die worden uitgevoerd door de verschillende overheden? Denk bijvoorbeeld aan vergunningverleningen door provincie en gemeente."

De heer Schoo kan de beschouwende woorden van de heer Wilms over de verkiezingen vanuit diens positie wel begrijpen, maar hij heeft wel een vraag over de profet. Daarmee bedoelde de heer Wilms toch niet de heer Balkenende?

De heer Wilms weet niet of de heer Schoo de betekenis van het gezegde kent, maar vindt dat het ook van toepassing zou kunnen worden verklaard op de heer Balkenende.

De heer Schoo is het dan niet met de heer Wilms eens.

De heer Wilms veronderstelt dat de heer Schoo dan lid is van een andere partij!

De heer Van der Weide spreekt namens de fractie van Wakker Emmen als volgt:

“Voorzitter. Ik wil beginnen met het memo dat de raad vanmorgen heeft gekregen. Wethouder Arends gaf daarstraks in zijn toelichting aan dat er toch sprake is van een dekkende begroting voor 2010. Onze vraag is dan: in hoeverre houdt zich dit tot de passage op pagina 11 van de Kadernota waarin wordt vermeld dat de voeding van een bestemmingsreserve voor het Noorderplein ten laste wordt gebracht van het rekeningresultaat 2010? Uit het overzicht blijkt dat er geen sprake is van een positief rekeningresultaat, zodat de storting zal leiden tot een groter nadelig rekeningresultaat 2010. Is de Kadernota alweer achterhaald door de Berap?

Zoals gezegd, heeft de raad het memo pas vanmorgen ontvangen. Maar als de informatie al eerder bekend was, had zij ook iets eerder aan de raad kunnen worden verstrekt; dan had die informatie vandaag door de fracties ook kunnen worden meegenomen in de beschouwingen van vandaag. Tegenwoordig kan er tenslotte heel veel via de mail.

Vervolgens wil ik mijn verontschuldigingen aanbieden voor mijn gebrekkig Frans. Met dit in ieders achterhoofd doe ik de volgende uitspraak: *après nous le déluge*. Lodewijk de XV sprak deze woorden na een verloren oorlog tegen de Pruisen en een lege staatskas. Deze befaamde woorden zijn door ons vertaald in ‘Heerlijk Helder Hollands’: na ons de zondvloed! De Kadernota 2010 willen wij deze titel meegeven. De problemen van nu worden door onze ‘hofhouding’ vooruitgeschoven naar morgen en ten opzichte van de begroting 2010 zien wij weinig resultaat, behalve het leegschudden van enkele potjes om het rekeningresultaat dekkend te krijgen. Als motivatie voor het wachten wordt gezegd dat de tijd moet worden genomen om te bezien hoe de economische crisis zich ontwikkelt. Wakker Emmen is van mening dat er geen afwachtende houding moet zijn, dat er kaders met betrekking tot bezuinigingen moeten komen en dat daarop moet worden geanticipeerd. Daarom dienen wij een motie in waarin wordt aangegeven waarop niet moet worden bezuinigd tijdens de bezuinigingsronde (M2).

Lodewijk zei ook zoiets als: de burgers zijn net citroenen; die kun je uitknippen tot en met de schil! Er is bewust een tekort, maar men wil de economie blijven stimuleren. Voor 2010 geeft de

Berap een tekort aan van € 15 miljoen. Er zullen bezuinigingen moeten worden doorgevoerd om met name het meerjarig perspectief dekkend te krijgen. In hoeverre is de doelstelling ‘het blijven stimuleren van de economie’ en ‘het doorvoeren van bezuinigingen’ werkbaar en reeel? Wij hopen dat onze ‘hofhouding’ er niet de citroenmethode van Lodewijk op na houdt. Wij zijn er evenwel niet gerust op, gezien de volgende signalen.

De uitgavengroei bij de WWB en de WMO noodzaakt tot herbezinning, aldus de Kadernota. Komt deze herbezinning neer op een bezuiniging?

Er wordt voor drie ton per jaar aan extra OZB-inkomsten verwacht. Hoe kan dat in het licht van een zwakke woningmarkt en geen groei van het aantal inwoners? Onder het motto ‘eMMen Maakt Meer Mogelijk’ krijgen onze burgers klaarblijkelijk een OZB-verhoging voor hun kiezen, dit terwijl Emmen in dit opzicht al tot de top in Nederland behoort.

Dan het bouwen van het ‘paleis’ Atalanta. Dat wordt gezien als de grote economische motor. Wat wij er tot nu toe in concreto van hebben gezien, is een granieten burgemeester. De risico’s van dit project worden door de ‘hofhouding’ zwaar onderschat, terwijl de financiële adviseur, lees: Twynstra Gudde, dreigt te worden verbannen naar Duivelseiland, als het aan wethouder Arends ligt, dit vanwege het brengen van slecht nieuws. Ook hier gaat weer een oude waarheid op: niet de veroorzaker wordt gestraft, maar de boodschapper!

In de tijd van Lodewijk speelden de kardinalen de Richelieu en Mazarin een belangrijke rol. Zij hadden altijd veel kritiek op het zondige leven van koningen vanwege hun extravagante leefstijl waarbij veel geld werd verkwest, maar aan het einde van het liedje werden ze minister en deelden ze mee in de rijkdom. Nietwaar, mevrouw Houwing? Als fractievoorzitter van de VVD uitte zij forse kritiek op het college en met name op de PvdA. Ik citeer uit de notulen van de behandeling van de begroting voor 2010.

Citaat 1: ‘dat de gemeente voor een bezuinigingsopgave van minstens € 15 miljoen en misschien wel € 18 miljoen staat. (-) De heer Arends heeft op geen enkele wijze richting van denken aangegeven voor het halen van deze bezuiniging.’ De heer Arends verdient hier wel een compliment als het gaat om consistentie. Als een raadslid geen richting van denken geeft, kan een wethouder geen richting geven aan dóén. Niets doen is ook consistentie.

Citaat 2: 'Mevrouw Houwing-Haisma zou het mooi hebben gevonden als het college was gekomen met een aantal voorzeten. (-) Van de leden van dit college mag worden verwacht dat zij het huishoudboekje van de gemeente kennen als hun broekzak. (-) Het college had dan ook met méér kunnen komen dan met een mededeling over een aantal voorbereidende stappen in de aanloop naar de verkiezingen (-). Het lijkt hier de regering wel! 20 werkgroepen en er gebeurt helemaal niets!' Wij vragen ons dan hardop af: wat is de inbreng van de VVD in dit college? Als fractievoorzitter werden door mevrouw Houwing uitspraken gedaan zoals aangegeven, maar als de partij eenmaal op het pluche zit, zien wij hiervan niets terug. We weten uit de geschiedenis hoe het met het Franse koningshuis en de ministers is afgelopen: ze eindigden op het schavot van de burgers!'

De heer Wilms constateert dat de heer Van der Weide de conclusie trekt dat er niets gebeurt met de rapportages vanuit de ambtelijke werkgroepen. Waar baseert deze dat op?

De heer Van der Weide vraagt zich af waarop de heer Wilms het baseert dat hij genoemde conclusie trekt.

De heer Wilms hoorde de heer Van der Weide zeggen dat er ondanks de ambtelijke werkgroepen niets wordt gepresteerd.

De heer Van der Weide merkt op dat de heer Wilms diens vraag wellicht aan de VVD kan stellen, want het ging om woorden van de fractievoorzitter van de VVD.

Spreker vervolgt: "Wij concluderen dat wij helaas moeten wachten op bezuinigingsvoorstellen en betreuren het dat in deze Kadernota geen richting wordt gegeven aan bezuinigingen."

De heer Scheltens spreekt namens de fractie van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie als volgt:

"Voorzitter. Vandaag bespreken we de eerste Kadernota van deze bestuursperiode, een periode die begint in een tijd waarin het rijk flink zal gaan saneren. Dat zal ook gevolgen krijgen voor de rijksuitkering uit het gemeentefonds.

In 'Den Haag' is na de Tweede Kamerverkiezingen inmiddels de balans opgemaakt en daarbij is de VVD de grootste partij geworden, een historisch hoogtepunt voor onze partij, maar het is nog allerminst zeker in welke vorm een nieuw kabinet zal worden gevormd en welke kant de

balans op zal gaan. De VVD-fractie onderschrijft de mening dat nog onzeker is welke keuze het rijk zal maken en in welk tempo die zal worden uitgevoerd.

Algemeen wordt verondersteld dat bezuinigen slecht is voor de economische groei. Deze veronderstelling vormt de logische keerzijde van de gedachte dat economische stimuleringspakketten de groei kunnen stuwten of, zoals gedurende de jongste recessie veelal werd gesteld, de diepte van de economische neergang kunnen beperken. Maar zoals vaker het geval is bij beknopte en rechtlijnige beschrijvingen van de werking van de economie, is dit niet het hele verhaal. In het geval van omvangrijke bezuinigingen is dat mischien maar goed ook. Bij het doorredeneren van economische golven van overheidsstimulans en bezuinigingen moeten we ons bewust blijven van de beperkte maakbaarheid van de economie. Economie blijft namelijk een gedragswetenschap en in die zin is niet zozeer de hoeveelheid geld van belang die in de economie wordt gepompt of eraan wordt onttrokken als wel het vertrouwen dat ermee wordt gevoed. Zo kunnen in verschillende situaties extra uitgaven en ook bezuinigingen goed uitpakken voor de economie. Een win/winsituatie dus, als de maatregelen maar goed getimed en op de juiste wijze worden gecommuniceerd en geïmplementeerd.

Gezien het in de Berap gepresenteerde verlies is een grote bezuiniging noodzakelijk, alhoewel dit inmiddels een beetje is achterhaald door het memo van hedenmorgen. Deze Kadernota zal het vertrekpunt zijn, met daaraan toe te voegen de bezuinigingsmaatregelen die ons later dit jaar zullen worden gepresenteerd, maar in de Kadernota wordt de raad nadrukkelijk gevraagd suggesties te doen voor 2011 en verder. In de inleiding wordt melding gemaakt van de verwachting dat 2011 in het teken zal staan van het sluitend maken van de begroting, ook in meerjarenperspectief. De VVD-fractie heeft de afgelopen jaren meermaals aangegeven sterk voorstandster te zijn van een sluitende begroting, zonder daarbij gebruik te maken van de reserves, en staat nog steeds achter dit standpunt.

Dit houdt wel in dat er keuzes moeten worden gemaakt, keuzes die nu moeilijk te maken zijn, omdat de bezuinigingsvoorstellen en de hoogte van de bezuinigingen nog niet bekend zijn, maar op dit moment is de horizon wel bepaald op € 15 miljoen.

Ondanks dat er geen concrete bezuinigingsvoorstellen zijn gedaan, wil onze fractie toch aan uw

uitnodiging voldoen en een aantal bezuinigings-suggesties voor 2011 en verder noemen.

De VVD-fractie denkt aan het onderzoeken van de mogelijkheid tot tijdelijke sluiting van theater de Muzeval, bijvoorbeeld vanaf het seizoen 2011-2012, tot en met de opening van het nieuwe theater, opdat we geen bezuinigingen hoeven door te voeren bij de start van het nieuwe theater. Ik kom hierop bij de behandeling per programma terug.

Door de D66-fractie is in het vragenhalfuurtje al een vraag gesteld over het rapport Hordijk & Hordijk. Wij komen met de bezuinigingssuggestie over te gaan tot een herijking van het beleid en de subsidie voor CQ. Wij stellen voor nog vóór de begroting 2011 een discussie in de raad te voeren over de stand van zaken bij CQ. We hebben daar dit voorjaar al eens een interpellatiedebat over gevoerd en zijn nog steeds van mening dat de situatie zorgelijk is.

Een andere suggestie is de opneemfinanciering betreffende de WMO en de WWB te herijken. De laatste suggestie is verzelfstandig van de afdeling sport te onderzoeken. Zo is in de gemeente Amersfoort de afdeling sport zodanig ingericht dat met dezelfde middelen meer is te bereiken. Ook dat kan een vorm van bezuiniging zijn.

De VVD-fractie vraagt om het geven van inzicht in dat gedeelte van de begroting waarop bezuinigd kan worden. Is er een onderverdeling te maken naar wettelijke zaken zonder keuzevrijheid voor de gemeente, gemeentelijke keuzegebieden en investeringen uit de reserves? Op deze wijze kunnen we waarschijnlijk de discussie over bezuinigingen sneller en efficiënter laten verlopen, omdat een aantal aandachtsgebieden dat wettelijk is bepaald en voor gemeentelijke bezuiniging niet in aanmerking komen.

Zoals in mijn inleiding vermeld, is vertrouwen voor de economie belangrijk. Investeren ter versterking van de lokale economie is en blijft daarom belangrijk. Emmen is wat de VVD-fractie betreft met het Atalanta-project voor de lange termijn op de goede weg. We hebben verder gelezen dat er voor de korte termijn een aantal projecten wordt of is gerealiseerd ter bestrijding van de economische crisis, de zogenaamde Versnellingsagenda. Hierover nog een vraag: kunt u aangeven welke projecten inmiddels in voorbereiding zijn en op welke termijn de overige projecten in uitvoering zullen komen? Daarnaast is een bedrag van € 3 miljoen gereserveerd voor het herstructureringsfonds volkshuisvesting. Kan het college aangeven in hoeverre er al

van dit fonds gebruik is gemaakt? Zo niet, zijn er dan aanwijzingen dat dit binnenkort wél gaat gebeuren?

Volgens paragraaf 3.4. van de Kadernota worden enige alternatieve dekkingsmogelijkheden onderzocht. Het doet de VVD-fractie deugd dat tijdens de behandeling van de jaarrekening 2009 in de vorige vergadering het voorstel om bestemmingsreserves van voorgaande jaren te laten vervallen is opgepakt en dat daarmee een deel van het dekkingstekort kan worden opgevangen. Vervolgens nog een aantal punten per beleidsprogramma.

- Programma 2

In het onderdeel 'lagere pachtopbrengst land- en tuinbouw' wordt vermeld dat er door de verkoop van gronden een lagere pachtopbrengst is, maar dat vergeten is af te ramen. Als te dien aanzien een beetje gezond boerenverstand was gebruikt, had dat volgens mij tamelijk simpel gedaan kunnen worden.

Een vraag is: waarom worden niet alle gronden verpacht? Ik denk bijvoorbeeld aan de gronden in het Rundedal. Zijn die wellicht te verpachten of te verhuren?

- Programma 3

Hierin wordt uitgegaan van een bijraming voor de gladheidbestrijding. Gemakshalve wordt aangenomen dat in de twee laatste maanden van 2010 zich geen extreme weersomstandigheden zullen voordoen. Ik hoop dat we hierbij geen uitglijder gaan maken!

- Programma 4

Het is schrijnend te moeten constateren dat de gemeente € 145.000,- extra moet rammen voor vandalisme aan onderwijshuisvesting. Kan het college aangeven of dit vandalisme zich tijdens of na schooluren voordoet?

- Programma 5

Hierin komt onder andere de Educohof aan de orde. Op 25 maart is de Educohof geopend en het college bereidt een voorstel voor ten behoeve van de financiering in 2010. Kan de wethouder aangeven hoe de stand van zaken bij de Educohof is betreffende de bezoekersaantallen, de deelname, het gebruik van het centrum door bedrijven en dergelijke?

- Programma 8

Bij de bezuinigingsvoorstellen heeft onze fractie reeds geopperd een tijdelijke sluiting van de Muzeval met ingang van het seizoen 2011-2012 te bezien. In de Berap en het begrotingsvoorstel wordt duidelijk gemaakt dat er door extra promotie ad € 50.000,- de laatste vier maanden 3.800 extra bezoekers zijn gekomen. Toch wordt

nog steeds uitgegaan van een extra nadeel op de voorstellingen van € 50.000,-. Wat is de gemiddelde opbrengst van de genoemde 3.800 bezoekers? Oftewel: wat legt de gemeente nog toe op een kaartje?

- Programma 10

In dit programma wordt er melding van gemaakt dat het wenselijk is in 2010 de programmacoördinator WMO ook in 2010 te behouden, waarvoor extra dekking wordt gevraagd. Deze coördinator is aangesteld, gezien het grote aantal doelstellingen, actoren en het verstevigen van de inhoudelijke samenhang tussen de programma's. Kan het college zeggen of de doelstellingen ook zijn gehaald?

- Programma 12

Melding wordt gemaakt van een lagere dividenduitkering AREA. Wat is hiervan de reden? Ten slotte: in grote lijnen kan de VVD-fractie zich vinden in de kaders die door het college zijn geschetst in deze Kadernota. De bezuinigingsvoorstellen, waarmee het college naar verwachting na de zomervakantie komt, zullen wij dan beoordelen. We zijn ons bewust van de lastige opgave waarvoor het college zich geplaatst ziet en van de keuzes die moeten worden gemaakt. Het mag duidelijk zijn dat wij geen voorstander zijn van lastenverhoging voor de burger. Bezuinigingen op het gebied van economische versterking ten behoeve van behoud en groei van werkgelegenheid en kwalitatief goed onderwijs vinden wij niet wenselijk. Dit geldt eveneens voor bezuinigen op veiligheid, gezien de recente schiet- en steekpartijen in het centrum van Emmen.”

De heer Van der Weide informeert of de heer Scheltens van mening is dat op de financiering van de Educohof moet worden bezuinigd.

De heer Scheltens lijkt het goed eerst inzicht te krijgen in de functie en het gebruik. Dit jaar komt er nog een voorstel voor de financiering. Vervolgens zal worden gezien of hierop bezuinigd kan worden.

Mevrouw Hoogeveen spreekt namens de fractie van Democraten 66 als volgt:

“Voorzitter. De beschouwingen van onze fractie bevatten geen beeldspraak, profeten en Franse taal. Wel hebben wij een katergevoel ten aanzien van de voorbereiding van deze ‘katernota’, excuus: Kadernota! Er verschijnt te elfder ure een memo waarin de begroting sluitend is gemaakt.

Een deel van onze beschouwingen blijft evenwel overeind.

We staan voor grote uitdagingen. De problemen die ons te wachten staan, zijn groot en moeilijk beheersbaar. Net zoals het rijk zijn begroting saneert, zal de gemeente dat ook moeten doen. We zullen moeten zoeken naar een balans in het financiële perspectief van de gemeente, een balans tussen investeren en vooruitschuiven, tussen solidariteit en ‘de gebruiker betaalt’. Als raad zullen we pijnlijke besluiten moeten nemen; de gevolgen van de bezuinigingen zullen aan niemand voorbijgaan.

De D66-fractie vindt dat in een Kadernota de ambitie gekoppeld moet zijn aan realiteitszin en de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen. Een nadere uitwerking van de ambities van het college hadden wij zeker verwacht. Zo had er bijvoorbeeld een ambitie geformuleerd kunnen worden ten aanzien van de maximale overschrijding van het inkomensdeel van de bijstand. Een andere mogelijkheid is de ambitie betreffende de termijn waarbinnen de WMO budgettair-neutraal wordt uitgevoerd. Ik kom hierop later terug. Onze fractie wil geen extra beleid, maar echte keuzes. Wij kiezen voor geen bezuiniging op het onderwijs. Bezuinigen betekent bepalen wat de echte kerntaken van de gemeente zijn en daarnaar moet vervolgens worden gehandeld. Wij zijn ervan overtuigd dat de kaasschaafmethode niet meer werkt. Het is misschien een open deur, maar we willen het graag nog eens gezegd hebben: beleid is geen doel. De vraag is vooral wat we gaan dóén om weer te komen tot een sluitende en vooral ook taakstellende begroting. Wat gaan we doen om de werkloosheid in Emmen terug te dringen? Het schrijven van een nieuwe beleidsnota is op die vraag niet het juiste antwoord. Daarnaast kiest de D66-fractie voor duurzaamheid. Een motie hierover betreffende het Rundedal-gebied, dat zal worden toegelicht door de fractie van LEF!, ondersteunen wij dan ook van harte.

Wij vinden dat er geen taboes mogen zijn bij het aandragen van bezuinigingsmogelijkheden en dat ook de bestaande investeringsplannen in het licht van de bezuinigingen heroverwogen moeten worden. Hierbij mag een efficiencyslag in de eigen gemeentelijke organisatie niet ontbreken. Maar ook de raad zelf heeft in dezen een verantwoordelijkheid. Hij moet de ambtelijke organisatie niet blijven belasten met elk detail en moet gaan besturen op hoofdlijnen. Dat is wat de inwoners van Emmen mogen verwachten van de gemeente: het goede voorbeeld.

Verder delen wij de mening van het college dat er geen stapeling van beleid mag optreden. Wij willen nog wat verder gaan: er mag ook geen taboe liggen op het stoppen van bestaand beleid. Wij zijn benieuwd naar wat het college verstaat onder 'herijking van beleid', een term die in de Kadernota regelmatig voorkomt. De resultaten van de ambtelijke werkgroepen zullen wat ons betreft zo snel mogelijk beschikbaar moeten komen voor de raad.

Nu wil ik ingaan op enkele onderwerpen die specifieke aandacht nodig hebben.

Allereerst de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO). Het is opvallend en naar ons idee onjuist dat, waar het gaat om de crisis en de gevolgen daarvan, de WMO telkens in één adem wordt genoemd met de WWB. Deze misvatting leidt ons af van de werkelijke ontwikkeling van de WMO. Het gebruik van voorzieningen, waarvoor men in de regel geïndiceerd moet worden, is niet of slechts in zeer beperkte mate afhankelijk van de conjunctuur. De hogere kosten voor de WMO worden veroorzaakt door structurele oorzaken, die niet verdwijnen met het aantrekken van de economie. Nee, de oorzaak van de hogere kosten zit vooral in de toename van het aantal mensen dat gebruik maakt van de WMO, in de toename van het gebruik per gebruiker en in verhoging van de kosten van de voorzieningen. Zolang de vergrijzing doorgaat, naar verwachting nog 15 of 20 jaar, zal de enorme stijging door blijven gaan als we geen structurele maatregelen nemen.

Bij de Wet werk en bijstand (WWB) zijn de problemen anders van aard dan bij de WMO. De gevolgen van de economische crisis worden hier schrijnend duidelijk. Velen hebben hun baan verloren en verzeilen na kortere of langere tijd in de bijstand. Voor de D66-fractie staat het werk centraal en niet de uitkering. Van een uitkeringsgerechtigde kan volgens ons een tegenpres-tatie worden gevraagd. Wellicht dat daarin ook een relatie met de problematiek bij de WMO gevonden kan worden. Er is niets op tegen aan mensen die een beroep doen op de bijstand te vragen iets terug te doen. Wij denken aan het bijhouden van tuinen van mensen die dat niet meer zelf kunnen, het doen van licht huishoudelijk werk, activiteiten ter voorkoming van eenzaamheid en dergelijke. Zo kunnen we de arbeidscapaciteit die er is in de WWB en aanverwante regelingen inzetten ter versterking van de sociale structuur en komen tot een geringer beslag op het WMO-budget.

Ook zien wij voor de gemeente een belangrijke taak ten aanzien van het gevoel van veiligheid van onze inwoners. In dit kader is ook het scheppen van kansen en een veilige woonplek voor ex-gedetineerden en veelplegers te bewerkstelligen. Een motie ter zake zal worden toegelicht door de ChristenUnie-fractie.

Ten slotte de woningmarkt. Het gereserveerde bedrag van € 3 miljoen voor het herstructureeringsfonds volkshuisvesting zien wij graag anders ingevuld dan wordt voorgesteld. Wij hebben hierover een motie voorbereid en dienen die mede namens de fracties van LEF! en ChristenUnie bij dezen in (M3).

Resumerend: de D66-fractie kiest voor

- het maken van echte keuzes,
- een efficiëncyslag in de eigen organisatie,
- geen bezuiniging op het onderwijs, duurzaamheid en veilig wonen,
- het creëren van kansen voor de starters op de woningmarkt,
- een te bepalen ambitie ten aanzien van de maximale overschrijding van het inkomensdeel van de bijstand,
- het op termijn budgettair-neutraal maken van het WMO-budget en
- een relatie tussen de WMO en de WWB."

De heer Schoo spreekt namens de fractie van de Drentse Ouderen Partij als volgt:

"Voorzitter. Bij de behandeling van de Kadernota van verleden jaar vond de toenmalige fractievoorzitter van de PvdA, de heer Arends, het zorgelijk dat er geen of bijna geen pers op de perstribune zat. Nu hij aan de andere kant van de tafel zit, had hij als verantwoordelijk wethouder een spetterend stuk kunnen aanleveren, een boeiend stuk dat voor en na de discussie in de raad de media zou halen en de burgers een stuk wijzer zou maken. Een gemiste kans dus om de politiek levendiger te maken en dichterbij de mensen te brengen. In plaats van in de raadzaal een twitterende pers er van langs te geven, had hij zijn energie beter kunnen steken in het aanleveren van een goed stuk. Het stuk dat nu voorligt is wat de DOP-fractie betreft een futloos en nietszeggend stuk. Het is meer boekhoudkundig geneuzel dan dat er sprake is van politieke keuzes en richtinggevende kaders. Op deze manier lijkt het er op dat niet de inhoud en de toekomst van Emmen de PvdA, het CDA en de VVD binden, maar hun gehechtheid aan het collegepluiche.

Bij de begrotingsbehandeling van verleden jaar was al duidelijk dat er fors bezuinigd moest gaan worden. Dan is het toch merkwaardig dat daaraan in deze Kadernota zelfs nog niet een eerste aanzet is gegeven. Dan is het merkwaardig dat de ambtelijke werkgroepen niet eerder aan het werk zijn gezet. Of was deze daadkracht pas mogelijk toen de VVD aanschoof in het college en kennen PvdA en CDA deze daadkracht niet met z'n tweeën?

Met de volgende maatregelen kan en moet volgens de DOP in Emmen bezuinigd worden:

- kortere en bondiger raadsvoorstellen en beleidsnotities
- vermindering ambtelijke formatie voor onder andere communicatie en beleidsvoorbereiding
- minder inhuur externe adviseurs en minder inhuur dure tijdelijke krachten
- vereenvoudigen van procedures en regelgeving
- minder geld voor promotie van Emmen elders in het land
- grondbeleid geheel herzien en bekijken wat noodzakelijk is en wat niet
- subsidiebeleid in zijn geheel eens tegen het licht houden
- terugdringen van duur drukwerk
- stoppen met dure beelden
- niet streven naar 'Emmen culturele hoofdstad van Europa'.

Na de beantwoording van onze technische vragen over de Kadernota komen wij tot de conclusie dat er ook fors bezuinigd kan worden op de opleidingen voor de financiële afdeling van de gemeente. De antwoorden waren ondermaats, en wel zo ondermaats dat opleidingen waarschijnlijk toch niet zullen helpen. Het kan ook zo zijn dat de wijze van beantwoording een vorm van politieke onwil is. Mocht dat laatste het geval zijn, dan horen wij dit graag van het college. De DOP-fractie vindt dat er niet bezuinigd moet worden op sociale voorzieningen zoals WMO, gehandicaptenbeleid, WWB en minimabeleid.”

De heer Dijkgraaf is heel benieuwd of de heer Schoo een voorbeeld kan geven van het zeer ondermaats beantwoorden van vragen.

De heer Schoo merkt op dat de heer Dijkgraaf de antwoorden niet kent, maar dat deze zullen worden toegezonden. Dan mag de heer Dijkgraaf zelf een conclusie trekken. Het oordeel is echter helaas niet gebaseerd op het beantwoorden van

vragen over de Kadernota alléén. De fractie was in de afgelopen jaren vaker teleurgesteld over de beantwoording van technische vragen over begrotingen en jaarrekeningen. Dáárop is het oordeel van de fractie gestoeld.

Wethouder Arends maakt ernstig bezwaar tegen de manier waarop een oordeel over de kwaliteit van ambtenaren wordt gegeven. Voor hetzelfde geld zou kunnen worden gezegd dat het noodzakelijk is te investeren in de financiële kwaliteit van raadsleden, maar hij zal dat niet doen. Als de heer Schoo niet tevreden is over de beantwoording van vragen door het ambtelijk apparaat, kan deze zich bij spreker voegen. Die weg wil hij de heer Schoo nadrukkelijk aanbevelen en hem verzoeken zich te onthouden van een oordeel over ambtenaren.

De heer Schoo volgt wellicht de suggestie van de wethouder op en zal eventueel nadere vragen stellen naar aanleiding van antwoorden. Spreker vervolgt zijn algemene beschouwingen. “De DOP vindt dat de kosten van het project Atalanta beheersbaar moeten blijven. Er moet worden afgesproken wat het de gemeente maximaal mag kosten, opdat de bedragen de komende jaren niet steeds weer oplopen en het project aan het eind niet het dubbele of nog meer kost. Eventueel moet er maar geschrapt worden in de verschillende deelprojecten. Het project is voor de raad alleen controleerbaar als er kaderstellen- de bedragen worden vastgesteld in plaats van indicatieve bedragen zoals nu het geval. Als het project niet ten koste van andere beleidsterreinen mag gaan, zal de raad toch moeten vaststellen wat het totale project maximaal mag kosten, iets wat tot nu toe niet is gebeurd.

Uit de beantwoording van de technische vragen heb ik begrepen dat de begroting 2010 een sluitende begroting was, terwijl er € 3 miljoen uit de BAR moest worden gehaald om de begroting sluitend te krijgen. Ook nu kun je € 10 of 30 miljoen uit de BAR halen; dan heb je ook een sluitende begroting. Een sluitende begroting is bij dit college blijkbaar een nietszeggend begrip of een kader waar je iets mee kunt. Een beetje een slap kader. Het voordeel is dat we de komende jaren lekker langs elkaar heen kunnen praten als we moeten beoordelen of het college zich aan de financiële kaders houdt of niet. Het vorig jaar heeft de DOP-fractie er in een motie aandacht voor gevraagd dat burgers en organisaties de mogelijkheid moeten hebben te reageren op de gemeentelijke begroting voordat

deze door de raad wordt behandeld en vastgesteld. Het (nieuwe) college zou dit gaan oppakken, maar wij hebben nog niets gehoord. Vandaar dat wij het onderwerp door middel van een motie vandaag weer op de agenda zetten. De motie wordt ondersteund en is mede ondertekend door BGE en Wakker Emmen (M4). Wij vragen het college of het bereid is de motie over te nemen. Zo ja, dan zijn wij bereid hierover nader te spreken op 2 en 3 september als we over de werkwijze van de raad gaan discussiëren.”

De heer Dijkgraaf informeert waarom de heer Schoo zich beperkt tot de begroting en niet spreekt over de héle begrotingscyclus.

De heer Schoo vindt dat de heer Dijkgraaf een beetje vooruitloopt op het overleg over de werkwijze van de raad op 2 en 3 september. Een inspraakmogelijkheid over de begroting was er tot drie jaar geleden. Daarna kwam de begroting niet meer in een commissievergadering aan de orde en kwam deze rechtstreeks in de raad, zodat er geen inspraakmogelijkheid meer was. Inspraak in de commissie was er w l en daar maakte men toen ook gebruik van. Er werden zelfs nog aparte hoorzittingen gehouden. Die werden niet zo druk bezocht, vandaar het verzoek een begrijpbare versie van de begroting te maken. Nu zegt de fractie opnieuw dat de begroting toegankelijker moet worden gemaakt voor de burger. Zeker als het gaat om de begroting 2011 zullen er wel organisaties en burgers zijn die daarover wel een woordje mee willen spreken. De fractie denkt dat het goed is weer openheid over de begroting te betrachten. Van de motie hoeft men niet te schrikken, want er kan op 2 en 3 september nog worden gesproken over de juiste invulling ervan.”

De heer Wilms vraagt zich af of deze motie niet toch wat te voorbarig is. Op 2 en 3 september zal over de gehele werkwijze van de raad worden gesproken, zodat de motie op dit moment overbodig is.

De heer Schoo zegt dat hierbij zijn wantrouwen weer een beetje naar voren komt. Verleden jaar heeft eenzelfde motie het niet gehaald, nu dacht hij: een nieuw college, dus er opnieuw bovenop!, maar hij ziet daar weinig van. De bedoeling van de motie is een duwtje te geven in de door de fractie gewenste richting.

De heer Wanders leest in de motie dat het college wordt verzocht de inspraak te regelen, maar is het met de heer Wilms eens dat hierover maar nader moet worden gesproken op 2 en 3 september. Daarnaast staat het natuurlijk elke politieke partij vrij zelf inspraak te organiseren.

De heer Schoo had dit standpunt van de heer Wanders verwacht, gezien het mailverkeer! Maar goed, hij had een goede verhouding met de heer Arends en hij neemt aan dat ditzelfde het geval zal zijn met de nieuwe PvdA-fractie-voorzitter.

Het tweede deel van het verzoek aan het college in de motie is in een verkorte versie een samenvatting van de begroting te geven volgens de indeling: bestaand en ongewijzigd beleid, bestaand maar gewijzigd beleid/aangepast beleid en nieuw beleid. Zowel het college als de raad speelt hierbij een rol. Spreker ziet de motie evenwel meer als een stok achter de deur om te voorkomen dat het gewenste weer wordt verschoven naar het volgende jaar.

De voorzitter had nu de SP-fractie het woord moeten geven, echter: de heer Moinat is nog niet gearriveerd en mevrouw Vrolijk zal de hele vergadering niet aanwezig zijn. Als de heer Moinat tijdens de eerste termijn nog ter vergadering komt, krijgt deze natuurlijk alsnog de gelegenheid voor het leveren van een inbreng.

De heer Leutscher spreekt namens de fractie van LEF! als volgt:

“Voorzitter. Er is vanmorgen al het een en ander gezegd over de status van de Kadernota, zowel over de positie en het besluitvormingsproces als over de inhoud. Ik kan niet anders constateren dan dat het gaat om feiten en aannames, terwijl de nota eigenlijk basismateriaal voor de raad zou moeten bevatten om kaders aan het college te kunnen aangeven, teneinde uiteindelijk tot voorstellen te kunnen komen rond de begroting. Te elfder ure hebben we nog een memo gekregen volgens welk document de begroting voor dit jaar sluitend is gemaakt. Dat komt misschien wat knullig over, maar wij zijn er ons van bewust dat het, als er net een nieuw college is gevormd, lastig is zicht te hebben op zaken. Wij zullen dus ook niemand wat verwijten. De vraag is wel of we in deze fase op de goede wijze bezig zijn, gezien de belangrijke besluiten die genomen moeten gaan worden, uitgaande van   15 mil-

joen aan bezuinigingen. Ik kom daar later op terug.

Het is ook wel jammer dat er nog geen collegeprogramma ligt. Dit is aangekondigd toen we spraken over het Bestuursakkoord, maar het wachten is nu nog op de rapportages van de ambtelijke werkgroepen. Als die er zijn, komt het college met een collegebrief, doch het zou goed zijn geweest als, los van wat de ambtenaren vinden, het college met een eigen visie was gekomen en eigen kaders had geformuleerd voor het geven van invulling aan het Bestuursakkoord.

Door voorgaande sprekers is al gezegd dat we dit jaar echt keuzes moeten gaan maken, dus geen gebruik moeten maken van de kaasschaaf. Dit past in de lijn van hetgeen reeds gezegd is over een herijking van subsidies.

Ook LEF! zou op een aantal zaken niet willen gaan bezuinigen, al moet je in een tijd als deze wel zeggen dat alles bespreekbaar is, te meer daar bijvoorbeeld de uitkomsten van de ambtelijke werkgroepen nog niet bekend zijn.

Waarop wil de fractie op voorhand niet bezuinigen?

Dat is allereerst onderwijs. Daarbij moet worden gezorgd voor een samenhang tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven. En als we spreken over educatie, bedoelen we nadrukkelijk ook educatie op het gebied van kunst en cultuur als onderdeel van de kenniseconomie.

Op de tweede plaats zou niet moeten worden bezuinigd op veiligheid. Voor een deel ligt veiligheid op landelijk terrein, maar als we kijken naar de situatie in de gemeente Emmen, zien we dat het wat de drugsproblematiek betreft aardig uit de hand begint te lopen. We kunnen onze ogen daarvoor niet sluiten. Over wat er gebeurt in het uitgaansleven, in de wijken en de dorpen en wat er leeft in de samenleving met betrekking tot witwaspraktijken maakt LEF! zich buitengewoon veel zorgen.

Waarop moet wél worden bezuinigd?

Op uitkeringen. Wij gunnen mensen een goede uitkering, maar de beste manier is er zorg voor te dragen dat mensen een echte baan hebben. Dus: investeren in de economie en er voor zorgen dat Emmen voor ondernemers een attractieve gemeente is. Ik kom hierop straks terug in relatie tot het Rundedal.

Waarop we ook kunnen gaan bezuinigen, is de re-integratie. We hebben een presentatie gehad en de rekenkamercommissie heeft een mooi rapport gemaakt, waarin eigenlijk wordt gezegd dat er veel te veel verdiend wordt door re-

integratiebedrijven. Misschien moet je wel de stoute schoenen aantrekken en zeggen: op het budget van € 4 à € 5 miljoen wordt sowieso € 1 miljoen bezuinigd! Het is aan de re-integratiebedrijven er zorg voor te dragen dat er op een efficiënter wijze meer resultaten worden geboekt.

Ook minder ambtenaren is een punt dat LEF! in de verkiezingstijd heeft ingebracht. In een periode als deze moet maar eens goed en zuiver met elkaar worden gediscussieerd, in plaats van elkaar vliegen af te vangen. Ik hoop dat we vandaag en in het kader van de begroting met elkaar inhoudelijk in discussie kunnen treden over dit aspect. Minder ambtenaren is natuurlijk geen doel op zich, maar we hebben nu eenmaal besloten dat de gemeente minder taken gaat uitoefenen, met andere woorden: wat doet de gemeente nog wél en níét meer?

Verder is de fractie van LEF! nog steeds warm voorstandster van het intensiveren van de samenwerking met Borger-Odoorn en Coevorden. We hebben de laatste jaren een aantal mooie voorbeelden gezien. Wij vinden dat daarop wat steviger moet worden ingezet. Er zit ook nog een strategisch punt aan vast. Als wij willen voorkomen dat in het noorden van het land provincies worden samengevoegd, doen we er verstandig aan als gemeenten veel meer naar samenwerking te zoeken.

Bij het spreken over de Kadernota en de begroting 2011 en verder raakt de langetermijnvisie bijna buiten beeld. Natuurlijk wordt veel aandacht besteed aan Atalanta, waar LEF! een groot voorstander van is, en natuurlijk komt zo nu en dan de Perspectiefnota 2020 weer op tafel, maar er is méér. We vinden dat we eigenlijk voorbij Atalanta moeten kijken en dat we ons niet moeten focussen op 2017, 2018 of 2020, want we zullen onze polsstok weer verder weg moeten zetten om, als Atalanta is gerealiseerd, te bezien hoe het verder moet met deze gemeente, rekening houdend met krimp, doch ook met kansen. Daarbij past bijvoorbeeld een combinatie van de Grote Rietplan met het open vaarwater. Kortom, laten we niet alleen focussen op de dingen waar we nu mee bezig zijn.

Een ander voorbeeld is het Rundedal. Daarover maken we ons buitengewoon veel zorgen, gezien het rapport van de rekenkamercommissie en andere stukken die zijn geproduceerd. Het gebied omvat zo'n 172 hectare waarmee in de afgelopen jaren eigenlijk niets is gebeurd, ondanks alle inspanningen. Ook in dezen valt er niemand een verwijt te maken, maar feit is dat hier een

stuk grond ligt waar in potentie veel geld van te maken is. Vandaar dat wij samen met de fracties van D66 en ChristenUnie komen met een motie, ertoe strekkend dat op een andere manier met deze grond wordt omgegaan, bijvoorbeeld het maken van een ecopark (M6).

Ik kom vervolgens terug op de informatieverschaffing aan de raad en de fase waarin we nu zitten. Ik heb al aangegeven dat er nog geen collegeprogramma ligt en voorts is de Kadernota een samenraapsel van feiten en aannames, wat trouwens ook geldt voor het memo dat de raad vanmorgen heeft ontvangen. Als we dit alles moeten combineren met de diep ingrijpende maatregelen die moeten worden genomen, kan het niet anders dan dat je draagvlak moet hebben binnen de politiek en de samenleving. Dan kan het niet anders dan dat je met open vizier praat met de bevolking en met ondernemers over mogelijke keuzes en prioriteiten. Wij pleiten er dan ook voor dat de gemeenteraad een duidelijke positie wordt gegeven in het hele proces en dat de rapportage van de ambtenaren in een niet-gekuiste versie aan de gemeenteraad wordt voorgelegd, opdat we in september met elkaar, de bevolking en ook het college in discussie kunnen op grond van hetzelfde basismateriaal. We moeten niet in de situatie terecht komen dat het college op grond van het feit dat het een beroep kan doen op de kwaliteit en het inzicht van de ambtenaren een voorzet doet richting de begroting en dat de raad niet meer in staat is met elkaar te discussiëren en, nog belangrijker, een open dialoog met de bevolking aan te gaan. Daarom ook moet de grenzen wegvallen tussen collegepartijen en oppositiepartijen, tussen college en gemeenteraad. Wij dienen samen met de fracties van D66 en ChristenUnie een motie in over een prioriteitendiscussie met de samenleving (M5).

Zoals bekend, heb ik eerder deel van de raad uitgemaakt. Ik weet dus dat er in de afgelopen jaren allerlei teksten in het Drents en Fries en Bijbelteksten naar voren zijn gebracht, maar ik wil aansluiten bij het belang van kunst en cultuur, bij het besef dat we leven in deze mooie noordelijke regio en bij het feit dat inzichten rond kunst en cultuur in de tijd kunnen wijzigen. Ede Staal was aanvankelijk bekend als iemand die zich bezighield met smartlappen, maar hij was nog niet overleden of we spraken over Nederlandse chansons! We staan voor moeilijke tijden en we zullen knopen moeten doorhakken, voor een deel in samenspraak en in samenhang. Daarom wil ik één deel van een lied van Ede

Staal aanhalen, daarmee het Gronings introducerende; ik ben tenslotte Groninger:
*t Het nog nooit, nog nooit zo donker west,
of t wer altied wel weer licht."*

De heer Ruhé ziet in motie M6 (Rundedal) alleen maar dingen die volgens de bestemming al mogelijk zijn, namelijk zonnecollectoren, duurzaamheid in de vorm van aardwarmte en biovergisting. Het zijn allemaal zaken die vanuit de glastuinbouw worden nagestreefd. Hij weet dus niet wat precies met de motie wordt beoogd, misschien een stimulans om hiervan nog meer werk te maken?

De heer Leutscher zegt dat maar hoeft te worden gekeken naar de rapportage van de rekenkamercommissie en naar wat er in de laatste raadsvergadering door de wethouder is gezegd om te kunnen constateren dat er 172 hectare grond ligt, dat er tot nu toe maar één glastuinbouwbedrijf is geweest dat zich op deze grond heeft gevestigd en failliet is gegaan. Verder is door het college gezegd nog niet te weten hoe het met het Rundedal verder moet en daarover na te denken. Kijk je naar de grondwaarde, dan gaat het om heel veel geld. Dat heeft bij de indieners van de motie geleid tot de vraag: hoe kun je zo'n stuk grond exploiteren in plaats van er niets mee te doen? Dat laatste kost de gemeente sowieso geld. Als zij daarmee te lang wacht, wordt het helemáál een drama. De indieners hebben de hoop opgegeven dat er in dit gebied ruimte is te geven aan de glastuinbouw en vinden dat het over een andere boeg moet worden gegooid: het aantrekken van een ander type bedrijven dat behoefte heeft aan een groter stuk grond. De voorwaarde zou moeten zijn dat elke kavel die verkocht wordt minimaal 5.000 m² moet zijn, er zouden eisen moeten worden gesteld ten aanzien van bijvoorbeeld de hoogte van de bebouwing, het milieu en groenstroken. Gedacht wordt evenwel dat er een bepaald slag ondernemers is dat de vrijheid zoekt om dingen te kunnen realiseren, maar vaak aanloopt tegen belemmerende regels van de gemeente. Het zullen niet alleen ondernemers zijn vanuit de gemeente Emmen, maar ook van buiten de gemeente. De inschatting is dat het over het algemeen ook ondernemers zijn die vrij gemakkelijk in staat zijn hiervoor geld op tafel te leggen. De indieners vinden dat moet worden geredeneerd vanuit kansen en de realiteit en vragen daarom het college dit verder te onderzoeken.

De heer Ruhé is van mening dat er genoeg industriegebieden zijn die voor wat wordt voorgesteld ook geschikt kunnen worden gemaakt. Binnen de glastuinbouw is men naarstig op zoek naar mogelijkheden voor vernieuwing, zeker in Klazienaveen. Daar hoort een expansiemogelijkheid bij waarbij het Rundedal in zicht kan komen. Het college heeft gezegd dat in 2014 opnieuw zal worden bekeken wat er met deze grond zal worden gedaan, en spreker dunkt dat dat daarvoor het juiste moment is. Als nu alvast allerlei signalen worden afgegeven, is dat niet bepaald bevorderlijk voor de aantrekkelijkheid als tuinbouwgebied voor nieuwe vestigers.

De heer Dijkgraaf spreekt namens de fractie van GroenLinks als volgt:
“Voorzitter. Toen ik de heer Leutscher iets hoorde zeggen over Ede Staal dacht ik: ik ben heel benieuwd hoe het zal gaan met laatste songfestivalliedje als de zangeres niet meer tot de levenden behoort!

De fractie van GroenLinks verheugt het dat het college wil blijven investeren, ondanks de bezuinigingen die vanuit de rijksoverheid naar Emmen zullen komen.

Wij vinden de Kadernota 2010 niet echt visionair. De nota is geen hom en geen kuit, is behoorlijk kleurloos en zeker niet ‘Paars Plus’. Omdat we weten dat er bezuinigingen aan komen, had onze fractie minstens verwacht dat het college alvast een voorzet had gegeven richting bezuinigingen. Niet eerder dan september 2010 komen er voorstellen naar de raad.

Wel staan in de Kadernota heel mooie volzinnen – ik noem er een paar. ‘Bij het kiezen voor een nieuwe balans zullen we niet alleen de focus hebben op een heroriëntatie op de bestaande inzet van middelen. Ook de ontwikkelingen die voortkomen uit de breed gedragen visie op de gemeenten als ‘eerste overheid’, de daarmee samenhangende groei van de decentralisatie van rijkstaken, de bezuinigingen bij de provincie en de mogelijke gevolgen daarvan voor de gemeenten zijn bepalend voor de nieuwe balans. Het daarbij echter vaak gebezigde automatisme dat ‘nieuw beleid’ ook steeds gepaard gaat met ‘nieuw geld’ is niet langer op te brengen.’ Daar kun je een hele boom over opzetten, maar ik had graag zaken concreet vertaald gezien.

Het college schrijft dat er ook bij de provincie grote bezuinigingen aan komen. U denkt dat er wel middelen naar Emmen zullen komen. Dat is echter maar de vraag, want decentralisaties zijn per definitie zaken waarbij geen middelen mee-

komen. Dat geldt ook voor de relatie provincie/gemeenten.

Eind juni wordt de eindrapportage ‘bezuinigingen’ aan het college gepresenteerd. Wanneer zijn de voorstellen precies klaar? Welk tijdschema hoort hierbij en wanneer wordt de gemeenteraad deelgenoot gemaakt van de rapportage? Als deze einde juni gereed is, zouden we bijvoorbeeld in juli nog een extra vergadering kunnen houden om hierover uitgebreid te spreken, zeker over die zaken die komen gaan. Er staat nog een reserve-datum in de planning.

Bij de beleidsprogramma's de volgende vragen.

- Waar komen extra medewerkers bij? En wat moet daarvan het resultaat zijn?
- Waarom krijgen we een lager dividend van AREA?
- Waarom een vrijval budget Energy Valley?
- Hoe groot kan de claim zijn van het rijk als de afronding GSB 3-prestaties inzake veiligheid niet voldoende zijn? Kunt u aangeven wanneer hierover iets meer te zeggen is?

De fractie van GroenLinks betreurt het bijzonder dat er niets is te lezen over het milieu en dat in het memo dat vanmorgen is gelegd op de tafels van de raadsleden is te lezen dat op milieufactiviteiten en andere milieuposten extra zal worden bezuinigd. Dat belooft niet veel goeds, terwijl de gemeente de opgave heeft in 2020 klimaatneutraal te zijn. Ik hoor de reactie van de wethouder wel.

De WMO zal in financieel opzicht zeer negatief uitvallen, net als de WWB. We wisten dit al een tijd, dus er had al bedacht moeten worden wat het college hieraan wil gaan doen. Dat is, zacht uitgedrukt, niet erg sterk.

Onze fractie gaat ervan uit dat, hoe we ook gaan bezuinigen, dit niet afgewenteld mag worden op kwetsbare mensen. De vraag is of hieromtrent nu al een garantie kan worden afgegeven.

Wat ook raar is dat wordt gesteld dat er geen risico's zijn, gezien de woorden ‘niet van toepassing’.

Eindelijk zijn de eindmetingen bij Blanco verricht. Hoe is dit in vredesnaam mogelijk, nu pas? De fractie van GroenLinks is daar zeer ontevreden over. Er had allang een definitieve oplossing moeten zijn; er is tenslotte niet voor niets een motie van GroenLinks aangenomen. Ik vind dit echt schandalig. In tweede termijn wil ik graag de reacties van de andere fracties hierover horen. Blijven die uit, dan overweeg ik nog met iets te komen.

Ik ben verder heel benieuwd wanneer het CQ-traject is afgerond. Gaat dat net zo lang duren als bij de zaken die nu bij Blanco spelen?

Het zint de fractie niet dat een verhoging van de rioolheffing wordt verwacht van € 210,- naar € 320,-. Het wordt tijd dat er een heffing komt onder het motto 'de vervuiler betaalt'. Wij zullen daarop tijdens de begrotingsbehandeling zeker op terugkomen. Wel doet het deugd dat er een opslag komt; dat is al een hele stap vooruit.

Vervolgens een voorschot op de begroting, in die zin dat ik zal aangeven waarop volgens ons wél en níét op bezuinigd mag worden.

Wij zijn de mening toegedaan dat er in elk geval niet mag worden bezuinigd op welzijn, kunst en cultuur en onderwijs. Door juist te investeren op deze beleidsterreinen blijft Emmen een levendige gemeente met aantrekkingskracht, waardoor bijvoorbeeld jongeren hier blijven. Dat versterkt dan weer de aantrekkelijkheid van de stad Emmen voor wonen, werken en leven. Laat het college werk maken van de wijkeconomie, opdat wijken opbloeien en meer mensen kleinschalige bedrijvigheid ontwikkelen in de eigen wijk!

Ook in milieu zal heel veel moeten worden geïnvesteerd. Zodoende kunnen impulsen worden gegeven aan de werkgelegenheid en kunnen we vooral gaan besparen op milieuvervuilende zaken.

Wat de GroenLinks-fractie betreft zou er bezuinigd moeten worden op zaken die allang hebben bewezen geen of weinig nut voor Emmen te hebben. Zo mag er voor ons een investeringsstop komen op de Delftlanden. Ook het station mag wegbezuinigd worden. En de citymarketing mag op de schop.

Ten aanzien van de glastuinbouw stelt onze fractie al jaren dat alle pogingen om de glastuinbouw een impuls te geven faliekant zijn mislukt. Dus stoppen met het Rundedal en stoppen met bijvoorbeeld het geven van geld aan de Stichting Tuinbouw Emmen. Ik ondersteun de suggestie van de heer Leutscher met het Rundedal iets geheel anders te gaan doen. We kunnen het hebben over de vraag of het om bedrijven moet gaan of andersoortige activiteiten; daarover valt te discussiëren.

Wat ons betreft mag eveneens kritisch worden gekeken naar de externe inhuur. De hierover door de PvdA-fractie ingediende motie (M1) komt op mij sympathiek over. Door al die externe inhuur is er voor ambtenaren in deze organisatie ook weinig kans om zich door te ontwikkelen. Wij vinden dat ambtenaren zich juist moeten

kunnen ontwikkelen, niet alleen maar door het volgen van cursussen, maar ook door te proberen en te doen. Emmen heeft tenslotte veel jonge talenten rond lopen. Zij moeten worden behouden, zeker gezien het feit dat de vele *baby-boomers* op niet al te lange termijn met pensioen zullen gaan. Daarop moet door het college geanticipeerd worden.

Voorts moet zeer kritisch worden gekeken naar de vele leegstaande bedrijventerreinen. De GroenLinks-fractie wil insteken op revitalisering van oude terreinen, mede omdat dit goed is voor de regionale werkgelegenheid. De vele nutteloze hectares willen wij in de verkoop doen.

We zouden ook nog een discussie aangaan over de vraag of we nog wel geld moeten steken in de Pottendijk. Als er voorstellen komen, zullen wij deze bekijken en beoordelen en zo nodig zelf met initiatieven komen.

Met betrekking tot het memo vraag ik mij af hoe het kan dat de raad daarmee vanmorgen is geconfronteerd. Het geeft aan dat er extra maatregelen moeten worden genomen. De vraag is hoe serieus het college de raad neemt. Ik heb bij deze gang van zaken toch wel wat bedenkingen. Het is immers niet de eerste keer dat zoiets gebeurt. De heer Wilms had het over een schip, maar ik zou het willen zien als een boot waarin de raad roeit en het college bepaalt waarheen wordt geroerd. Het is geen verwijt, slechts een constatering.”

(Tijdens het betoog van de heer Dijkgraaf is de heer Van Goethem ter vergadering gekomen).

De heer Wittendorp meent te hebben beluisterd dat de heer Dijkgraaf voorstelt de bouw van het station Zuid stop te zetten.

De heer Dijkgraaf antwoordt dat daarover inderdaad best kan worden nagedacht.

De heer Wittendorp vraagt wat de heer Dijkgraaf dan wil doen met het gat dat over blijft.

De heer Dijkgraaf zegt dat daar bijvoorbeeld mooie natuurspeelplaatsen kunnen worden gerealiseerd, om maar eens wat te noemen. De GroenLinks-fractie is creatief genoeg om allerlei goede ideeën in te brengen. Daar hoeft de heer Wittendorp echt niet bang voor te zijn!

De voorzitter merkt op: oeverzwaluwen!

De heer Dijkgraaf constateert dat de burgemeester hem al helpt!

De heer Ruhé reageert op de suggestie van de heer Dijkgraaf geen geld meer te geven aan de Stichting Tuinbouw Emmen. Erop gewezen zij dat deze stichting ook 'Kunst in de kas' organiseert, een evenement waar jaarlijks 8.000 à 10.000 mensen op af komen. Ook 'Kom in de kas' is een enorme publiekstrekker. Vindt de heer Dijkgraaf dat die activiteiten ook maar moeten worden afgeschaft?

De heer Dijkgraaf antwoordt dat ze niet hoeven te worden afgeschaft. In relatie met particulier initiatief gebeuren er heel mooie dingen. Hij is van mening dat het particulier initiatief best in staat is die zelf te organiseren en dat je daar geen aparte stichting voor hoeft te hebben. Hij meent trouwens dat het CDA er erg voor is dit soort zaken naar het particulier initiatief te trekken. Opheffing van de genoemde stichting is dus geen enkel probleem.

De heer Ruhé wijst erop dat de Stichting Tuinbouw Emmen ook voor een groot deel wordt gesteund door sponsors uit het bedrijfsleven. Particulier initiatief is dus volop aanwezig.

De heer Dijkgraaf denkt dat dit dan bij dezen al is geregeld: de gemeente stopt met haar bijdrage en er wordt gewoon doorgegaan!

De heer Halm spreekt namens de fractie van Burgerbelang Emmen als volgt:
"Voorzitter. Na de verkiezingen van 3 maart 2010 vond op 31 maart 2010 de huwelijksvoltrekking in Emmen plaats tussen PvdA, CDA en VVD. De zes weken na de huwelijksvoltrekking worden de wittebroodsweken genoemd, een periode waarin het kersverse bruidspaar niet mag worden gestoord door visite en anderen. Het heeft er alle schijn van dat de wittebroodsweken van dit college wat langer dan zes weken duren, want wij mogen en kunnen vandaag bij de Kadernota geen discussie voeren over te maken keuzes van dit college, want er worden nog geen keuzes gemaakt. Wij mogen als partijen in de raad het getrouwde stel als verlaat huwelijksgeschenk vandaag alleen voorstellen aandragen voor bezuinigingen, een kans die wij als BGE niet voorbij willen laten gaan.
Bij het zoeken naar bezuinigingen willen wij het college de volgende denkrichtingen meegeven.

- Vereenvoudiging en vermindering van regelgeving.

Zeker in tijden waarin de financiële middelen van de gemeente beperkt zijn, moet nog meer werk gemaakt worden van vereenvoudiging en vermindering van regelgeving. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor ondernemerschap voor bedrijven en burgers en tegelijkertijd kan er een besparing worden bereikt doordat er minder ambtenaren noodzakelijk zijn. Wij willen het college de volgende concrete suggesties meegeven:

- schaf regels af die niet te controleren of te handhaven zijn
- denk na over afschaffing of vereenvoudiging van de welstandscommissie
- verruim de vestigingsmogelijkheden op de Nijbracht
- verminder inhuur van externen.
- Vermindering van het aantal ambtenaren
Bij de EMCO hebben wij kunnen zien dat in een korte periode met circa 30% minder ambtenaren een veel betere prestatie kan worden geleverd. Het CDA claimde in de verkiezingstijd dat dit voor een groot deel een verdienste was van CDA-wethouder Jumelet. Hij noemde de gehanteerde werkwijze bij de EMCO 'muggen' en stelde dat de gemeentelijke organisatie ook meer moest gaan 'muggen'. In de Kadernota vinden wij er helaas nog weinig van terug. Wij verwachten dat het college in de begroting inhoud geeft aan het 'muggen' in de gemeentelijke organisatie. Mocht dat niet zo zijn, dan zullen wij bij de begroting voorstellen de gemeentelijke organisatie eens door de heer Mug te laten doorlichten.

- Herbezinning project Atalanta (dierenpark / theater / centrum)
Steeds vaker heeft BGE het gevoel dat de oorspronkelijke uitgangspunten uit het oog worden verloren bij dit project. Het oorspronkelijke uitgangspunt was dat er een oplossing moest komen voor de problemen van het dierenpark en het theater. Steeds meer lijkt het er op dat subsidies voor een parkeergarage, een tunnel en een plein een doel op zich zijn geworden en dat problemen van dierenpark en theater niet meer centraal staan. Straks zitten wij met een tunnel, met een plein en een aantal parkeergarages en is het geld voor het theater en dierenpark op. Steeds vaker krijgen wij het gevoel dat ijdelheid en prestige het gezond verstand in de weg staan en dat er een casinopolitiek wordt gevoerd. We gokken het er op dat het lukt en als het niet lukt,

dan moeten anderen later maar zien hoe ze een en ander oplossen. Bij de begrotingsbehandeling in november zijn we bijna twee jaar verder na het historisch besluit van 18 december 2010. De omstandigheden zijn in twee jaar fors veranderd. Misschien is het goed eens een herbezinning te laten plaatsvinden over het project Atalanta.

- Inzicht in besteding en effecten van subsidies

BGE zou graag meer inzicht willen hebben in de totale subsidieverstrekingen en het beoogde en behaalde effect van die subsidies.

- Tot slot

Het huwelijk van PvdA, CDA en VVD in Emmen is nu bijna drie maanden onderweg. Kijken we naar de Kadernota als product van dit huwelijk, dan komen wij tot twee tussentijdse conclusies:

1. de buitenkant van het huwelijk, de kaft van de Kadernota, ziet er stralend uit;
2. aan de binnenkant van het huwelijk, de inhoud van de Kadernota, is nog weinig gewerkt.

Wij gaan er als BGE vanuit dat de wittebroodsweken bij de begroting achter de rug zijn en dat er met de begroting 2011 een gedegen inhoudelijk stuk ligt.”

De heer Huttinga spreekt namens de fractie van de ChristenUnie als volgt:

“Voorzitter. Ik moet eerlijk bekennen dat ik, toen ik de Kadernota en de bijbehorende bestuursrapportage had gelezen, dacht: ik ben zelden zo weinig geïnspireerd geraakt door een Kadernota! De nogal droge opsomming van feiten en cijfers, hoewel allemaal heel overzichtelijk gepresenteerd < een compliment >, zorgde er niet voor dat ik spontaan en prettig gestemd het toetsenbord van mijn laptop begon te beroeren. Het predicaat ‘Kadernota’ is wat de ChristenUnie-fractie betreft eigenlijk niet de juiste kwalificatie voor dit stuk. Er worden nauwelijks kaders gesteld; er wordt een situatieschets gegeven en over de nabije toekomst blijft u steken in veronderstellingen, gissingen en het benoemen van mogelijke gevolgen. De titel ‘Voorjaarsnota’ zou onzes inziens beter op zijn plaats zijn, omdat u meer de voorjaarsbalans of een tussenstand opmaakt, zoals we het vroeger eigenlijk ook vaak deden in dit huis. Concreet kunt en wilt u nauwelijks zijn, omdat de ambtelijke werkgroepen eerst hun rapportages betreffende mogelijke bezuinigingen moeten aanleveren als *input* voor het te formuleren beleid in de begroting 2011. Eigenlijk is nog het meest concreet dat er een

sluitend financieel kader moet komen, zowel per jaar als in meerjarig perspectief, waarbij inwoners en bedrijven zoveel mogelijk worden ontzien. Voor het overige formuleert u enkele basisuitgangspunten voor de opzet van het financieel beleid voor de komende jaren. Die kunnen wij overigens van harte ondersteunen.

Natuurlijk zijn er heel veel onzekerheden op rijks- en provinciaal niveau en het gemeentefonds zal ongetwijfeld kleiner uitvallen. Daarom is concreet zijn en het stellen van financiële kaders erg lastig, zo niet onmogelijk. Daarnaast zijn er majeure beleidsvelden waar de gemeente verantwoordelijk voor is die door de huidige omstandigheden een toenemende aanslag op de begroting doen, zoals de WMO, met name door de vergrijzing, en de WWB door de economische omstandigheden.

Op dit moment vult u het te verwachten tekort voor 2010 in met incidentele, prettig uitkomende meevallers of vondsten. U zult het met mij eens zijn dat dit voor de komende jaren echt anders moet. Het college nodigt de raad uit met suggesties voor bezuinigingen te komen. Die uitnodiging is aardig, maar eigenlijk is het bijzonder lastig erop in te gaan zonder te vervallen in ongenueanceerd hak- en breekwerk. Het ter hand nemen van de kaasschaaf om van allerlei budgetten een plakje of een plak af te halen, is al te gemakkelijk, niet creatief en zorgt ongenueanceerd voor pijn op plaatsen waar wij die juist niet willen hebben. De ChristenUnie-fractie vindt het belangrijk dat het college selectief bekijkt waar kan worden bezuinigd. Daarbij beseffen we dat het lastig zal zijn taken af te stoten, omdat deze gemeente zes jaar geleden al net zo’n stevige bezuinigingsronde heeft moeten ondergaan. Wij willen u als kader meegeven in elk geval ten aanzien van het sociale beleid, zorg, onderwijs en milieu geen water bij de beleidswijn te doen. Let wel: ik zeg hiermee niet dat u de dingen niet slimmer of efficiënter zou mogen oppakken. Dat juist wél!

Het is voor ons als raadsleden bijna onmogelijk op voorhand harde keuzes te maken ten aanzien van bezuinigingen binnen de organisatie, omdat wij, zo vinden wij, onvoldoende diepgaande kennis hebben van de organisatie om de gevolgen van bepaalde keuzes te kunnen overzien. De ChristenUnie-fractie legt daarom de verantwoordelijkheid voor het maken van de juiste keuzes bij de top van de ambtelijke organisatie en vertrouwt er op dat deze de juiste voorstellen tot bezuiniging doet. Daarnaast willen wij dat de oplossingen geen positieve toevalstreffers zijn,

want ook voor de toekomst moeten de keuzes effect sorteren. Een vacaturestop is wat ons betreft bijvoorbeeld geen effectief middel op de lange termijn.

Wat onze fractie bijzonder zou passen, is dat de raad kan beschikken over de onverkorte lijst met voorstellen die uit de ambtelijke werkgroepen zal komen. Dit is op rijksniveau gebeurd en waarom hier niet? Dan kunnen raad en college er zo open mogelijk over spreken en kan het democratisch proces in een zo breed mogelijke bedding plaatsvinden.

De afgelopen dagen heeft onze fractie samen met de fracties van D66 en LEF! tijdens een genoeglijk samenzijn ter gelegenheid van de verjaardag van mevrouw Hoogeveen de door het college geworpen handschoen in zekere zin opgepakt door met enkele vooral beleidsmatige kaders te komen. Deze zijn in de vorm van moties gepresenteerd. We gaan ervan uit dat u hierdoor gestimuleerd aan de slag zult gaan, op weg naar de begroting voor 2011.

Een van de moties licht ik graag even toe. Deze heeft te maken met een specifieke groep in onze samenleving, namelijk veelplegers en ex-gedetineerden (M7). Dit is een heel lastige groep van mensen die met zekere regelmaat vanuit huizen van bewaring terugkomt in de samenleving en daar zoekend en dolend zijn. Ze hebben vaak geen vaste plek, worden overal ad hoc opgevangen, zonder goede begeleiding. Soms verblijven ze op straat. Wij denken dat dit beter kan en dat de gemeente in dezen ook een verantwoordelijkheid heeft. Vandaar de motie.”

De heer Schoo informeert of de heer Huttinga ervan op de hoogte is dat er in Emmen al zoiets bestaat in de vorm van particulier initiatief. Dat in de motie nu weer naar het Leger des Heils wordt verwezen, is op zich wel begrijpelijk, maar er zijn al initiatieven. Vinden de indieners van de motie die niet voldoende?

De heer Huttinga antwoordt: nee, niet voldoende. Dat is duidelijk aanwijsbaar. Het blijkt dat een aantal van de bedoelde mensen zwerfende raakt en terugvalt in oud gedrag. Vandaar dat er sprake is van een structurele groep veelplegers. Zij zouden op een betere manier kunnen worden geresocialiseerd. De indieners vragen het college te bekijken of daarop vanuit dit huis regie kan worden gezet, waarbij het initiatief dan wel door andere partners wordt genomen, eigenlijk vergelijkbaar met het Inloophuis. Hij kan er overigens aan toevoegen dat het zo schijnt te zijn dat er

van rijkswege dan wel wetgeving mogelijkheden zijn voor financiering, zodat de financiële dekking niet in dit huis hoeft te worden gevonden.

Spreker vervolgt zijn betoog:

“Ik wil het college en de medewerkers graag heel veel sterkte toewensen, onder Gods zegen, bij het verder werken aan de zeer lastige begroting die moet worden opgesteld.”

De voorzitter wil na deze laatste bijdrage aan de algemene beschouwingen schorsen voor een pauze.

De vergadering is geschorst.

Schorsing.

(Na de schorsing heeft de heer Gerth tijdelijk de vergadering verlaten).

De waarnemend voorzitter heropent de vergadering en geeft voor de beantwoording door het college allereerst het woord aan de wethouder van financiën.

Wethouder Arends constateert dat diverse sprekers anderen hebben aangehaald. Hij wil van zijn kant beginnen met de spreuk die boven de haard van zijn oma prijkte: “Vrienden mogen kijven, maar moeten vrienden blijven.” Hij hoopt dat dit ook betrekking heeft op de relatie tussen hem en de heer Schoo.

De heer Schoo heeft even nagedacht over de woorden die de heer Arends in zijn richting heeft gesproken. Hij neemt zijn woorden betreffende de ambtenaren terug en wil daarbij zeggen er maar van uit te gaan dat het een vorm van politieke onwil is.

Wethouder Arends zegt dat dit wat anders is, maar dat hij daarover wel een debat met de heer Schoo wil aangaan. Dan is het aan de heer Schoo te bepalen of het politieke onwil blijft. Zo ja, dan staan er middelen open om die woorden kracht bij te zetten.

Spreker merkt op dat hij nog geen dag wethouder was toen hij op zijn bureau het voorstel vond over het proces betreffende de begroting 2011. Als wethouder van financiën kun je dat verwachten, maar meestal gaat het op je eerste dag wat anders. Het voorstel hield in: € 10 miljoen bezuinigen in meerjarenperspectief. Dit was gebaseerd op de besluitvorming die voor het vorige college diende als uitgangspunt. Hij heeft daarvan gezegd dat, gelet op de omstandigheden van

dat moment en op de verwachte ontwikkelingen, een bezuiniging van € 15 miljoen thans meer voor de hand ligt dan een bezuiniging van € 10 miljoen. Daarmee heeft het college ingestemd en op basis van dit gegeven is het begrotingsproces voor 2011 ingezet. Wat het college betreft gaan de bezuinigingen hand in hand met de nieuwe financiële kaders zoals die vermeld worden op pagina 9 van de Kadernota. Het college heeft in april van dit jaar direct actie ondernomen ten aanzien van het verwachte tekort over 2010, een tekort dat het college aantrof bij diens aantreden. Het heeft bij het aanbieden van de Kadernota al aan de raad meegedeeld dat er voor € 6,8 miljoen aan bezuinigingen was gevonden. Vandaag heeft de raad kunnen zien dat het college nog aanvullende bezuinigingen heeft kunnen vinden voor een bedrag van € 1,7 miljoen. In totaal is er dus € 8,5 miljoen aan bezuinigingen gevonden. Voorts is aangekondigd dat er naar verwachting nog een incidentele meevaller van € 3 miljoen zal komen, die in relatie kan worden gebracht met de inkomsten en uitgaven betreffende de Wet werk en bijstand. Hiermee heeft het college voor 2010 het verwachte tekort afgedekt. Dit alles getuigt van voortvarendheid, doch spreker laat het aan de raad daar een oordeel over te hebben.

De bezuinigingsoperatie 2011-2014 is een forse (€ 15 miljoen) en die vul je niet op een achternamiddag achteloos in; daar gaat een zorgvuldig proces van afweging aan vooraf. Het is dan ook om die reden dat het college opdracht aan de gemeentesecretaris heeft gegeven ambtelijke werkgroepen samen te stellen die met voorstellen moeten komen welke bij het besluitvormingsproces in het college van dienst kunnen zijn om te komen tot invulling van de bezuinigingsopdracht van € 15 miljoen. Het college heeft zelfs gezegd dat de werkgroepen met voorstellen moeten komen die een factor 1,5 van de taakstelling bedragen, opdat er voor het college keuzemogelijkheden zijn en in november ook voor de raad. Wat spreker betreft krijgt de raad bij de begroting de voorstellen van de ambtelijke werkgroepen meegezonden, waarbij tevens zal worden aangegeven welke het college daarvan wel en niet heeft overgenomen. Kortom, de raad kan alle voorstellen krijgen nadat het college er een besluit over heeft genomen. Er is deze morgen een vergelijking getrokken met de ambtelijke werkgroepen van het rijk. Hierbij de aantekening dat de voorstellen van die werkgroepen niet eerder naar buiten zijn gekomen dan nadat er in het kabinet over was gesproken en besloten. Zo

zal het ook hiér gaan. Het college is belast met de beleidsvoorbereiding en zal, zodra het een besluit heeft genomen, de raad alle informatie verstrekken.

De heer Leutscher vindt de keuze van het college, uitgaan van € 15 miljoen, prima. De vraag is wel op welk moment de informatie met de raad wordt gedeeld en of deze vervolgens voldoende tijd heeft om met elkaar in debat te gaan en de bevolking er op een goede wijze bij te betrekken. De informatieverschaffing rond de begroting vindt vaak eind oktober plaats en dan is het haastje-repje om alles voor elkaar te krijgen. Daarom is in de ingediende motie (M5) de oproep gedaan de informatie eerder te geven, opdat de gemeenteraadsfracties in staat zijn met elkaar én met de samenleving in discussie te gaan om te vernemen waar de prioriteiten en de voorkeuren liggen. Als je diep ingrijpende maatregelen treft, moet je openheid betrachten en moet je niet vervallen in procedures en posities. Uiteindelijk is het de gemeenteraad die beslist op basis van diens budgetrecht. Natuurlijk, het college moet als uitvoerend orgaan voorbereidingen treffen, alleen in deze situatie moet eenieder de schouders onder de te nemen maatregelen zetten. Spreker zou dus geen scheiding willen aanbren- gen.

Overigens: de raad spreekt vandaag over de Kadernota en inderdaad is nog niet alles helder, zodat de raad vandaag niet in staat is kaders te scheppen; daarvoor is het basismateriaal niet voldoende. Er ligt zowel voor het college als voor de raad echter een verantwoordelijkheid met het oog op het creëren van draagvlak in de samenleving voor zware maatregelen.

Wethouder Arends onderschrijft de intentie van de woorden van de heer Leutscher volledig en is dan ook bereid informatie direct met de raad te delen op het moment waarop dit kan. Echter, er zal hopelijk ook begrip voor kunnen worden opgebracht dat het proces zorgvuldig moet worden doorlopen. Er is niemand gebaat bij het in de ether gooien van allerlei voorstellen waarvan niet bekend is welke realisme daarachter zit en wat het college ermee gaat doen. Vanzelfsprekend is het uiteindelijk de raad die de besluiten neemt. Het college is ook bereid de raad vroegtijdig te informeren over datgene wat nodig is om als raad een goed oordeel te kunnen vellen. De raad moet hem niet vastpinnen op een dag of een week, maar het zal eind augustus/begin september zijn.

De heer Leutscher vindt dat dit perspectief biedt.

De heer Wilms informeert of hetgeen de wethouder zojuist zei betekent dat het college motie M5 wil overnemen. Hij proeft dat een beetje in de woorden van de wethouder. In genoemde motie wordt namelijk ook de maand september genoemd.

Wethouder Arends heeft de schorsing gebruikt om zich voor te bereiden op zijn beantwoording in eerste termijn. Hij zal in tweede termijn aangeven hoe het college aan kijkt tegen de moties van de diverse fracties waar het gaat om het onderdeel financiën.

Hij wil vervolgens even op het bezuinigingsverhaal terugkomen. Het college ziet zich geconfronteerd met grote onzekerheden ten aanzien van de financiële situatie van de gemeente Emmen. Dat heeft te maken met het feit dat de gemeente voor een groot deel afhankelijk is van wat het rijk gaat doen. Het college heeft er niet voor gekozen te gaan zitten op een mooiweerscenario, voor maar even afwachten tot de nieuwe rijksbegroting er is of voor het meest zwarte scenario, maar voor een realistisch scenario met een negatieve inslag. Dan doe je jezelf niet te kort, doch je kunt aan het einde van de rit nog wel een beetje teleurgesteld worden. Als de bezuinigingen op het gemeentefonds groter zijn dan wat het college verwacht, zullen er nog aanvullende maatregelen moeten worden genomen. Daarvoor is het wachten op de uitkomsten van de kabinetsformatie, maar het college gaat er nu van uit dat er ten minste € 1 miljard bezuinigd gaat worden op het gemeentefonds. Dat zou dan voor de gemeente Emmen ongeveer € 6 miljoen bezuinigen betekenen.

De economische ontwikkelingen vormen natuurlijk eveneens een onzekerheid. Hoe het zal gaan met de Wet werk en bijstand bepaalt mede hoe het gaat met de financiën. Verder zijn er endogene ontwikkelingen, zoals het beroep dat wordt gedaan op de WMO. Dat is niet door de gemeente te plannen. Als zij daaraan wat zou willen doen, zou zij hooguit de toeloop naar de voorzieningen kunnen afremmen. Er kan echter niet worden ingeschat hoeveel hulpbehoevenden een beroep op de WMO gaan doen.

Hoe dan ook, de vette jaren zijn voorlopig voorbij. De gemeente heeft redelijk wat spek op de botten, maar als wethouder van financiën beheert spreker niet de vleespotten van Egypte. De gemeente kan best in de situatie komen dat de re-

servees uitgeput raken, doch het college streeft er naar deze redelijk op peil te houden en zo nodig te benutten voor investeringen.

Over de keuzes die moeten worden gemaakt, heeft ook de raad gezegd dat ze moeilijk zullen zijn. In de eerste plaats is vooral aangegeven waarop níet moet worden bezuinigd. Alles bij elkaar opgeteld, zou dat betekenen dat iedereen nu naar huis kan en dat de reserves worden benut om de begroting sluitend te maken, doch dit is niet sprekers uitgangspositie. Zijn definitie van een sluitende begroting is dat de lopende uitgaven en inkomsten in enig jaar met elkaar in overeenstemming zijn en dat dit in principe niet hoeft te leiden tot een beroep op de reserves. Als dat wordt gedaan, valt niet te ontkomen aan vervelende keuzes. Hij kan nu al zeggen dat bezuinigingen tot een bedrag van € 15 miljoen niet zijn te bereiken met een efficiency maatregel hier of daar en met vermindering van regelgeving. Het zal gaan om de vraag: zijn college en raad bereid te zeggen dat bepaalde sportvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen moeten worden gesloten en dat moet worden overgegaan tot versobering van de WMO? Dát zijn de keuzes die gemaakt moeten gaan worden en die behoren bij een bezuinigingsopgave van € 15 miljoen. Het college heeft de raad gevraagd suggesties te doen en daaraan is gehoor gegeven, maar de keuzes die zijn voorgelegd hebben wel een hoog aaibaarheidsgehalte. Er zal eenvoudig niet zijn te ontkomen aan vervelende keuzes in november, wil er kunnen worden gesproken over een gezonde financiële situatie voor de gemeente.

De heer Leutscher reageert op de woorden ‘een hoog aaibaarheidsgehalte’. Hij heeft juist geconstateerd dat wat de wethouder zegt voor een flink deel overeenkomt met wat een aantal fracties heeft gezegd, namelijk dat er échte keuzes zullen moeten worden gemaakt, dus: geen gebruik van de kaasschaafmethode, maar voor de samenleving het maken van diepingrijpende keuzes.

Wethouder Arends heeft willen zeggen dat hij voorstellen heeft gehoord dat een hoog aaibaarheidsgehalte hebben.

De heer Dijkgraaf verbaast het enigszins dat de wethouder nu een aantal mogelijke keuzes noemt. Waarom staan die niet in de Kadernota? Wat vanuit de raad naar voren is gebracht, heeft niets met aaibaarheid te maken; er is vanuit de eigen politieke visie alleen aangegeven hoe over

bepaalde ideeën wordt gedacht. De gebruikte term vindt hij dan ook niet juist.

Wethouder Arends zegt dat het duidelijk moge zijn dat het denken niet stilstaat. Op het moment waarop hij wordt geconfronteerd met bepaalde informatie, moet hij nadenken over de vraag hoe oplossingen kunnen worden gevonden. Hij wil maar zeggen dat je, als je voor € 15 miljoen moet gaan bezuinigen, harde keuzes zult moeten maken. Dat die keuzes inderdaad moeten worden gemaakt, is hier door menigeeen aangegeven. Ze zullen in november echt aan de orde komen. Hij kan nu niet zeggen dat zal worden besloten tot het sluiten van sportparken en scholen en dat er welzijnsvoorzieningen worden opgeheven, want hij geeft slechts aan dat dát de keuzes zijn waar het om gaat als je wilt komen tot significante bezuinigingen met een omvang van € 15 miljoen en dat dit voorbijgaat aan efficiëncymaatregelen in de ambtelijke organisatie. Er zijn voorstellen gedaan om bepaalde zaken te ontwikkelen en over het schrijven van notities. Als de raad dat wil, kan dat, maar daar heb je wel ambtenaren voor nodig, het liefst goede. Op het ambtenarenkorps zal dus niet straffeloos kunnen worden bezuinigd, tenzij de raad geen notities meer wil. Spreker realiseert zich dat dit wat kort door de bocht is, doch wil alleen maar aangeven dat daar een spanningsveld zit ten aanzien van de vraag: willen we dat deze gemeente op lokaal niveau als de eerste overheid goed invulling geeft aan de taak regie te voeren om er voor te zorgen dat er een goed beleid wordt gevoerd en een betrouwbare overheid is? Zo dat het geval is, dan kun je niet zeggen: minder ambtenaren! Ook te dien aanzien zullen dan heldere keuzes moeten worden gemaakt.

Door diverse fracties zijn opmerkingen gemaakt over de informatievoorziening aan de raad. Spreker is daarover wel wat verrast. Het college dacht er verstandig aan te doen de raad te informeren over het sluitend maken van de begroting 2010. Juist vanuit een coöperatieve gedachte heeft het college het memo aan de raad voorgelegd.

De heer Van der Weide informeert of het memo bij wijze van spreken pas vannacht om 12 uur klaar was of eerder. Met andere woorden: was het college eerder in de gelegenheid het memo aan de raad voor te leggen?

Wethouder Arends zegt dat het memo gisteren laat in de avond beschikbaar was. Dat had te

maken met besprekingen in het college die gisteren nog hebben plaatsgevonden. Het memo kon dus niet eerder dan nu aan de raad worden verstrekt. Het feit dat het memo vanmorgen op de tafels van de raad is gelegd, getuigt zijns inziens van de bereidheid van het college deze informatie alsnog te delen met de raad. Als daarop geen prijs meer wordt gesteld, hoort hij het graag, want dan zal het een volgende keer wellicht anders worden gedaan.

De heer Huttinga denkt dat de heer Arends nu iets doorschiet, want dat de reacties vanuit de raad vooral zijn gestoeld op het feit dat de raad de Kadernota heeft gekregen met daarin een oplossing voor € 6,8 miljoen en dat het college op de valreep komt met een totale vulling, daarbij aangevend dat dit een voorschot is op hetgeen uit de ambtelijke werkgroepen komt. De wethouder zal zich dan kunnen voorstellen dat de raad een beetje het gevoel bekruipt van: we gaan nu al iets besluiten wat een voorschot is op wat nog moet worden besloten! Dat geeft enige kriebels. Als de wethouder nog in de raad had gezeten, had deze dat gevoel waarschijnlijk ook gehad. De wethouder heeft goed z'n best gedaan, maar toch is het gevoel dat deze nu een voorschot gaat nemen. Als deze dit gevoel wegneemt, is dat heel duidelijk.

Wethouder Arends kan zeggen dat het college géén voorschot neemt. Het heeft aangegeven hoe het op incidentele basis het verwachte tekort over 2010 denkt weg te werken. Wat daarover in het memo is opgenomen, heeft geen doorwerkend effect op 2011 als de raad daarover in november niet zelf een besluit neemt. Het zijn wel maatregelen waarvan de raad redelijkerwijs mag verwachten dat zij in 2011 in structurele zin worden herhaald. Voor 2010 hebben ze evenwel een incidenteel karakter en dienen ze om het verwachte tekort over 2010 te dekken. De CDA-fractie was blijkbaar bezig met het schrijven van een motie – het college was bezig met het oplossen van de problemen. Spreker hoopt hiermee ook aan de vragen over het gevoel van urgentie bij het college, waarover genoemde fractie het had, tegemoet te zijn gekomen. Sommige fracties hebben aangegeven hoe zij staan tegenover lastenverzwaring voor de inwoners en de bedrijven in deze gemeente. Het college deelt de opvatting van de fracties die hierover wat hebben gezegd. Ook het college streeft naar een zo beperkt mogelijke lastenstijging voor inwoners en bedrijven. In principe zal het

aansluiting zoeken bij de inflatiecorrectie, maar het is ook van mening dat retributies die kosten-dekkend zouden moeten zijn best naar dat peil mogen worden gebracht. Dat nalaten betekent dat er uit de algemene middelen fors moet worden bijgelegd. Bijvoorbeeld ten aanzien van de rioolretributie is de verwachting dat daar vanwege aanvullende eisen en nieuwe wetgeving van het rijk fors in zal moeten worden geïnvesteerd. Welnu, die investering zal in het kader van de kostendekkendheid mede moeten worden opgebracht door de inwoners en de bedrijven. En alles wat kan bijdragen aan een verlaging van de afvalstoffenheffing, in de zin van een lager kostendekkend tarief, zal het college niet nalaten. Het zal daar zoveel mogelijk op inzetten. Ook ten aanzien van de OZB is het uitgangspunt te streven naar inflatiecorrectie. Dit is echter een kwestie van afweging die uiteindelijk door de raad zal moeten worden gemaakt. Als de raad zegt dat het wel een of vijf procent méér mag, dan is dat een keuze die de raad kan maken. Door diverse fracties zijn opmerkingen gemaakt over het subsidiebeleid. Spreker kan hen verblijden met de mededeling dat het college hem de opdracht heeft gegeven te komen tot een herijking van dit beleid, de voorwaarden en de verordeningen. Daarvan zal in deze raadsperiode werk worden gemaakt. Een termijn kan hij nu niet noemen, maar hij hoopt hiermee in deze periode bij de raad terug te komen. De VVD-fractie heeft een vraag gesteld over de pachtopbrengsten. Daarop is te zeggen dat het college weleens grond van boeren koopt waarvoor zij geen pacht hoeven te betalen tot het moment waarop de gemeente de grond voor het beoogde doel gaat gebruiken. Het kan zijn dat dit in overeenstemming is met de prijs die voor de grond wordt betaald. Als de gemeente er een lagere prijs voor betaalt, betekent dat in zo'n geval dat zij ook geen pacht krijgt gedurende de tijd waarin de grond nog wel bij de boer in gebruik is en de gemeente de grond nog niet nodig heeft. Soms gebeurt het dat voor een stuk grond dat naar verwachting binnen een of twee jaar nodig zal zijn geen pacht wordt gevraagd, omdat de grond dan op elk gewenst moment kan worden opgeëist. Dit zijn zo de verklaringen voor hetgeen de VVD-fractie heeft gelezen.

De heer Scheltens vindt dit heel duidelijk. Echter, als een en ander al duidelijk omschreven staat in de koopakte, is het volgens hem heel eenvoudig dit in de begroting mee te nemen, in

plaats van achteraf te moeten constateren dat er moet worden afgeraamd.

Wethouder Arends zegt dat de heer Scheltens daarin helemaal gelijk heeft.

De heer Halm heeft een tijdje geleden gelezen dat pachters in Emmer-Compasuum geen rekeningen kregen. Met het oog op de noodzakelijke bezuinigingen moet dat zijns inziens wél; dit mag niet vergeten worden.

Wethouder Arends merkt op dat als iemand het signaal opvangt dat een pachter geen rekening krijgt, hem moet bellen. Hij zal dan zorgen dat er alsnog een rekening wordt gestuurd. Waar het gaat om de betrokkenheid van de bevolking bij het hele begrotingsproces moet worden gezegd dat het college ook wel worstelt met de vraag: wanneer is het moment waarop de bevolking erbij moet worden betrokken en wanneer hoeft het niet meer? Ook een punt van overweging is: wat voor verwachtingen schep je richting de bevolking? Je kunt wel met een begroting naar de bevolking gaan, maar als het idee wordt gegeven dat zij op alles mag schieten en invloed mag uitoefenen en het vervolgens hiér toch op eigen manier wordt gedaan, maak je geen serieus werk van betrokkenheid van de bevolking. Als er naar buiten wordt getreden, moet je weten wat je kunt presenteren en moet je ook weten of datgene wat uit de inspraak komt kan worden betrokken bij de eigen overwegingen. Het college heeft besloten eind augustus/begin of eerste helft september een aantal bijeenkomsten te organiseren waarop het naar buiten zal treden met voorlopige voorstellen die in het college al aan de orde zijn geweest. Op dat moment kunnen ook de uitkomsten van de ambtelijke werkgroepen aan de raad worden meege-deeld. Wordt tot definitieve voorstellen betreffende de begroting gekomen, dan gaan die eveneens naar de raad. Vervolgens is het aan de raad te bepalen hoe deze zelf met de bevolking de discussie wil voeren. Datgene waar de heer Schoo op duidt, heeft te maken met wat dat de gemeenteraad eerder ter voorbereiding op de vaststelling van de begroting heeft besloten: een soort hoorzitting voor de inwoners en de organisaties in de gemeente, om van hen te horen wat zij vonden van de voorstellen die gedaan werden. Dat is in 2004 gebeurd en in 2005 herhaald. In 2004 was er ontzettend veel belangstelling voor, waarschijnlijk mede vanwege de bezuini-

gingen die toen werden doorgevoerd, maar in 2005 was de belangstelling vele malen kleiner. Dat heeft er uiteindelijk toe geleid dat de gemeenteraad zelf heeft besloten het niet meer op deze manier te doen. Wanneer de raad dit op een of andere manier weer invulling wil geven, is dat aan de raad zelve. Het college zal daar op geen enkele manier voor gaan liggen, sterker nog: het wil daaraan graag diens medewerking verlenen. **De heer Dijkgraaf** doet het deugd dat het college van plan is met voorstellen te komen en daarmee ook de samenleving in te gaan. Hij stelt zich alleen voor dat er, als dit ergens in september wordt gedaan, daarna nog van alles moet gebeuren. Wat is precies de status van dit soort overleg? En wordt de raad ook geïnformeerd over de uitkomsten? Dat zou belangrijk kunnen zijn voor de voorbereiding van de behandeling van de begroting.

Wethouder Arends zegt dat de raad voor de genoemde bijeenkomsten zal worden uitgenodigd, maar dat het college zich wel voorstelt dat het dan een discussie wordt tussen het college en inwoners, dus niet tussen college en raad. Immers, de raad volgt z'n eigen werkwijze en het college ook. Het is de bedoeling van het college op basis van de besluitvorming die tot eind augustus binnen het college heeft plaatsgevonden toe te lichten en te luisteren naar wat inwoners daarop hebben te zeggen, eventueel met andere suggesties. Het college zal die dan welwillend meenemen.

De heer Leutscher is haast geneigd een ordevoorstel te doen, maar doet de oproep aan de collega-fracties in de tweede termijn met elkaar in discussie te gaan over de vraag op welke wijze in gesprek zal worden gegaan met de bevolking.

De waarnemend voorzitter vindt dit een aardig bruggetje. De wethouder van financiën heeft normaal gesproken acht minuten spreektijd, terwijl deze al meer dan een half uur aan het woord is. De overige leden van het college verzoekt hij kort en puntig te reageren. Het is een belangrijk onderwerp en daar moet ruimte voor zijn, maar nu loopt het zijns inziens een beetje uit de hand. In tweede termijn kunnen fracties nog nadere vragen aan het college stellen.

Wethouder Arends wil nog ingaan op één opmerking van de fractie van Wakker Emmen. Zij koppelt meeropbrengsten OZB aan lastenverho-

ging, doch die koppeling is niet juist. De gemeente krijgt weliswaar meer binnen, maar dit wordt niet veroorzaakt door lastenverhoging. Het is een gevolg van hogere opbrengsten van de OZB. Hij verwijst nog eens naar de jaarrekening 2009, want daarin staat een mooi tabelletje dat aangeeft hoe de OZB-lasten in deze gemeente zich in de afgelopen vier jaar hebben ontwikkeld. Dan zal genoemde fractie met spreker constateren dat er weinig gemeenten zijn die de nullijn zo goed hebben weten vast te houden. Tot slot *après nous de déluge. Le Roi soleil*, Richelieu en Mazzerin hebben in Frankrijk erg veel achtergelaten waarvoor heden ten dage op jaarbasis nog miljoenen mensen naar Frankrijk gaan. Als dat hier toch eens zou lukken!

De heer Van der Weide heeft ook een vraag gesteld over bladzijde 12 van de bestuursrapportage, waar wordt gewezen op een nadelig resultaat voor dit jaar van € 15,8 miljoen. De vraag was: is de Kadernota nu dan alweer achterhaald?

Wethouder Arends antwoordt dat er op het moment waarop de bestuursrapportage werd opgesteld nog een voorstel lag om een bestemmingsreserve voor het Noorderplein te vormen ten laste van het rekeningresultaat 2010. Onder het gesternte van de discussie in de raad is er door het college een nieuw voorstel geformuleerd voor de vorming van een bestemmingsreserve. Die komt nog wel in besluitvormende zin aan de orde, maar gaat ten laste van de BAR. Deze reserve hoeft dus niet bij het tekort te worden betrokken.

Wethouder Jumelet wil naar aanleiding van gemaakte opmerkingen allereerst iets zeggen over de WMO en de WWB. Hij heeft geconstateerd dat er brede steun is voor het sociale beleid dat het college voorstaat. Ten aanzien van de WMO en de WWB is vastgesteld dat zich overschrijdingen voordoen en is geconstateerd dat goed moet worden bekeken hoe hiermee kan worden omgegaan. Zoals bekend, zijn het beide openeinderegelingen. Bij de WMO gaat het om een compensatieplicht en bij de WWB ben je vooral afhankelijk van de economische situatie. Het herijken is wat de WMO betreft begonnen op 1 januari 2007 en daarbij blijken met name de huishoudelijke hulp en de voorzieningen een grote vraag op te leveren. Dat houdt in dat je moet bezien hoe vooral die prestatievelden in de hand zijn te houden. Er is landelijk een tendens van collectieve voorzienin-

gen, in plaats van individuele voorzieningen. In dat verband wordt gesproken over een kanteling. Het college wil daarop allereerst insteken: wat kun je op een andere manier organiseren? De boodschappendienst is een mooi voorbeeld. Het college gaat ervan uit dat in de 700.000 uren die gaan zitten in de huishoudelijke hulp zo'n 1.500 keer gebruik wordt gemaakt van de boodschappendienst; voor mensen die hiervoor zijn geïndiceerd, mag één uur in de week worden gebruikt voor het doen van boodschappen. In het licht van de kanteling moet je je afvragen of hierin nog wel individueel moet worden voorzien dan wel of dit op een andere manier is te organiseren. Kortom: slimmer omgaan met zaken die in de WMO moeten worden gecompenseerd. Daarmee is het college bezig. Verder kan gedacht worden aan individueel en collectief vervoer. Ook daarnaar wil het college graag kijken om te zien hoe een en ander in de hand is te houden met het oog op de verdergaande vergrijzing. Ouderen hoeven niet per definitie gebruik te maken van voorzieningen, maar het is wel te verwachten. Spreker is benieuwd wat de opvatting van de raad is als er plannen ter zake worden gepresenteerd. Verbinden is eveneens aan de orde. Niet voor niets is voor deze collegeperiode aangegeven dat participatie belangrijk is. Het college wil de WWB, WSW en WMO met elkaar in verband brengen. Daarvan echt werk gaan maken, staat nadrukkelijk op de agenda. Het is nu nog te vroeg antwoord te geven op de vraag wat dit oplevert. Misschien is dat niet zo veel in de zin van financiën, maar de opbrengst kan ook indirect zijn. Hiernaar zal in verband met het financiële perspectief ook moeten worden gekeken. Door de VVD-fractie is voorts gevraagd wat de meeropbrengst is van de WMO-coördinator. Welnu, het feit dat de uitvoering van de WMO zo veel extra inzet en financiën vraagt, heeft mede te maken met de keuzes die het college en de raad hebben gemaakt. De bedoeling van het inzetten van de coördinator is juist de verbanden beter te gaan leggen. Gevraagd is eveneens naar de Muzeval. De hoop is dat het nieuwe theater binnen afzienbare tijd wordt gerealiseerd. Gesproken is over overwintering van het oude theater. Dan gaat het heel simpel over de vraag: wat kan er worden geprogrammeerd en is nodig om mensen nog te interesseren voor een bezoek aan het theater? Er is nu een teruggang in het bezoek te zien, doch het college wil dat graag op peil houden om de overgang naar het nieuwe theater wat geleidelijk te laten verlopen. Als nu met het oude theater

zou worden gestopt, vervallen er arbeidsplaatsen en allerlei andere zaken die nodig zijn. Wil je de opmaat naar het nieuwe theater vormgeven, dan kan dat op een andere manier dan gewoon de sleutel omdraaien en wachten op het moment waarop de sleutel in het nieuwe theater kan worden gestoken. Daarover zal goed moeten worden nagedacht, maar of het financieel voordeel oplevert als het oude theater wordt gesloten, is de vraag, omdat je uiteindelijk te maken hebt met personeel en de daarmee verbonden kosten. En wat de specifiek-technische vraag naar de bijdrage per kaartje betreft: als daaraan behoefte is, kan aan die vraag tegemoet worden gekomen, wellicht bilateraal.

Met name door de heer Huttinga is gesproken over de veelplegers. Inmiddels is er het Veiligheidshuis. Te dien aanzien maakt de gemeente vanuit sociale zaken deel uit van de keten die zich bezighoudt met de vraag hoe je mensen vanuit hun detentie op een goede manier weer kunt laten meedoen in de samenleving. Aan het beleid ter zake wordt uitvoering gegeven. Eigenlijk weet spreker niet precies waarnaar de heer Huttinga vraagt en wat de meerwaarde is van de ingediende motie (M7), anders dan dat het college wordt opgeroepen in dezen nog sterker te opereren.

De heer Huttinga is ter ore gekomen dat er ondanks het initiatief, waar hij overigens niet echt iets van weet, ex-gedetineerden tussen wal en schip raken of in de veelplegersmolen terecht komen. Het is heel erg jammer dat daarop kennelijk niet goed grip is, hoewel er een Veiligheidshuis is. Vandaar de gedachte in samenwerking met het Veiligheidshuis daarin te voorzien. Hij heeft zijn voelhorens uitgestoken en heeft geconstateerd dat er landelijk best ervaring mee is opgedaan, onder andere door het Leger des Heils. Vandaar de motie.

Wethouder Jumelet meent dat het Leger des Heils in Emmen hiermee al aan de slag is.

De heer Huttinga heeft dit bij het Leger des Heils nagevraagd en dit blijkt niet het geval te zijn.

Wethouder Jumelet verbaast dat; misschien is hij verkeerd geïnformeerd, maar hij heeft nog niet zo lang geleden met het Leger des Heils gesproken over hoe er wellicht wat meer kan worden gecentreerd ten aanzien van veelplegers en ex-gedetineerden. Wellicht kunnen hij en de

heer Huttinga hierover buiten de vergadering nog even spreken, maar er zal zeker in het najaar worden gerapporteerd. Hoe dan ook, er is een Veiligheidshuis en van daaruit wordt op een en ander ingezet. Het gaat ook om een taak die de gemeente heeft uit te voeren.

De waarnemend voorzitter geeft vervolgens het woord aan wethouder Houwing.

Wethouder Houwing-Haisma zal iets zeggen over de glastuinbouw, de toekomst van het Rundedal, bezuinigingen en ontwikkelingen met betrekking tot milieu en in het verlengde daarvan de Educohof.

Het is bekend dat de heer Dijkgraaf geen voorstander is van de glastuinbouw. Hij vindt die energieverblindend en heeft daar een aantal beelden bij. Spreekster heeft in het betrokken gebied de laatste tijd nog eens goed rondgekeken en vindt dat met zijn standpunt, ziende wat er op dit moment in ontwikkeling is ten aanzien van duurzame energie, gewasbescherming en methodieken die worden toegepast, deze sector enorm te kort wordt gedaan. Zij heeft trouwens ook op de industrieterreinen rondgekeken en is aangenam verrast over datgene wat bedrijven zelf al zonder overheidsbemoeienis oppakken op het gebied van duurzaamheid.

Over de glastuinbouw is enige tijd geleden een rapport gepresenteerd door de commissie-Nijkamp. Daarin is een visie neergelegd en op verzoek van de regering is daarin een aanvulling opgenomen, ertoe strekkend dat wordt gekeken naar de toekomst van de glastuinbouw in Nederland. Die sector zit op dit moment in zwaar weer, ook in Emmen, maar in het genoemde rapport zijn aanbevelingen gedaan waarbij nadrukkelijk wordt ingezet op duurzame ontwikkeling. Op basis van dit rapport is natuurlijk eerst de sector zelf aan zet om te bezien hoe men verder wil, maar de gemeente, waarin de tuinbouw nog altijd een sector van betekenis is voor onder andere de werkgelegenheid, kijkt natuurlijk mee. Er was naar de raad een uitnodiging uitgegaan om op 16 juni met elkaar en met tuinders te spreken over de toekomst van de glastuinbouw en voorts te bezien wat alle ontwikkelingen nu eigenlijk betekenen. Spreekster heeft echter begrepen, gezien het aantal aanmeldingen, dat de inwerkagenda voor de raad daarvoor te omvangrijk was, zodat de bedoelde bijeenkomst is verschoven naar september. Afgaande op de belangstelling voor het onderwerp hoopt zij dat er dan een brede raadsvertegenwoordiging aanwe-

zig zal zijn en dat met de bezuinigingen in het vooruitzicht niet met zes raadsleden in het tuinbouwgebied rond hoeft te worden getoerd. Voorstellen met betrekking tot revitalisering van het glastuinbouwgebied en duurzaamheid komen naar het zomerreces.

De motie over het Rundedal (M5) ziet spreekster voor een deel als een ondersteuning van hetgeen is opgenomen in het bestuursprogramma, namelijk dat in deze bestuursperiode wellicht zal worden gekomen tot een andere invulling. Op dit moment ligt er op het gebied een tuinbouwbestemming. Het Rundedal is ontwikkeld met veel subsidies van het rijk en 'Europa' en als de bestemming zomaar wordt gewijzigd, betekent dat op enig moment dat de subsidies in het geding komen. Met andere woorden: wat in eerste aanleg moest gebeuren, is de subsidies die de gemeente ooit voor dit gebied heeft gekregen veilig te stellen. Dat is gebeurd, waarbij het gaat om € 6,4 miljoen, dus een substantieel bedrag dat niet hoeft te worden terugbetaald. Die stap is dus al gezet. Met de eerste verkenningen richting een eventueel andere invulling van het Rundedal is voorzichtig aan al begonnen in de vorm van het verkennen van de markt over wat er eventueel kan. Overigens wordt ook nadrukkelijk gekeken naar de toekomst van de tuinbouw. Wellicht zal wethouder Sleeking straks nog iets zeggen over het eventueel bouwen van woningen in dit gebied. De opgave is dus breder. Wil je daar duurzame woningen en een duurzaam park realiseren, dan ligt er eveneens een opgave met betrekking tot de gebiedsontwikkeling rond kanaal Erica-Ter Apel, waarvoor ook nog het nodige te doen staat.

Kortom, spreekster hoopt de raad na de zomervakantie te kunnen meenemen in het te volgen traject, waarin nadrukkelijk met de raad wordt gediscussieerd over de vraag hoe met een en ander in de komende jaren zal worden omgegaan.

De heer Leutscher stelt vast dat een aantal zaken absoluut met elkaar overeenkomen. Er mag ook geen twijfel bestaan over hoe de indienende fracties aan kijken tegen de glastuinbouw. Het gaat hen in feite veel meer over een verruiming voor het gebied. Wel moet echter worden geconstateerd dat, afgaande op de rapportage van de rekenkamercommissie en rapporten van de gemeente zelf, dat er een probleem ligt. De intentie van de motie is wat druk op het geheel te zetten op het inslaan van een andere richting, zonder op voorhand handen en voeten te knevelen. De be-

doeling is te kijken naar de mogelijkheden van een ecopark in de ruimste zin en naar wat dit betekent voor andere bedrijventerreinen en woongebieden. Hij meent in de woorden van de wethouder te horen dat deze de ideeën in de motie omarmt.

Wethouder Houwing-Haisma heeft al gezegd dat het college reeds met de eerste verkenningen bezig is, welnu: die verkenningen zijn heel breed. Als je gaat verkennen, sluit je het ene niet uit ten opzichte van het andere. Zij beschouwt deze motie dan ook als een ondersteuning van datgene wat al in gang is gezet.

De heer Leutscher neemt dan aan dat de raad de motie eveneens ondersteunt.

Wethouder Houwing-Haisma heeft over bezuinigingen op het milieu al gezegd aangenaam verrast te zijn over datgene wat er gebeurt op het gebied van duurzaamheid, alleen zou daarover met elkaar wat beter moeten en kunnen worden gecommuniceerd. In dezen is te zeggen dat het college in september met de raad in discussie wil over de ontwikkeling op het gebied van duurzame energie. Zij denkt dan aan de opgave die de gemeente straks heeft in te vullen met betrekking tot windenergie. Bij het vaststellen van de omgevingsvisie heeft de provincie daarover uitspraken gedaan en met elkaar zal worden besproken hoe en op welke plek hieraan invulling is te geven. Het gaat dan bijvoorbeeld over zonne-energie. Voor die discussie is, naar zij meent, de datum 15 september gepland. Dan zal de raad worden gevraagd of hij nog behoefte heeft aan specifieke informatie over de ontwikkeling van duurzame energie. Op dit moment zit er nog ruimte in het budget 2010, maar zoals al gezegd, zal het gaan om het maken van afwegingen en keuzes die hier en daar pijn zullen doen.

De heer Huttinga merkt op dat al diverse keren iets is genoemd waar aan datum aan vastgeknoopt zal moeten worden, onder andere de financiële vertaling. Het lijkt hem derhalve verstandig dat het college heel vroeg met de raad correspondeert over data, want hij voorziet anders grote problemen.

Wethouder Houwing-Haisma is het hiermee helemaal eens. Over de tuinbouw had zij graag vóór de zomervakantie willen spreken, want dan had dit veel beter in het hele schema gepast, terwijl nu is de voorzien dat er eind september

weer een stuwmeer aan besluitvorming ontstaat. Het is echter niet anders. Zij neemt de opmerking van de heer Huttinga ter harte, doch ook het college is weleens afhankelijk van hetgeen wordt aangereikt.

De Educohof is inderdaad op 1 maart geopend door voormalig minister Cramer, maar daarmee staat de Educohof nog niet prominent op de agenda. De bezoekersaantallen stellen teleur. Het is de bedoeling dat de Educohof zelf z'n inkomsten gaat genereren, zoals dit in de vorige raadsperiode ook is afgesproken. Dit moet nog wel praktisch worden. De Educohof zal zelf de boer op moeten om als een soort kennismakelaar inkomsten bij het bedrijfsleven te halen. Dat is een lastig traject. De Educohof zal zich de komende tijd zelf moeten bewijzen. Als dat niet lukt, zal het college ook hiermee bij de raad terugkomen. Succes zal afhankelijk zijn van de vraag in hoeverre de markt op dit soort initiatieven zit te wachten. Op dit moment is men druk bezig om zich te profileren, maar of dit voldoende is zal moeten worden afgewacht.

(Tijdens het voorgaande deel van het betoog van mevrouw Houwing is de heer Moinat ter vergadering gekomen).

De heer Dijkgraaf informeert hoelang Educohof de tijd wordt gegeven.

Wethouder Houwing-Haisma antwoordt dat dit zal afhangen van de vraag of men op korte termijn in staat is een slag te slaan en of er groei zit in het aantal bezoekers en het aantal bedrijven dat wil participeren. Als het komende halfjaar blijkt dat er absoluut geen interesse voor is, komt het college met die informatie zeker bij de raad terug en zal er een afweging moeten worden gemaakt.

De waarnemend voorzitter geeft hierna het woord aan wethouder Kuper.

Wethouder Kuper stelt vast dat diverse fracties vragen hebben gesteld over de personele bezetting. Hij kan zeggen dat de werkgroepen inmiddels hun rapportage hebben gepresenteerd en dat het college daarover de afgelopen twee dagen heeft vergaderd. De voorstellen die de raad richting de begroting krijgt, zullen inzicht bieden in de manier waarop de gemeentelijke organisatie geraakt wordt. Als er wordt bezuinigd, heeft dat ook gevolgen voor de taken die door de ambtelijke organisatie worden uitgevoerd. Dat zal op

aantallen en vervolgens op geld worden gezet. Daarnaast kijkt het college naar de efficiency als zodanig. De raad zal dat terugvinden en de voorstellen in het kader van de begroting. Nadrukkelijk is ook aangegeven dat moet worden gekeken naar de budgetten voor de externen. Regelmatig is het bedrag van € 12 miljoen gepasseerd. Gevraagd is inzicht te geven in het beleid ten aanzien van externen en of niet met minder externen kan worden volstaan. Het college neemt die handschoen graag op. In het stuk dat bij de begroting zal worden aangeleverd, zal worden aangegeven hoe met externen wordt omgegaan. Hierbij meteen de opmerking dat dit niet zal leiden tot een kennisafbraak onder het eigen personeel, want de meeste externen worden ingezet op projecten die, zoals bekend, de goede eigenschap hebben dat ze eindig zijn. Verder is in de afgelopen jaren al flink ingezet op doorontwikkeling en extra kwaliteiten van ambtenaren door allerlei opleidingen. Te noemen zijn het talentenprogramma en het managementdevelopmentprogramma. Te dien aanzien kan worden gezegd dat daar vanuit de gemeentelijke organisaties heel succesvol op wordt ingeschreven, waardoor kennisborging plaatsvindt en de huidige medewerkers klaar zijn voor de toekomst. Er wordt weleens gezegd: je hebt misschien nog wel een baangarantie bij de gemeente, maar geen functiegarantie! Met andere woorden: men moet voortdurend aan bijscholing doen. De opleidingsprogramma's zijn daarop gericht. Nogmaals: er wordt veel gebruik van gemaakt en dat is er alleen maar een bevestiging van dat de mensen zelf ook zien dat dit toegevoegde waarde heeft en dat zij daarbij op termijn gebaat zijn.

In reactie op de motie over de inhuur van derden (M1) is te zeggen dat er bij de begrotingsstukken een uiteenzetting zal worden gegeven over hoe hiermee wordt omgegaan. In genoemde motie wordt overigens ook verwezen naar een motie van 2007, doch dit is een vergissing, want het betrof een amendement betreffende een flexibel personeelsbudget en minder externen. Op zich maakt die vergissing echter niet zo veel uit. In elk geval zal ten aanzien van de motie de handschoen worden opgepakt, wat zal worden vertaald in het stuk dat de raad bij de begrotingsstukken zal worden aangereikt.

De heer Wanders wijst erop dat in de motie nadrukkelijk wordt gesproken over het ontwikkelen van een beleidskader inhuur derden. Het gaat duidelijk om richtlijnen die aangeven wan-

neer wel en niet wordt overgegaan tot inhuur van derden.

Wethouder Kuper bedoelde dat ook. In het desbetreffende stuk zal worden aangegeven wanneer en om welke reden het college externen inschakelt. Anders gezegd: de beleidsuitgangspunten ten aanzien van het kiezen voor externen.

De heer Wanders neemt aan dat daar dan ook een overzicht bij zit met de financiële effecten.

Wethouder Kuper bevestigt dit.

Overigens: bij de vele ambities die de gemeente heeft, hoort personeel. Dit laat onverlet dat eveneens naar efficiency zal worden gekeken. Hij deelt de mening van de heer Huttinga dat een vacaturestop op lange termijn niet wenselijk is. Het college heeft in de afgelopen dagen wel besloten de vacaturestop tijdelijk wat te verlengen, doch dit is geen middel voor de langere termijn. Een en ander wordt in een breder perspectief weggezet en de raad zal daar bij de begroting eveneens van op de hoogte worden gebracht.

Er is verder een opmerking gemaakt over de verzelfstandiging van de afdeling sport. De afgelopen dagen is de privatisering van deze afdeling niet aan de orde geweest. Spreker beschouwt de gemaakte opmerking als een suggestie richting het college. Hij zegt niet dat die meteen zal worden overgenomen, maar zij kan zeker terugkomen bij de begrotingsbehandeling als wordt gevonden dat hiermee verder moet worden gegaan. Het is dan wel goed dat eerst de voorstellen ter zake worden bestudeerd en wordt bezien wat het college allemaal gedaan heeft. Vervolgens kan de raad aangeven of het toch een pondje meer moet zijn.

Als er iets is waarop het college intensief inzet, is het wel de samenwerking met Coevorden en Borger-Odoorn. Het is bijna al gebruik dat collegeleden van Emmen, Coevorden en Borger-Odoorn tijdens het VNG-congres tezamen optrekken. Dat is ter voorbereiding om over tien jaar eventueel tot één gemeente te komen! Maar alle gekheid op een stokje: er wordt intensief doorgegaan met de samenwerking met Coevorden en Borger-Odoorn.

De heer Dijkgraaf vindt het heel bijzonder dat, als met buurgemeenten aan afspraak wordt gemaakt, daarvoor Leeuwarden wordt uitgekozen.

Wethouder Kuper zegt dat het een kwestie van bezuinigen is. Ze gaan namelijk gezamenlijk op een heel oude boot, waarop zij ook overnachten en dus niet in een duur hotel. Daar hebben zij een heel kleine cabine tot hun beschikking met plaats voor één man, dus niemand anders!

De heer Leutscher is wel liefhebber van de kwinkslagen van de wethouder. Chapeau dus! Er zit echter wel iets onder. De wethouder heeft het over één gefuseerde gemeente over tien jaar, maar ...

Wethouder Kuper merkt op dat hij dit niet had moeten zeggen!

De heer Leutscher denkt dat iedereen de context en de strekking van de opmerking snapt maar de vraag is of de wethouder het niet ondenkbaar acht dat de gemeentelijke organisaties over tien jaar wél één zouden kunnen zijn.

Wethouder Kuper doet hierover nu nog geen uitspraak. Wel is het zo dat er voor is gekozen alles op het gebied van ICT in dit huis te laten plaatsvinden. Zo is er ook op andere gebieden intensieve samenwerking; men denke maar aan het bedrijfsverzamelgebouw. Hij sluit, kortom, niets uit, maar vindt het te voorbarig hierover nu een uitspraak te doen.

De heer Leutscher merkt op dat het wel een punt is in het programma van LEF! Om aan te sluiten bij wat de wethouder eerder zei: de vraag is hoe je er zorg voor kan dragen dat je de beste kwaliteit ter beschikking hebt in de gemeentelijke organisatie en hoe je de juiste persoon op de juiste plek krijgt. Hij kan zich voorstellen dat waar je op een aantal terreinen, bijvoorbeeld de sociale zekerheid, goed met elkaar door één deur kunt en beleid kunt afstemmen, ook wordt gekeken naar de kwaliteit van de ondersteuning van het ambtelijk apparaat richting de politiek. Dan heb je het toch over de gemeentelijke organisaties. Daarvoor kun je een visie ontwikkelen; dat hoeft niet morgen, maar hij kan zich wel voorstellen dat wordt begonnen met het opzetten van een boom op de boot.

Wethouder Kuper sluit dat helemaal niet uit. Hij heeft al gezegd dat wel degelijk wordt gekeken naar intensivering van de samenwerking op diverse beleidsterreinen. Dat kan betekenen dat veel meer gezamenlijk kwaliteiten worden be-

nut. De samenwerking blijft dus continu op de agenda staan.

Over de rioolheffing heeft wethouder Arends al het een en ander gezegd. De raad krijgt kort na de zomervakantie het nieuwe gemeentelijk rioleringsplan en kan zich daar dan op stukbijten.

Wat het ‘muggen’ van de heer Halm betreft: spreker heeft inmiddels een vliegenmepper gekocht! Hij heeft die nog niet gebruikt, maar het kan als het nodig mocht zijn.

Ten slotte nog de vraag over de verlaging van het AREA-dividend. Welnu, AREA is er de eerste jaren van de samenwerking goed in geslaagd de resultaten en de efficiencydoelstellingen te halen, maar nu is het resultaat over de komende jaren wat lager ingeschat. Gelukkig heeft AREA de gewoonte de resultaten aanvankelijk wat lager in te schatten dan de uiteindelijke uitkomst. Er is dus aan de voorzichtige kant gebleven.

De waarnemend voorzitter geeft hierna het woord aan wethouder Thalens.

Wethouder Thalens-Kolker constateert dat door een aantal fracties onderwijs is genoemd als een beleidsterrein waarop niet zou moeten worden bezuinigd. Op zich vindt zij dit plezierig om te horen, maar zij is van mening dat alle voorstellen die door het college bij de begroting zullen worden gedaan in balans met elkaar zullen moeten worden beoordeeld. Zij heeft er alle vertrouwen in dat dit zal gebeuren.

De VVD-fractie heeft een vraag gesteld over de Versnellingsagenda. Spreekster heeft niet helemaal meegekeken in hoeverre collega-wethouders daarop al hebben geantwoord. Ten aanzien van de onderwijshuisvesting is er een subsidie aangevraagd voor het verbeteren van het binnenklimaat in scholen. Daar is € 1 miljoen voor gereserveerd, welk geld is doorgedecentraliseerd naar verschillende schoolbesturen, zodat zij dit in hun meerjarig onderhoudsplan een plek kunnen geven. De uitvoering gaat de komende maanden gestalte krijgen.

Er is ook een vraag gesteld over het bedrag van € 140.000,- dat beschikbaar is voor bestrijding van vandalisme. Het is niet zo dat dit bedrag hoger of lager is dan voorheen; nu is het alleen zichtbaar gemaakt, want voorheen zat het versluierd in de totale begroting. Het is goed dit bedrag nog eens goed onder de loep te nemen, maar ook te kijken naar de oorzaken van vandalisme. Dit komt vooral in het weekeinde, in de

avond- en nachtelijke uren of in de vroege morgen voor. Dat maakt het lastig daders te vinden. Spreekster kan wel toezeggen dat in beeld zal worden gebracht op welke plekken vandalisme het grootst is en bij welke onderwijsvoorziening het voorkomt en dat zal worden gezien welke maatregelen er mogelijk zijn.

De PvdA-fractie heeft aandacht gevraagd voor de Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie die het komende jaar zal worden ingevoerd. Het kenmerk van die wet is dat wordt gekoerst op een kwaliteitsverbetering in het peuterspeelzaalwerk. De wet zegt ook iets over de leidster-kind-ratio en vooral iets over de uitdaging aan de gemeenten om 100% van de 0 tot 4 jarigen te bereiken van wie verwacht kan worden dat ze een taalachterstand hebben en het daarbij nadrukkelijk betrekken van kinderopvang en peuterspeelwerk. Dit is lastig, in die zin dat kinderopvanginstellingen particuliere instellingen zijn. De gemeente heeft er daarvan inmiddels 23. Er wordt gewerkt aan het op inhoud bij elkaar brengen van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Dat heeft dan weer te maken met het bereiken van de genoemde 100%. Samenwerking met de instellingen wordt nadrukkelijk gezocht en dit zal ook blijven gebeuren, onder andere door het aanbieden van specifieke programma's aan scholen en medewerkers in kinderopvanginstellingen. Men zal steeds verder naar elkaar moeten groeien, wat met zich meebrengt dat ook moet worden bekeken of de wijze waarop nu het kinderspeelwerk wordt gesubsidieerd in de toekomst moet worden vastgehouden. Dat zegt iets over groepen, groepsgrootte, bezettingsgraad, subsidie op groepsniveau in plaats van op kindniveau etc. Al deze zaken worden uitgezocht om te zien of de vorm die op dit moment wordt gehanteerd de meest adequate is. De bedoelde wet zal enerzijds inhouden dat er veel beweging gaat komen in de voorzieningen voor 0 tot 4 jarigen, maar anderzijds wordt eveneens gezien of de huidige wijze van subsidiëren van het peuterspeelzaalwerk de meest verstandige is.

De heer Dijkgraaf heeft opmerkingen gemaakt over Blanco en wil daarop toch nog wel graag een reactie horen.

Wethouder Thalens-Kolker zegt dat zij over het accommodatiebeleid gaat en wethouder Jumelet over het kunst- en cultuurbeleid. Zij heeft begrepen dat de heer Dijkgraaf heeft gevraagd naar geluidsmetingen.

De heer Dijkgraaf laat weten dat de wethouder dit níet goed heeft begrepen. Hij heeft gezegd dat het schandalig is dat er nog geen oplossing voor Blanco is. Daarbij heeft hij een zin in de Kadernota aangehaald over de eindmetingen. Er zou in 2010 een definitieve oplossing voor Blanco zijn en hij wil weten waarom dat nog steeds niet het geval is.

Wethouder Jumelet begrijpt dat de heer Dijkgraaf boos is en zal in tweede termijn op die boosheid reageren.

De waarnemend voorzitter geeft vervolgens het woord aan wethouder Sleeking.

Wethouder Sleeking begint zijn beantwoording met de opmerkingen die door de VVD-fractie zijn gemaakt over de Versnellingsagenda en de woningbouwprojecten die in deze agenda zaten en zitten. Hij maakt even een onderscheid tussen twee verschillende onderdelen.

De Versnellingsagenda is gebruikt om een aantal projecten te cofinancieren. Dat werd gerealiseerd van de reserves BLS, de locatiegebonden subsidies, en BWS, de woningbouwgebonden subsidies. Er is een aantal projecten effectief in werking gezet met behulp van deze middelen, onder andere het tweede Schip in Klazienaveen, de oude drukkerij aan de Wilhelminastraat, het binnenkort te starten project tweede woontoren in Emmermeer en het project dat in uitvoering is aan de Minister Kanstraat. Er zijn ook projecten die nog lopen. Te wijzen is bijvoorbeeld op de problematiek rond de boom in Nieuw-Schoonebeek, de reden waarom het project nog niet echt als bouwproject kon starten, maar het college heeft er goede hoop op dat met dit project binnenkort alsnog kan worden begonnen. Er wordt nagedacht over een zodanige aanpassing van het project dat de boom behouden kan blijven en men zegt dat dit succesvol kan zijn. Verder is de gemeente nog in overleg met onder andere de provincie over de problematiek rond het winkelcentrum Bargeres en met partijen over de uitvoering van de zorgwoningen en een nieuw multifunctioneel gebouw in Emmer-Compasuum. Kortom, een aantal projecten is concreet in uitvoering en ten aanzien van een aantal andere ligt de problematiek nog wat ingewikkeld. Niettemin heeft het college goede hoop dat zij nog zullen kunnen starten.

Het tweede onderdeel van de Versnellingsagenda betreft het ingestelde fonds herstructurering

volkshuisvesting, i.c. het bedrag van € 3 miljoen dat opzij is gezet om te proberen de problematiek op de woningmarkt op te lossen, een problematiek die met name betrekking heeft op de absolute onderkant van de markt. Het gaat dan over voormalige corporatiewoningen en particuliere woningen die energetisch slecht zijn en ten aanzien waarvan je je af kunt vragen of ze überhaupt nog een bijdrage kunnen leveren aan het functioneren van de markt. Het college wil met gebruikmaking van genoemd fonds bekijken of de woningmarkt langs experimentele weg weer op gang is te krijgen, met name door het verbeteren van de energieprestatie van de betrokken woningen. Emmen is daar niet uniek in; in andere gemeenten in Nederland gebeurt dit al. De gemeente doet dit niet alleen. Als het zo zou zijn dat zij € 3 miljoen beschikbaar stelt en dat marktpartijen, zoals corporaties, particuliere beleggers en banken, op geen enkele manier aan een dergelijke impuls willen meewerken, dan is voor het college het moment aangebroken om aan die € 3 miljoen een andere invulling te gaan geven. Het kan immers niet zo zijn dat de gemeente de enige partij is die zich inspant om te proberen een aantal gevolgen van het niet goed functioneren van de woningmarkt op te heffen. Een tweede aspect betreft de gevolgen die zouden kunnen optreden door de krimp die op plekken in de gemeente aan de orde is. Zij krimpt niet in totaliteit, maar er zijn plekken waar je begint te merken dat de krimp op de woningmarkt z'n gevolgen gaat hebben. Te dien aanzien zou het fonds een verbetering kunnen bewerkstelligen, maar nogmaals: alléén als dit gebeurt in samenwerking met andere partijen. In de afgelopen tijd is hieromtrent stevig overleg gevoerd. Spreker is blij dat in elk geval de corporaties hebben aangegeven dat zij aan een eerste experiment willen meewerken. Het gaat dan om een experiment in Angelslo en Nieuw-Weerdinge waarvoor binnenkort voorstellen naar het college komen en die na het zomerreces in uitvoering zullen worden genomen. Hij wil sterk benadrukken dat de gevolgen zich vooral richten op het vormen van samenwerking tussen partijen die op dit moment verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van de huidige situatie op de woningmarkt. Vervolgens de omzetting van de startersleningen zoals die in motie M3 door enkele fracties wordt voorgesteld. Voor deze leningen is oorspronkelijk een budget van € 1 miljoen uitgetrokken, welk budget redelijk snel op was. Spreker meent dat het twee jaar geleden was dat dit budget is uitgebreid met een bedrag van € 650.000,-, in-

dertijd op voorstel van de PvdA-fractie. Daarmee kunnen nog ongeveer 19 startersleningen worden uitgegeven. Hij stelt voor even af te wachten hoe snel deze laatste 19 uit de markt zijn. Het is een revolverend fonds en de eerste aflossingen komen nu binnen. Dat kan betekenen dat er opnieuw gebruik van het fonds gemaakt kan gaan worden voor het uitgeven van startersleningen, maar er zal even goed moeten worden gekeken naar tempo en hoogte van de bedragen. Hij heeft onvoldoende zicht op de problematiek om hierover nu al in detail informatie over te kunnen geven. De andere kant van het verhaal is dat je, als je je realiseert dat de woningmarktcrisis en de financiële crisis voor een belangrijk deel veroorzaakt zijn door het verstrekken van hypothecaire leningen aan partijen die deze eigenlijk niet aan konden, je ook bij de starterslening moet afvragen of je de lijn op deze manier wilt doorzetten. Immers, een starterslening wordt ingezet op het moment waarop een normale hypotheekverstrekker zegt dat de aanvrager de lening niet aan kan. Er zal dus moeten worden bekeken of de gemeente met startersleningen op de huidige manier wil doorgaan.

Een en ander gebeurt allemaal in een op een aantal punten krimpende woningmarkt. Als dan in motie M6 wordt gesproken over een ecopark Rundedal moet erop worden gewezen dat in een aantal dorpen nieuwe wijken zijn waar nu nog aardig wat kaveltjes door de vogels worden gebruikt. Te noemen zijn Zwartemeer, Emmer-Compascuum etc. Er is verder nog de Delfland die op een of andere manier tot invulling moet komen. Daarbij zal natuurlijk ook worden gekeken naar alternatieve invullingen, want daar moet nog wel het een en ander gebeuren. Er zijn voorts de komende jaren nog herstructureringslocaties in alle dorpen op de markt te zetten. En dan is er ook nog de vaarverbinding. Als het bij een ecowijk gaat om een combinatie met duurzaamheid en kleinschalige bedrijvigheid, is te zeggen dat dit exact de opgave is op het moment waarop de Hoofdstraat-locatie op de markt komt.

De waarnemend voorzitter geeft in deze eerste termijn ten slotte het woord aan de burgemeester.

Burgemeester Bij zal ingaan op de basispolitiezorg, de veiligheid en het begrotingsproces. Er is eerder door de raad een motie aangenomen over de inzet van wijkagenten, i.c. de basispolitiezorg. Binnen de politie Drenthe is men op dit moment druk doende om de organisatie anders te

laten functioneren. Voor de gemeente Emmen, die nu nog verdeeld is over drie basiseenheden, zal dit waarschijnlijk gaan betekenen dat dit één basiseenheid wordt. Hij is daar een groot voorstander van, want dan kan de inzet van de politie gekoppeld aan het gemeentelijk beleid nog efficiënter gaan verlopen.

Uit het boekje van de politie dat huis aan huis wordt bezorgd, blijkt dat er in de gemeente Emmen ongeveer 12 wijkagenten zijn. Daarbij zijn er twee over het hoofd gezien, namelijk de wijkagent in Nieuw-Amsterdam en de wijkagent in Schoonebeek, maar dat komt omdat zij bij de wijkkenheid Coevorden worden gerekend. Zoals gezegd, zal dit dus worden opgelost. Er zijn een kleine 100 politiemensen die zich met het politieproduct bezighouden. Wat hij heeft ingebracht, gesteund door de motie, is dat meer zichtbaar moet worden hoe die ongeveer 100 mensen worden gekoppeld aan gebieden waarvoor zij aanspreekpersoon zijn. Ook dit wordt momenteel uitgewerkt. Spreker heeft er vertrouwen in dat een en ander in de loop van dit jaar tot een afronding komt. Dit is niet iets wat de gemeente zelf kan organiseren, want dit is aan de politie. Zij heeft met ondernemingsraden en allerlei nuttige instrumenten te maken, maar men zal daar wel uit komen. Hij hoopt in elk geval dat het politieproduct kan worden verbeterd, zonder dat de gemeente een half miljoen hoeft uit te trekken voor een paar agenten extra. De fractie van LEF! heeft artikel 38-vragen ingediend over schietpartijen en de connectie met de drugshandel en de witwaspraktijken in de gemeente. Spreker spreekt met politie en justitie over de vraag in hoeverre daarop een antwoord is te geven. Het is een zaak die zeker zijn aandacht heeft. Bekeken wordt ook op welke gronden de BIBOB-mogelijkheden in de gemeente meer kunnen worden benut.

Verder is er sinds kort een RIEC (*grf: Regionaal Informatie en Expertise Centrum – Noord*), een samenwerkingsverband van justitie, politie en overheden, om beter inzicht te krijgen in de relatie tussen de boven- en de onderwereld. Spreker heeft gebruik gemaakt van zijn bevoegdheden om daar een aantal vragen neer te leggen. Hij kan daar verder niet op ingaan; hij wil maar aangeven dat men er nadrukkelijk mee bezig is. Het is natuurlijk altijd vervelend als er incidenten zijn, zeker als die met schietpartijen of met steekwapens gepaard gaan. En ja, 23% van de bevolking woont in Emmen, dus normaal gesproken vindt hier ook 23% van dit soort incidenten plaats. Kijkt men naar de plek die Em-

men in Drenthe qua veiligheid inneemt, dan is dit niet bovenaan. Emmen doet het dus relatief goed, maar het kan altijd beter. Nooit mag worden geaccepteerd dat dit soort dingen gebeurt en de raad mag dan ook verzekerd zijn van sprekers inzet om een en ander aan te pakken.

De afgelopen dagen heeft het college nogal wat energie gestoken in het begrotingsproces. Er zijn nog geen besluiten genomen, want dat gebeurt alleen als het college formeel bij elkaar is. Het ging om de voorbereiding van de besluitvorming door de raad. Hij verwacht dat de twee komende dinsdagen een begin zal worden gemaakt met de richting die het college wil kiezen en direct na de zomervakantie die richting zal worden gefinaliseerd. Waarom dit tempoverschil? Als van gesubsidieerde instellingen het volgend jaar een financiële bijdrage wordt gevraagd, is het algemeen geaccepteerd dat zij vóór 1 juli van de gemeente een brief krijgen waarin wordt aangekondigd dat aan de raad zal worden voorgelegd dat zij in het komend jaar minder zullen ontvangen. Het college wil dit proces zorgvuldig laten plaatsvinden. Vóór 1 juli moeten ook adviesraden, zoals de WMO, een brief krijgen. Je kunt wel zeggen: we wachten tot na de vakantie, maar dan wordt het heel kort dag om te kunnen reageren. Kortom, dinsdag aanstaande en de dinsdag daarop zal het college bekijken of er al stappen kunnen worden gezet, teneinde nog vóór de vakantie de adviesraden en instellingen in de gelegenheid te stellen op tijd te reageren. Gelijktijdig zal de raad worden geïnformeerd; er zal dus geen sprake zijn van een informatieachterstand. Door wethouder Arends is reeds aangegeven dat eind augustus/begin september het hele proces verder in gang wordt gezet.

De waarnemend voorzitter constateert dat is afgesproken dat de tweede termijn na de lunchpauze zal plaatsvinden. Hij verzoekt de fracties de ingediende moties in die pauze te bespreken; dit kan in tijd schelen, want een groot aantal leden wil natuurlijk de vanavond te spelen voetbalwedstrijd zien!

Voorts verzoekt hij de raadsleden hun stembiljet voor agendapunt B1 in te vullen en de stemcommissie, bestaande uit de heer Linnemann en mevrouw Rougoor, tijdens de pauze de stemmingsuitslag te bepalen.

De vergadering is geschorst.

Schorsing.

De voorzitter heropent de vergadering en stelt vast dat de heer Goudriaan omstreeks 09.30 uur ter vergadering is gekomen en de heer Van Goethem omstreeks 10.30 uur en dat de heer Moinat inmiddels eveneens is gearriveerd. De laatste heeft de eerste termijn helaas niet kunnen meemaken, doch in de tweede termijn kan deze uiteraard alsnog het woord voeren. Verder zal de heer Gerth tijdelijk afwezig zijn en zal de heer Ruhé de vergadering omstreeks 16.00 uur verlaten.

Tweede termijn Kadernota 2010 c.a.

De heer Wanders heeft vandaag veel gehoord over datgene waarop niet mag worden bezuinigd en helaas nog niet veel richting voor bezuinigingen geconstateerd. De PvdA-fractie heeft daar in de eerste termijn bewust wél voor gekozen, juist om te voorkomen dat straks een situatie ontstaat waarin moet worden gekeken naar de voorzieningen en niet naar de wijze waarop een doelstelling of een voorziening in stand kan worden gehouden. Zij heeft het college gevraagd om creativiteit en durf bij de voorbereiding van de begroting.

Het doet de fractie deugd dat de kwestie wijkagent al grotendeels is opgelost, in die zin dat die blijkens de woorden van de burgemeester op een andere manier kan worden ingevuld. De doelstelling ‘meer blauw op straat’ lijkt zo gehaald te worden, zonder de financiering die de fractie erachter had bedacht.

Ten aanzien van de WMO is het verheugend dat de wethouder ziet dat onder meer een centrale boodschappendienst een mooi voorbeeld kan zijn voor het behalen van een doelstelling. De PvdA-fractie zou nog wel willen vernemen of de wethouder iets ziet in het effectiever stimuleren van het gebruik van het persoonsgebonden budget. Volgens haar moet daar een boel te halen zijn, terwijl toch de voorziening op niveau wordt gehouden. Dát is voor haar nog steeds het uitgangspunt: een goed sociaal beleid en oog voor de kwetsbaren die ondersteuning nodig hebben.

Het doet de fractie goed dat de motie over de inhuur van derden (M1) is overgenomen.

In motie M2 is een aantal heel mooie en herkenbare woorden te lezen. Echter, de uitwerking van de constatering is niet zoals sprekers fractie een en ander ziet, want het gaat niet om de uitvoering van de WMO. Zijzelf stelt juist voor te bezien of in die uitvoering financiële middelen zijn te vinden om zo de voorzieningen op niveau

te houden. De fractie zal deze motie dan ook niet steunen.

De heer Van der Weide informeert of de PvdA-fractie de motie wél steunt als de passage ‘de uitvoering van de WMO’ in de motie wordt geschrapt.

De heer Wanders antwoordt dat de uitvoering in de motie méér voorkomt. Het gaat de PvdA-fractie er juist om dat wordt bekeken hóé de WMO wordt uitgevoerd en hóé doelstellingen zijn te bereiken. Zij wil van tevoren niet alles op slot zetten, maar creatief kijken naar de mogelijkheden.

De heer Van der Weide zegt hiermee nog geen duidelijk antwoord gekregen op zijn vraag. De heer Wanders heeft het over ‘op slot zetten’, maar tijdens de verkiezingscampagne was de PvdA heel stellig over het niet bezuinigen op sociale zaken, waaronder de WMO. De fractie van Wakker Emmen wil bezuinigingen juist niet afwentelen op degenen die in een zwakke positie verkeren en wil alles op dit vlak in stand houden zoals het nu is.

De heer Wanders is blij dat de fractie van Wakker Emmen het PvdA-standpunt in dezen deelt. De PvdA-fractie wil eveneens voorkomen dat er naar het voorzieningenniveau moet worden gekeken. Daarom wil zij het hebben over de wijze waarop dit kan worden bereikt. Het gaat bij bijvoorbeeld een boodschappendienst om 48.000 uren per jaar. De fractie wil niet in de situatie komen dat tot het schrappen in de indicaties moet worden besloten, terwijl mensen wellicht kunnen worden bediend met de voorzieningen waarop zij zijn aangewezen.

De heer Van der Weide gaf daarom een voorzetje: het verwijderen van ‘de uitvoering van de WMO’ uit het verzoek. Kan de PvdA-fractie zich dan wél vinden in deze motie?

De heer Wanders antwoordt ontkennend. In de motie staat namelijk ook dat er op de WMO niet mag worden bezuinigd, terwijl zijn fractie vindt dat bezuinigen niet per se wil zeggen dat er geld van het budget wordt afgehaald. Zij vindt dat moet worden bekeken hoe het beschikbare budget en de voorzieningen op niveau zijn te handhaven.

Wat de fractie betreft heeft de wethouder over motie M3 een afdoende reactie gegeven. Ook deze motie zal zij niet steunen.

Mevrouw Hoogeveen zegt dat de indieners in motie M3 aan het college vragen de mogelijkheid te onderzoeken. Zij begrijpt niet goed waarom de PvdA-fractie dit niet wil ondersteunen, want het een sluit het ander niet uit.

De heer Wanders constateert dat vanmorgen heel veel is gezegd over rapportages, onderzoek etc. Hij heeft van wethouder Sleeking begrepen dat er op dit moment nog ruimte is voor 19 startersleningen. Ook lijkt de samenwerking met anderen steeds beter te worden. De effecten daarvan wil de fractie graag afwachten alvorens te gaan ombuigen.

Over motie M4 heeft spreker in eerste termijn al voldoende gezegd. Zijn fractie vindt dit bij de commissie werkwijze raad thuishoren.

Ten aanzien van motie M5 heeft wethouder Arends aangegeven hierop in tweede termijn terug te zullen komen. Het lijkt erop dat deze motie grotendeels door het college wordt gevolgd. De reactie van het college in tweede termijn wacht de fractie af.

Met betrekking tot motie M6 heeft wethouder Houwing gezegd dat er al ontwikkelingen gaande zijn. Ook die wil de PvdA-fractie afwachten alvorens te dien aanzien weer extra stappen te gaan zetten.

De heer Leutscher merkt op dat over dit onderwerp verschillende wethouders aan het woord zijn geweest. Gezien het vraagstuk, de diverse documenten, het grondbeleid, ruimtelijke ordening, de financiële situatie van de gemeente, de economie, citymarketing, plattelandsontwikkeling en milieu, kan het niet anders dan dat hiernaar in breed perspectief wordt gekeken. In reactie op wat onder anderen wethouder Sleeking hierover heeft gezegd, kan worden beaamd dat er natuurlijk allerlei kansen en mogelijkheden in de gemeente zijn als het gaat om kavels. In het onderhavige geval betreft het evenwel een andere doelgroep en een andere insteek. Er kan worden uitgegaan van grote kavels van 5.000 m² en een bepaald type ondernemers. De motie kan worden gezien als een aanzet tot duidelijker nadenken over datgene waarover thans bijvoorbeeld ook in de tuinbouw wordt nagedacht. Zij is dus meer bedoeld als een ondersteuning en versterking van een discussie in bredere zin over het pakken van kansen, want de ervaring is dat er sinds om-

streeks 2003 op dit terrein in Emmen te weinig is gebeurd.

De voorzitter informeert of dit een interruptie was of al bijna de tweede termijn van de LEF!-fractie. Hij dacht dat de heer Leutscher wilde reageren op woorden van de heer Wanders, maar het ging in feite meer over de inbreng van wethouder Sleeking.

De heer Leutscher gaf al aan dat méér wethouders op dit onderwerp hebben gereageerd. Op basis van het antwoord van één wethouder heeft hij over deze motie gezegd dat er allerhande perspectieven zijn.

De heer Wanders bedoelde te zeggen dat als er ontwikkelingen gaande zijn en er wordt gekeken naar wat je met dit gebied kunt, dit door de PvdA-fractie ook breder is opgevat. Een en ander wil zij graag afwachten.

Ten slotte motie M7. Voor zover spreker heeft begrepen, is er nog wat onduidelijkheid over de informatie. Dat maakt het heel lastig een standpunt in te nemen. Zijn fractie zal graag zien dat er meer duidelijkheid komt. Pas daarna kan zij een standpunt innemen over deze motie.

De heer Wilms is de eerste termijn geëindigd met het noemen van een nieuwe balans, die volgens de CDA-fractie sociaal, rechtvaardig en doelmatig moet zijn. Dat is wat haar betreft het belangrijkste kader.

Zij is blij met de toezegging van het college dat in elk geval wordt ingezet op een minimale lastenverhoging voor burgers en bedrijven in het hele begrotingstraject.

Er is ook iets gezegd over het tijdig informeren van de raad en het belang van interactie met de samenleving en de achterban. De fractie denkt dat het verstandig is dat partijen met elkaar gaan bespreken hoe dit wordt opgepakt. Eenieder heeft natuurlijk een eigen verantwoordelijkheid, maar het college heeft al aangegeven in dezen diens werk te zullen doen en te verwachten dat ook de raad dat doet. Men moet echter niet over elkaar heen gaan buitelen.

Eerst een besluit nemen over de keuzes die door het college worden gemaakt, lijkt de CDA-fractie een verstandige route. Het landelijke voorbeeld is aangehaald en de vraag is of dit een slecht is of een goed voorbeeld waarvan kan worden geleerd. En natuurlijk moet je er voor oppassen dat onnodige paniek wordt veroorzaakt. Dus: eerst de keuzes helder stellen en daarna communiceren.

Er is verder gesproken over serieus kijken naar de omvang van en de efficiency in de ambtelijke organisatie. Het is duidelijk dat er in dezen grenzen gelden. Misschien moet de raad de hand ook wel in eigen boezem steken waar het gaat om het belasten van de ambtelijke organisatie met allerhande vragen en het eisen van allerlei rapporten. De fractie acht het goed als de raad op dit vlak enige terughoudendheid betracht.

Zij heeft de indruk dat er door het college zeer serieus wordt gekeken naar de opneinderegingen WMO en WWB. Meerdere partijen hebben aangegeven dat als je een uitkering krijgt, daar iets tegenover mag staan en dat onderschrijft de fractie van harte.

Dat participatie nadrukkelijk op de agenda staat, is een goede zaak.

Wethouder Kuper heeft gezegd dat het college ook kijkt naar privatiseringsvoorstellen. Door de VVD-fractie is wat dit betreft opgeroepen ook te kijken naar de afdeling sport. De CDA-fractie vraagt zich af of bij privatiseringsmogelijkheden ook het onderwijs wordt betrokken. Het is steeds een lastige discussie in de raad als het gaat om het bezien van mogelijke verzelfstandiging van het primair onderwijs, maar er zou bijvoorbeeld eens kunnen worden gekeken naar doordecentralisering van de onderwijshuisvesting.

Sprekers fractie deelt het optimisme van de PvdA-fractie over het blijvend investeren in de samenleving.

Toen de Educohof aan de orde kwam, kwam bij spreker even op: 'het kindje van Jenne Holman wordt geen twee!' Er zou kunnen worden gekeken naar verbreding. Spreker heeft weleens begrepen dat AREA druk bezig is met het opzetten van een instelling voor educatie. Misschien zijn er mogelijkheden om op dit vlak samen te werken.

De fractie van LEF! heeft een goede suggestie gedaan met betrekking tot een langetermijnvisie voorbij Atalanta. De CDA-fractie vraagt zich wel af wanneer je daarmee moet beginnen. De Strategienota 2020 is volgens spreker een jaar of tien geleden vastgesteld en wellicht moet over een jaar of twee, als het Atalanta-proces iets verder is, eens worden gekeken naar het ontwikkelen van een langetermijnvisie waarbij de scoop ligt op 2030.

De ChristenUnie-fractie heeft gesteld dat de Kadernota geen kaders bevat en meer is te zien als een Voorjaarsnota. Spreker is van mening dat een discussie daarover in september moet wor-

den gevoerd. Hij heeft weleens de indruk dat er in een jaar twee keer algemene beschouwingen worden gehouden, zowel in juni als in november en hem dunkt dat daarover met elkaar eens goede afspraken moeten worden gemaakt.

Over de moties het volgende.

Volgens spreker is motie M1 door het college overgenomen.

In reactie op motie M2 kan hij zeggen dat de CDA-fractie er behoefte aan heeft evenwichtige afwegingen te maken. Dat betekent dat zij geen zaken op voorhand wil uitsluiten. Er moet een integrale afweging ten aanzien van alle beleids-terreinen worden gemaakt. De fractie wil graag de lijn van het college volgen en eerst de voorstellen afwachten.

In motie M3 wordt voorgesteld het herstructureeringsfonds volkshuisvesting te bestemmen voor startersleningen. Het antwoord van wethouder Sleeking was heel duidelijk: er is nog geld voor een aantal startersleningen. Verder is gewezen op de effecten van het revolverend fonds, dus het geld komt weer een keer terug. De raad mag nooit over diens graf heen regeren, maar moet wel oppassen voor zwalkend beleid. Met elkaar is besloten tot genoemd fonds en het is wel heel snel als wordt besloten dit nu weer anders in te zetten.

Motie M4 komt bijna elk jaar terug. De CDA-fractie denkt dat het verstandig is hierover ook in september te gaan spreken. Zij vindt dat als wordt gepleit voor minder ambtelijke belasting, moet worden voorkomen dat de organisatie nog meer wordt belast.

Met betrekking tot motie M5 heeft spreker al gezegd dat zijn fractie de lijn van het college volgt, dus dat zij eerst een besluit wil nemen over de uitkomst van de ambtelijke werkgroepen en dat daarna de communicatie in kan worden gegaan.

Over motie M6 was de fractie even in verwarring. Wethouder Houwing gaf aan dat, als andere mogelijkheden voor het Rundedal worden ontwikkeld, de verbreding wordt gezocht. Dat zit ook een beetje in deze motie. Aan de andere kant heeft wethouder Sleeking uitspraken gedaan over andere prioriteiten ter zake woningbouw en gebiedsontwikkelingsopgaven die er nog liggen. Ook de CDA-fractie denkt dat het niet verstandig is daar op dit moment nog eens een grote schep bovenop te doen. Natuurlijk moet je altijd creatief zijn. In die zin zou het college deze motie ter harte kunnen nemen, maar spreker zou daar niet te veel druk op willen leggen.

Over een opvang voor veelplegers en ex-gedetineerden (motie M7) heeft wethouder Jumelet voldoende gezegd. Ook volgens de informatie van de CDA-fractie wordt hieraan in Emmen al iets gedaan.

De heer Van der Weide merkt op dat het duidelijk moge zijn dat de fractie van Wakker Emmen het betreurt dat er in de Kadernota geen kaders voor de bezuinigingen worden aangegeven.

In motie M5 wordt verzocht de rapportages van de ambtelijke werkgroepen zo snel mogelijk ter beschikking te stellen van de raad, opdat elke politieke partij zowel binnen de partij als met de burgers de discussie kan voeren. Deze motie steunt de fractie graag.

Wat haar eigen motie (M2) betreft: het is te betreuren dat de PvdA-fractie een opening laat voor bezuiniging op de drie genoemde onderdelen. Als je in de verkiezingscampagne zegt dat er niet bezuinigd gaat worden op de WMO en sociale zaken, waaronder de minima, is het niet te begrijpen dat de daad niet bij het woord wordt gevoegd.

De heer Wanders meent niet te hebben gezegd dat de PvdA-fractie wil bezuinigen op de WMO. Gezegd is dat zij wil bekijken of de uitvoering van de WMO op een andere wijze kan worden ingericht, teneinde het bestaande voorzieningen-niveau te handhaven. Dát is volgens de fractie de doelstelling van de wet en er is haar alles aan gelegen dat voor elkaar te krijgen. Het gaat, kortom, om de weg naar de voorzieningen en niet om bezuiniging op de voorzieningen. Stel dat het niveau daarvan kan worden gehandhaafd met € 2 miljoen minder, dan wordt er weliswaar € 2 miljoen bezuinigd, maar wordt tegelijkertijd het niveau in stand gehouden. Dáár gaat het de fractie om.

De heer Van der Weide begrijpt dat de PvdA-fractie ook geen bezuinigingen op de WMO wil. Hij heeft in eerste termijn aangeboden de motie enigszins aan te passen en genoemde fractie uitgenodigd de motie alsnog te steunen, maar blijkbaar wil zij niet op zoek naar een constructieve manier om de motie aan een meerderheid te helpen en dat is jammer.

Op motie M5 is hiervóór al ingegaan.

Ten aanzien van motie M6 zou de fractie liever zien dat er eerst een brede discussie gaat plaatsvinden over de toekomst van het Rundedal, in plaats van je voordien al vast te leggen op een bepaalde visie.

Spreker heeft zojuist een mailtje van wethouder Jumelet gekregen betreffende het onderwerp van motie B7. Hij neemt aan dat de wethouder dit straks nog even toelicht. Daarna zal de fractie met een stemverklaring komen.

Met betrekking tot de OZB gaf wethouder Arends aan eigenlijk wel content te zijn met de wijze waarop die belasting zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld, met verwijzing naar een keurige tabel in de jaarstukken. Echter, Emmen staat landelijk wel in de top tien qua OZB-lasten. Het is daarom maar goed dat deze niet verder omhoog gaan.

Motie M1 steunt de fractie van Wakker Emmen graag voor zover deze nog niet is overgenomen door het college.

Bij motie M3 de vraag of het de bedoeling is het bedrag van € 3 miljoen enerzijds voor de starterslening te benutten en anderzijds voor de volkshuisvesting. Wellicht kan daarop nog een antwoord worden gegeven.

De heer Scheltens wil allereerst zeggen dat de VVD-fractie zich distantieert van de woorden van de DOP-fractie over de beantwoording van vragen door ambtenaren. Een deel ervan is teruggenomen door de heer Schoo, maar van de woorden 'politieke onwil' wil sprekers fractie zich distantieëren.

Aan de raad zijn suggesties voor bezuinigingen gevraagd. In reactie daarop heeft spreker in eerste termijn aan het college gevraagd of er een onderverdeling kan worden aangebracht ten aanzien van wettelijke zaken zonder keuzevrijheid voor de gemeente, gemeentelijke keuzegebieden en investeringen uit reserves. Op het moment waarop dit inzichtelijk is, kunnen er waarschijnlijk betere keuzes gemaakt gaan worden en bezuinigingsvoorstellen worden gedaan. Over wettelijke regelingen kan de raad het heel lang hebben, maar dat is in feite zonde van ieders tijd.

Vervolgens een reactie op de moties.

Ten aanzien van motie M1 vraagt de VVD-fractie zich af, gehoord het antwoord van wethouder Kuper, of er wel een kader kan worden gesteld voor vermindering van inhuur van derden. Dit zal waarschijnlijk inhouden dat je moet stoppen met een aantal projecten en het inzetten van derden in geval van een piekbelasting. Misschien is een toename van het aantal formatieplaatsen een andere oplossing. In elk geval steunt de fractie deze motie niet.

Ook motie M2 zal zij niet steunen. De fractie is het eens met het standpunt zoals dat zojuist door

de heer Wanders is verwoord, namelijk dat er ook is bezuinigd als het voorzieningenniveau wordt gehandhaafd met minder geld. Dit kan een goede insteek zijn.

Op motie M3 is door wethouder Sleeking afdoende gereageerd. Er is nog voldoende ruimte in de startersleningpot. De vraag is ook of je starters wel met een extra lening moet opzadelen als een financiële instelling al heeft bepaald wat de maximale leenlast is. Dat hiermee in het verleden te weinig rekening is gehouden, is een van de oorzaken van de kredietcrisis. Ook deze motie zal dan ook niet worden gesteund.

De VVD-fractie is eveneens van mening dat het onderwerp van motie M4 het beste kan worden besproken op 2 en 3 september, wanneer de werkwijze van de raad aan de orde is.

Van motie M5 heeft de fractie de indruk dat deze inmiddels door het college is overgenomen, althans dat de toezegging is gedaan dat door het college een informatieavond zal worden belegd over de bezuinigingsvoorstellen.

Gehoord het antwoord van wethouder Houwing, is de fractie van mening dat er al brede heroverweging gaande is over het geven van een andere invulling aan het Rundedal. Daarom zal zij ook motie M6 niet steunen.

Spreker meent dat wethouder Jumelet in deze tweede termijn nog terugkomt op het onderwerp van motie M7.

Mevrouw Hoogeveen zegt dat versprekingen soms niet helemaal toevallig zijn. In eerste termijn had zij het over een 'katernota' en in deze tweede termijn heeft zij het nog steeds over een 'katernota'. Het college zal het vast met haar eens zijn dat er in de tijdsplanning iets niet helemaal goed is gegaan. De fracties bereiden zich allemaal heel serieus voor op de Kadernota en menigeen is tot de conclusie gekomen dat er weinig te kaderen valt. Uit de beantwoording van het college in eerste termijn blijkt dat er echter zo links en rechts wel degelijk plannen en ambities zijn. Het is jammer dat dit eerst nu is gebleken. De D66-fractie doet niets af aan de kwaliteit van de beantwoording, maar in haar beleving is er iets mis in de tijdsplanning. Over de WMO is al veel gezegd. Aan de ene kant wordt gesteld dat het een openeinderegeling is en aan de andere kant is de compensatieplicht tamelijk rekbaar. Als de gemeente voldoet aan de nogal strikte voorwaarden en daarmee € 3 miljoen van het rijk krijgt, is de vraag van de fractie: wat is daarvan dan de consequentie voor het beleid van de gemeente?

Wethouder Jumelet wijst erop dat het bedrag van € 3 miljoen betrekking heeft op de WWB, niet op de WMO.

Mevrouw Hoogeveen laat weten dat de vraag dan blijft staan voor de WWB. In het memo wordt gesteld dat naar verwachting € 3 miljoen vanuit het rijk is terug te halen. Waarschijnlijk houden de voorwaarden ook kaders in. De fractie wil daarover graag wat meer weten.

Over de motie inzake de starterslening (M3) had de fractie van Wakker Emmen een vraag. Welnu, volgens de informatie van de D66-fractie zit er op dit moment € 280.000,- in de pot. In tweede aanleg wordt die pot aangesproken, omdat de eerdere pot, de zogenaamde koopsubsidiepot helemaal leeg is. Laatstgenoemde pot was wat gemakkelijker toegankelijk. De fractie denkt dat de in de Kadernota voorgestelde wijze van doorstroming op de vastgelopen woningmarkt niet zal werken. In haar beleving is de gemeente nog steeds bezig met herstructurering. Er is begonnen met een bepaald bedrag. Als mensen na drie jaar beginnen met het betalen van rente kan de pot wellicht weer tot het oorspronkelijke niveau worden teruggebracht en hoeft er misschien niet te worden aangevuld. Juist als mensen voor het eerst een woning kunnen kopen, over het algemeen jonge mensen of wellicht doorstarters, kan doorstroming worden gecreëerd. Dat heeft een sociaal karakter. De D66-fractie had hiervoor juist van de PvdA-fractie steun verwacht.

De heer Wanders merkt op dat volgens hem het herstructureringsfonds precies dezelfde doelstelling beoogt als die door mevrouw Hoogeveen is geschetst. Het antwoord van de wethouder op dit punt vindt de PvdA-fractie voldoende. Daarom zal zij deze motie niet steunen.

Mevrouw Hoogeveen wijst erop dat tijdens een werkbezoek is gebleken dat een aantal zaken niet werkt. Misschien beogen haar fractie en die van de PvdA wel hetzelfde, doch de insteek is anders. De D66-fractie denkt dat het opkopen van woningen, ook al is het samen met andere partijen, in beginsel geen taak is van de gemeente. Zoals gezegd, is de pot voor de starterslening leeg aan het raken en de fractie ziet wat in motie M3 wordt voorgesteld ook als een vorm van herstructurering. De vraag aan het college is dan ook dit te onderzoeken.

De heer Huttinga heeft uit informatie van de grootste woningcorporatie in de gemeente begrepen dat er bij de mensen die in de lagere prijscategorieën zoeken weinig animo is voor bijvoorbeeld verbetering van de energielabeling. Zij hebben over het algemeen liever de laagste huur en een woninkje dat zij graag willen, *that's it!* Het schijnt een heel moeilijk verhaal te zijn, vandaar dat de drie indienende partijen vinden dat er wat flexibeler zou moeten worden geopteerd, dus: niet alleen voor herstructurering gaan, maar ook voor verruiming van de mogelijkheid voor een starterslening, en wel binnen hetzelfde potje.

Mevrouw Hoogeveen gaat hierna in op de andere moties.

In principe steunt de D66-fractie motie M1, al heeft zij wel in de beantwoording van haar technische vragen gezien dat het flexbudget al aardig naar beneden is gegaan, maar misschien heeft zij het dan over iets anders.

De gedachte die in motie M2 is neergelegd, is een heel sympathieke. Alleen denkt spreeksters fractie dat het zo niet gaat. Er zijn wellicht bezuinigingen te bereiken via een efficiëncyslag en dergelijke, zonder mensen die op bepaalde voorzieningen zijn aangewezen te kort te doen. Dat is voor de fractie reden om deze motie niet te steunen.

Zij hoopt dat zij met haar toelichting op motie M3 meer mensen mee heeft gekregen.

Motie M4 hoort naar de mening van de fractie thuis bij de 'heisessie'. Dan wil zij het zeker ook hebben over omgangsvormen tussen en respect van raadsleden ten opzichte van elkaar.

De fractie hoopt wat motie M5 betreft dat een en ander in een vroeg stadium bij de raad komt.

Behalve motie M5 heeft de D66-fractie mede de moties M6 en M7 ingediend, dus het zal duidelijk zijn dat zij deze moties steunt.

De heer Schoo memoreert in eerste termijn tien mogelijke bezuinigingen te hebben genoemd.

Deze zijn niet aambaar; als je op die punten in gaat grijpen doet dat 'au'. De andere fracties hebben daarop niet zo gedetailleerd gereageerd, zodat maar moet worden afgewacht wat er in het najaar van komt. In elk geval heeft de DOP-fractie haar piketpalen geslagen.

Naar zij heeft begrepen wordt motie M1 overgenomen. Daarover hoeft dus niet te worden gestemd.

Uit volle overtuiging ondersteunt de fractie motie M2. De partijen die zeggen dat ze even € 1 of

€ 2 miljoen op een andere manier kunnen bezuinigen en dat dit niet ten koste gaat van de cliënten, moeten maar in fabeltjes blijven geloven. Er zullen meer mensen een beroep op de voorzieningen gaan doen en er komt minder geld vanuit 'Den Haag'. In een vorige vergadering heeft spreker al geprobeerd € 5 miljoen in het WMO-potje te krijgen en dat is toen ook niet gelukt. Hoe men dan denkt te kunnen bezuinigen zonder dat het 'au' doet, begrijpt hij niet.

Ten aanzien van motie M3 kan de DOP-fractie met de wethouder meegaan. Zij gaat ervan uit dat als het potje leeg is, de wethouder dit meldt aan de raad. Wellicht kunnen dan alsnog maatregelen worden genomen. Er is nog voor 19 aanvragen geld en misschien komt er nog wat geld terug voor méér aanvragen. Of het heel hard loopt, heeft de fractie niet van de wethouder gehoord, maar misschien wordt dat straks nog duidelijk.

In reactie op motie M4 wordt steeds verwezen naar de sessie op 2 en 3 september, doch in het tweede punt van het verzoek wordt toch duidelijk gevraagd om actie van het college; het gaat dan om een verkorte versie van de begroting. De DOP-fractie handhaaft deze motie dan ook en beveelt deze bij iedereen aan.

Motie M5 ligt een beetje in het verlengde van wat sprekers fractie ook wil en zal dus worden gesteund.

Met betrekking tot het Rundedal (motie M6) heeft de heer Ruhé gesproken over 2014, maar dat duurt de DOP-fractie te lang. Zij wil graag actie. Zij kan evenwel met het college meegaan en wil ook even afwachten wat er voor mogelijkheden er zijn. Naar spreker van wethouder Houwing heeft begrepen, zal eens met de bus rond worden gegaan en hij zal proberen dan in die bus te zitten. Actie ten aanzien van het Rundedal is gewenst, want als op de tuinders wordt gewacht, duurt het allemaal te lang met dit 'cadeautje' van de heer Brinkhorst. De minister had de gemeente 'koeien met gouden bergen' beloofd, maar die belofte is niet waargemaakt. Ten aanzien van motie M7 wacht de fractie de reactie van de wethouder af. Spreker heeft ook andere signalen gekregen, zodat hij even een slag om de arm houdt.

De heer Huttinga denkt dat de heer Schoo in de war is met kamelen of met koeien met gouden horens, maar 'koeien met gouden bergen' is er een voor de kerst!

De voorzitter constateert dat de SP-fractie nog niet de kans heeft gehad voor het houden van algemene beschouwingen. Dat kan alsnog in deze tweede termijn, maar de tijd is wel beperkt tot vier minuten.

De heer Moinat hoopt op enige coulance. Hij spreekt hierna namens de SP-fractie als volgt:

“Voorzitter. Het is een beetje lastig in één keer twee termijnen te moeten doen. De kans bestaat dus dat een aantal vragen al is gesteld, bij voorbaat excuus daarvoor. Opmerkelijk is dat vanmorgen een verdere dekking van de begroting 2010 op tafel lag. Los van de late verstrekking daarvan: het gaat toch weer om een verwachte incidentele en onduidelijke dekking. Dat past prima bij de sfeer van de Kadernota. De Kadernota is een richtinggevend en keuzestellend document. Hierin worden de beleidskeuzes voor 2011 op hoofdlijnen bepaald. En meteen daar schiet het stuk al tekort: er worden geen of nauwelijks keuzes gemaakt. Alles blijft in het ongewisse en met vaagheden omkleed. Aan de ene kant is dit natuurlijk logisch vanwege de vele onduidelijkheden die ons staan te wachten met betrekking tot bezuinigingen. Aan de andere kant echter is er ook op plaatsen waar die duidelijkheid wel aanwezig is voor gekozen in de lijn van vaagheden door te gaan. Het is daarmee een stuk geworden waar wij niet tevreden over zijn. Onzes inziens was de nota voorgaande jaren duidelijker qua kaders. Ook wat betreft helderheid en overzichtelijkheid in financiële consequenties blijft de nota onvoldoende leesbaar. De kern is wat u op bladzijde 3 ergens in het midden schrijft. ‘Voor al deze veronderstellingen geldt dat we deze aanpassen zodra daar aanleiding toe is. Daarmee breken we in zekere mate met de gebruikelijke systematiek, waarbij op grond van de periodieke rijkscirculaires redelijk goed was in te schatten hoe de begroting zich aan de inkomstenkant zou gaan ontwikkelen.’ Kortom, we weten niet wat er gaat gebeuren, niet wat de *impact* van de aangekondigde bezuinigen zal zijn, zelfs niet wanneer een en ander zal gebeuren. En te midden van al die onzekerheden moet het college een Kadernota opstellen, een schier onmogelijke opgave. Om te beginnen kiest u bewust voor een tekort in het meerjarenperspectief en beperkt u zich voorlopig tot 2010 vanwege de huidige onzekere situatie. Dit lijkt ons alleen maar verstandig. Op bladzijde 3 geeft u aan dat veel van onze doel-

stellingen, zoals verwoord in de programmabegroting, van kracht blijven. Welke dan niet? Op bladzijde 5 staat: ‘De beleidsinzet moet gericht zijn op continuïteit van het reeds in gang gezette beleid: de investeringen uit de voorgaande periode moeten kunnen renderen’. In die zin zou je geen parkeerkelder aan het Noorderplein moeten willen, dat slaat een gat in de begroting en een winstgevende, weliswaar spuuglelijke parkeergarage wordt afgebroken. Maar dan loop ik vooruit op een nog komende discussie. Ook de opmerking over stabilisatie van het aantal inwoners is interessant. Hoe gaan we met die gedachte in het achterhoofd om met een project als de Delftlanden? De SP-fractie heeft al vanaf de start van het project gezegd dat dit een onzalgig plan is, dat de uitgangspunten niet kloppen en dat je echt geen busladingen rijke westerlingen hiernaar toe zult krijgen, zelfs niet door het beplakken van trams en treinen. Volgens ons is het nu de hoogste tijd voor het inplannen van een serie sociale huurwoningen. Dán krijg je de trek op gang en ontstaat er voldoende levensvatbaarheid, zodat ook al ingezette ontwikkelingen in de Delftlanden, zoals scholen, verantwoord zijn. Misschien biedt het troost dat wij niet de enige gemeente zijn die bestaande plannen moet ombuigen; kijk maar naar de Blauwe Stad. Ronduit onprettig vinden wij de zin ‘Ten aanzien van de zorg zijn (bevordering) zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van de inwoners belangrijke uitgangspunten in het beleid.’ Dit is te lezen als ‘zorgbehoefte moeten maar voor zichzelf zorgen’, maar dit zal niet uw bedoeling zijn. Liever zien wij een andere omschrijving waarin wordt gesteld dat mensen zo lang mogelijk gesteund en gestimuleerd worden in zelfstandigheid. Bij amendement (A1) stellen wij een andere tekst voor. We komen in het overzichtje op bladzijde 5 de Pottendijk weer eens tegen. Als we het hebben over een vitaal platteland, zouden we die ontwikkeling nog eens tegen het licht moeten houden. Een gedachte zou kunnen zijn verdere ontwikkelingen (er staat een bedrag voor van € 1,4 miljoen) te stoppen en in te zetten op een goede bereikbaarheid van het bestaande. Een rechtstreekse weg vanaf de rotonde zou een verlichting betekenen voor het platteland, waar alle bezoekers en gebruikers doorheen geleid worden. Misschien zijn de ondernemers van de Pottendijk wel bereid hieraan bij te dragen. Op bladzijde 9 staat: ‘Bij de voorbereiding van de begroting 2011 in het traject Van Kadernota

2010 naar begroting 2011 is geen ruimte voor de indiening van nieuwe beleidsvoorstellen'. Zoals het hier staat, zet het college maar ook de raad door hiermee in te stemmen zichzelf buitenspel of beperken college en raad zich op z'n minst. Nieuwe initiatieven kunnen zo niet eens worden besproken, laat staan dat we als raad kunnen gaan werken aan het genereren van geld voor projecten. Graag uitleg hoe u deze zin hebt bedoeld. Als dit in de eerste termijn al is uitgelegd, kan het geen kwaad dit nog eens te doen.

Op bladzijde 11 komt de parkeerkelder Noorderplein nog even langs. Waarom noemt u bij 'zoveel mogelijk duidelijkheid verschaffen' niet het bedrag?

In het kader op bladzijde 12 wordt voorgesteld minder renteopbrengsten in de VAR te storten. Nadat de structurele verlaging verleden jaar, nu een incidentele verlaging. Kan dit zomaar en wat is hiervan het effect? Is het niet zo dat de rentestortingen in de VAR juist voor een gezonde buffer zorgen? En hoe lang kan een en ander verantwoord plaatsvinden?

Verder staan in genoemd kader regelmatig zaken die vrijvallen of vervallen. Wat voor effect heeft dat? Is de genoemde taak dan afgestoten of vervallen? Als dat maar voor één jaar (2010) geldt, sluit de investering die nu vrij- of vervalt dan in het jaar daarop weer aan? Als dat zo is, is het een verschuiving van investering. Dat is op zich niet erg, maar dan weten we dat.

Het groenonderhoud is gegund aan de EMCO-groep en aannemer Krinkels. Waarom is dit aan twee partijen toebedeeld? Heeft de EMCO-groep niet voldoende capaciteit om dit alleen op zich te nemen?

Is het juist dat in wat wollig taalgebruik in de raamovereenkomst met Sedna staat dat de gemeente de niet-gedekte lasten gaat dekken?

Ten slotte: u geeft aan dat u zich kunt voorstellen dat de raad aangeeft op welke onderdelen hij de bezuinigingen zou willen laten plaatsvinden. Ja, dat zou wel makkelijk zijn. Volgens mij is het in eerste instantie zo dat het college met beleidsvoorstellen komt en dat we dan een politieke discussie gaan voeren in de raad. Maar vooruit...!

Emile Roemer heeft te maken gehad met een bijna failliete gemeente Boxmeer. Hij heeft er toen voor gekozen niet te snijden in sociale zekerheden, maar zich te richten op de eigen organisatie. Gebleken is toen dat veel ambtenaren te weinig de samenwerking zochten. Hier is een efficiencyslag gemaakt, met als gevolg dat de gemeente er weer bovenop is gekomen. Al eer-

der heeft ons college aangegeven ook in deze richting te denken. Neem daarbij de overvloed aan rapportages. De raad moet wat dit betreft ook de hand in eigen boezem steken en dan valt er al een hoop te winnen. Laten we er in ieder geval voor zorgen de sociale zekerheid in Emmen te bewaren, want in de huidige tijd, waarin er landelijk een enorme ruk naar rechts lijkt te zijn gemaakt, moeten we als gemeente pal staan voor ál onze inwoners.

Dank dat u grootmoedig aangeeft onze suggesties bij de totstandkoming van de begroting 2011 te zullen betrekken. Het had me verbaasd als u dat niet zou doen."

Vervolgens een reactie op de moties.

Spreker heeft begrepen dat motie M1 is overgenomen.

Bij motie M2 gaat het blijkbaar om de uitvoering. Misschien is deze motie anders te formuleren, in die zin dat wordt verwezen naar de huidige standaard en dat die als uitgangspunt wordt genomen. Dan wordt zijns inziens bereikt wat de fractie van Wakker Emmen wil bereiken.

(Tijdens het voorgaande deel van het betoog van de heer Moinat is de heer Oldenbeuving ter vergadering gekomen).

De voorzitter krijgt de indruk dat er nu een onderonsje ontstaat met de fractie van Wakker Emmen. Dat is niet de bedoeling. Hij heeft de heer Moinat wat ruimte gegeven, maar moet deze nu verzoeken de moties even puntig door te lopen.

De heer Moinat deelt mee dat de SP-fractie op dit moment niet de noodzaak van motie M3 inziet. Zij ziet de situatie liever eerst aan. De motie van de BGE-fractie over de parkeergarage wordt gesteund, evenals de moties M4 en M5.

Mevrouw Boxem-Klein attendeert erop dat er geen motie over de parkeergarage is ingediend.

De heer Moinat heeft dat dan gemist. Als hierover een motie was ingediend, dan had hij deze gesteund.

Motie M6 steunt hij niet. Hij vindt het vrijgeven van het Rundedal terwijl er nog voldoende te ontwikkelen locaties zijn, vindt de SP-fractie niet logisch.

Het onderwerp van motie M7 behoort naar de mening van de fractie op het bordje van het rijk te liggen. Er is ook een wetsvoorstel onderweg

van de SP en de VVD dat gaat over de herinvoering van reclassering achteraf, dus na de detentieperiode. Dat wil de fractie afwachten. De motie komt dus iets te vroeg.

De voorzitter vindt dit heel knap. De heer Moinat doet de eerste en de tweede termijn in één keer, geeft antwoord op diens eigen vragen, behandelt een motie die er niet is en geeft de fractie van Wakker Emmen nog advies! Als spreker lid van de SP zou zijn, zou hij de heer Moinat in de gaten houden als opvolger van Emile Roemer. Dan zou de heer Moinat weer kunnen vertellen hoe Emmen er bovenop is gebracht!

De heer Moinat zal dit zeker zeggen als hij de opvolger van Emile Roemer wordt!

De heer Leutscher wil in algemene zin een reactie geven op het antwoord van wethouder Arends. Deze heeft een goed verhaal met veel overtuigingskracht gehouden. Het is goed € 15 miljoen aan bezuinigingen als insteek te kiezen. De reactie van de burgemeester betreffende de veiligheid geeft wat de LEF!-fractie betreft alle vertrouwen: wat met de raad kan worden gedeeld, wordt ook gedeeld; in geval dat niet kan, is er het vertrouwen dat dit goed wordt gevolgd en opgelost.

Over de moties het volgende.

Motie M1 is in feite overgenomen.

Motie M2 is sympathiek, maar past een beetje bij motie M5, dus eerst maar eens alle rapportages afwachten, goed met elkaar in discussie gaan en daarna afwegingen maken.

Het standpunt van de fractie over motie M3 is duidelijk: zij heeft die mede ingediend.

Motie M4 hoort thuis bij de werkwijze van de raad en kan in september aan bod komen.

Ten slotte steunt spreker als mede-indiener uiteraard de moties M6 en M7.

Hij hoopt zo weer wat tijd te hebben teruggegeven na zijn aanvankelijke 'foute' interruptie!

De heer Dijkgraaf staat nog steeds achter zijn in eerste termijn gesproken woorden over het memo. Dit heeft niets te maken met politieke onwil of wat dan ook – het was gewoon een constatering. Bij een actieve informatieplicht hoort eenvoudig dat de informatie netjes op tijd wordt gegeven, opdat de raad zich daarop kan voorbereiden.

Inwoners betrekken bij het begrotingsproces 2011 is feitelijk het onderwerp van motie M5.

Wethouder Arends heeft gezegd dat het college hiertoe initiatieven gaat nemen en dat de raad bij het bespreken daarvan zal worden uitgenodigd. Dat is voldoende. Daarnaast hebben politieke partijen zelf de plicht actie te ondernemen op het moment waarop dit kan. Het GroenLinks-verkiezingsprogramma is voor het handelen het uitgangspunt, want op dat programma hebben mensen voor GroenLinks gekozen.

Volgens spreker is het Veiligheidshuis, waarover wethouder Jumelet sprak, bedoeld om te kunnen inspringen op problemen die zich voordoen. Het is evenwel goed een en ander te onderzoeken, zodat de fractie motie M7 zal steunen.

Wethouder Houwing kan spreker nooit hebben horen zeggen dat de glastuinbouw niet doet aan innovatie, duurzaamheid etc. De discussie richt zich altijd op werkgelegenheid en zoveel mogelijk glastuinbouw hierheen halen. Geconstateerd kan worden dat dit niet is gelukt en zijn conclusie is dan: hierin geen energie meer stoppen en andere dingen gaan doen.

Overigens sluit motie M6 prima aan bij innovatie en duurzaamheid. De GroenLinks-fractie zal deze dan ook steunen. Het is echt goed met het Rundedal andere dingen te gaan doen, zodanig dat dit gebied op de een of andere manier wordt teruggegeven aan de natuur. Het verbaast spreker wel dat op tournee in het glastuinbouwgebied wordt gegaan om te zien wat er aan wind- en zonne-energie mogelijk is. Wat hij in het verhaal mist, is de discussie over klimaatneutraliteit. Hij nodigt de wethouder uit eens te bezien wanneer daarmee iets is te doen.

Wethouder Houwing-Haisma merkt op dat op 15 september met de raad gesproken zal worden over duurzame energie. Verder komt er een informatiebijeenkomst over de tuinbouw, in aanloop naar het verhaal rond klimaatneutraal in 2020.

De heer Dijkgraaf is daar wel benieuwd naar, want 'een aanloop naar' kan ook 2012 betekenen. Er is echter afgesproken dat de discussie hierover dit jaar wordt gevoerd. Spreker was ook enigszins verbaasd over de opmerking over de Educohof. Over een half jaar na de start al bekijken of dit centrum zich zelf kan bedruipen lijkt hem wel érg snel. Iedereen weet dat dit bij dit soort initiatieven nooit lukt in een half jaar, want in feite moet nog worden begonnen. Als het college komt met een voorstel om in dezen wat te gaan doen, zal het de GroenLinks-fractie op diens weg vinden.

Waar het gaat om actieve informatieplicht moet spreker wethouder Kuper een compliment geven, want deze heeft nu al gezegd dat Emmen over tien jaar een grotere gemeente zal zijn! Excuses aan wethouder Houwing over de gemaakte opmerking over Blanco, want daarover gaat nu wethouder Jumelet. Er is spreker verweten dat hij hierover heel simpel denkt, maar volgens hem is er een motie aangenomen en moet die worden uitgevoerd binnen de gestelde tijdspanne. Als hij kijkt naar de tijd die al is verstreken, kan hij echt niet anders concluderen dan dat dit schandalig is.

Motie M2 zal de fractie niet steunen. Er gaan nog discussies komen over WMO, WWB en minimabeleid, maar in elk geval moet er voor worden gezorgd dat de meest kwetsbaren niet de dupe worden. Volgens spreker moet dit de in-steek bij de discussies zijn.

Het is vreemd dat de DOP-fractie komt met een motie (M4) die erop is gericht mensen alleen op de begroting te laten inspreken. Er moet juist worden gekozen voor een geheel andere invulling. Immers, de Kadernota, de jaarrekening en nog veel meer zaken zijn belangrijk. Er moet dus een heel andere vorm worden gekozen om mensen te kunnen laten inspreken. Spreker zou de indienende fractie dus willen zeggen: houd de motie even in de achterzak tot september! Dan kunnen afspraken worden gemaakt die er voor zorgen dat het in dit opzicht hier radicaal anders gaat.

Hem dunkt dat er niets mis is met het instellen van een onderzoek betreffende de starterslening (M7). Dat is volgens hem de strekking van de motie en hij zal deze dan ook steunen.

De voorzitter zegt dat er wel of niet zaken naar tevredenheid worden uitgevoerd, bijvoorbeeld de kwestie-Blanco. De heer Dijkgraaf kiest nu twee keer voor hetzelfde woord (*'schandalig', red.*) en dat zou ook anders kunnen. Hij begrijpt evenwel dat de heer Dijkgraaf bij het onderwerp Blanco zo diens emoties bij dit onderwerp heeft.

De heer Halm merkt op dat de BGE-fractie al eerder heeft aangegeven dat het aanspreken van reserves in tijden van crisis geoorloofd is, maar dat hiermee niet jaren door kan worden gegaan. De fractie is van mening dat nu gekeken moet worden naar bezuinigingsmogelijkheden, zonder dat de burgers extra zwaar worden belast. Een lastenstijging voor de burgers boven het inflatiepercentage vindt zij niet wenselijk. Om te komen tot bezuiniging is een traject uitgezet en net als

andere fracties ziet zij de uitkomsten van de werkgroepen met belangstelling tegemoet. Wethouder Kuper heeft gezegd een vliegenmepper te hebben gekocht, maar als de wethouder last heeft van muggen zou deze een klamboe moeten kopen!

Over de moties het volgende.

Motie M1 kan de BGE-fractie steunen.

Motie M2 zal zij niet steunen. Zij wacht de voorstellen af.

Ook motie M3 wordt door de fractie niet gesteund.

Zij is voor de motie M4 en M5 en is ten slotte tegen de moties M6 en M7.

Een motie over de parkeergarage komt nog. Dan heeft de SP-fractie nog de kans voor te stemmen!

De heer Huttinga dankt het college voor de constructieve houding die in de eerste termijn is gebleken en voor de reacties op de ingebrachte punten, alhoewel het allemaal wat breedspakig was. Volgens hem nam het college in totaliteit meer tijd dan de raad, maar goed: het is wel toegekomen aan datgene waarnaar is gevraagd, en daar gaat het uiteindelijk om. Het college is de raad op een aantal punten eigenlijk al heel ver tegemoetgekomen en dat is mooi; waar er pijn zat in de discussie is deze meteen wat weggenomen.

Vervolgens op de moties de volgende reactie. Motie M1 zou spreker hebben gesteund, maar hij heeft begrepen dat die al is overgenomen.

Wat motie M2 betreft: ook voor de Christen-Unie-fractie zit de pijn in de formulering. De genoemde onderwerpen zijn haar zeer sympathiek, maar de manier waarop deze in de motie worden opgepakt is haars inziens niet goed. Het is beter een en ander aan de orde te stellen in de brede discussie die in september gaat plaatsvinden.

Motie M3 is mede door de ChristenUnie-fractie ingediend, dus haar stem zal duidelijk zijn.

Spreker wil nog wel even gezegd hebben het jammer te vinden dat er steeds verwarring of interpretatieverschil is. Hij zou willen zeggen: lees gewoon wat er staat! Het gaat er niet om dat de indienende fracties alles per se willen 'ombatterijen', maar dat het voorgestelde onderdeel gaat uitmaken van ...

De heer Scheltens ziet toch in de motie staan: "verzoekt het college de mogelijkheid te onderzoeken van het beschikbaar stellen van het hierboven genoemde bedrag voor aanvragers van

een starterslening". Welnu, het bovengenoemde bedrag is € 3 miljoen, ofwel het totale bedrag. Zo leest hij de motie.

De heer Huttinga zegt dat de motie, geïnterpreteerd zoals de heer Scheltens het doet, in feite een amendement zou zijn. Daarvan is echter geen sprake. De indieners willen graag dat het college bekijkt of met het bedrag van € 3 miljoen wat méér is te doen dan wat er nu mee gebeurt. Volgens sprekers informatie is er aan de onderkant van de markt heel weinig behoefte aan woningverbetering, bijvoorbeeld in verband met het energielabel. Het is jammer dat hier € 3 miljoen een beetje als dood geld op de plank ligt. Dat geld moet slim worden ingezet; vandaar deze motie. Als straks uit een onderzoek blijkt dat ongeveer € 1 miljoen extra voor de starterslening nodig is, is dat ook goed. Het betreft echter geen amendement waarmee € 3 miljoen wordt weggezet.

De heer Scheltens constateert dat de heer Huttinga het nu opeens heeft over energieprestatiegeld.

De heer Huttinga wijst erop dat daar het herstructureringsfonds voor is bedoeld. De indieners wensen geen € 3 miljoen weg te zetten, geld dat tot nu toe niets heeft opgeleverd. Dat is heel jammer; er had best wat meer uit mogen komen, zeker in deze barre tijden.

Aan het verzoek in motie M5 is het college een heel eind tegemoetgekomen, maar de motie wordt toch gehandhaafd.

Met motie M6 willen de indieners graag ruimte creëren ten opzichte van de insteek. De wethouder heeft echter aangegeven dat er al van alles gebeurt, doch een en ander zou vlotter kunnen worden opgepakt. Het betreft immers een kwestie die al lang loopt. Volgens spreker deelt de wethouder dat.

Over motie M7 hebben hij en wethouder Jumelet in de pauze even gesproken. De wethouder heeft hem en de andere fracties wat informatie op schrift doen toekomen. Eenieder die de motie goed heeft gelezen ziet dat daarin de insteek wat verder gaat dan de verstrekte informatie. Omdat de gemeente al verder is met dit verhaal dan hij had verwacht, stelt hij voor in het najaar in informerende zin nader in te gaan op vragen als: wat gebeurt er allemaal en wat vindt er nu qua daadwerkelijke toeleiding naar een normale participatie in de samenleving plaats? Er zijn altijd zorgweigerars met wie je niets kunt, maar je

kunt verder komen met mensen met wie je wél wat kunt? Daarover zou hij wat meer willen weten. Als de wethouder zegt hiermee best aan de slag te willen, zal deze motie worden ingetrokken.

De voorzitter geeft hierna het woord in tweede termijn aan het college.

Wethouder Arends wil allereerst reageren op de bijdrage van de DOP-fractie. De heer Schoo heeft in eerste termijn gesproken over de kwaliteit van antwoorden op vragen en deze heeft diens woorden later bij interruptie enigszins teruggehaald met de woorden 'politieke onwil'. Spreker heeft de heer Schoo daar in tweede termijn niet over gehoord en is erg benieuwd of de woorden 'politieke onwil' nog steeds gelden. Zich de eerste termijn voor de geest halend, is spreker van mening dat hij een groot aantal vragen van de DOP-fractie heeft beantwoord. Hij zou het erg op prijs stellen als hij van de heer Schoo mag vernemen of er in diens ogen nog steeds sprake is van politieke onwil.

De heer Schoo heeft bedoeld te vragen of de wijze waarop vragen worden beantwoord politieke onwil is. Als de wethouder daarop nee zegt, is de fractie gerustgesteld.

Wethouder Arends beluisterde dat de heer Schoo heeft gezegd: "er maar van uit te gaan dat het een vorm van politieke onwil is". Hij is nu benieuwd of hij de vraag voldoende beantwoord heeft.

De heer Schoo zegt dat de wethouder diens best heeft gedaan. Wat de wethouder heeft gezegd neemt hij voor kennisgeving aan, maar hij is nog niet helemaal overtuigd. Hij denkt ook niet dat de wethouder hem op dit moment kan overtuigen.

Wethouder Arends merkt op dat als de heer Schoo vindt dat een lid van het college zich schuldig maakt aan politieke onwil, hij deze uitnodigt tegen dat collegelid die maatregelen te treffen die volgens de regels van het politieke spel moeten worden getroffen. Hij is benieuwd of de heer Schoo op die uitnodiging ingaat. Ten aanzien van de gedachtewisseling die heeft plaatsgehad over de informatievoorziening kan in het algemeen worden gezegd dat het college aangeeft wat diens motivatie was om dingen te doen zoals het die gedaan heeft. Dat is: hoor en wederhoor toepassen en met elkaar in een dia-

loog komen tot een standpuntbepaling. Als hier in alle openheid en oprechtheid met de raad wordt gedeeld waarom het college komt tot informatie op een bepaald tijdstip, vindt hij het wat jammer dat toch nog bepaalde termen gehanteerd blijven worden, met name door de fractie van GroenLinks, maar ook door andere fracties. Een dialoog houdt in dat je moet willen luisteren naar de kracht van de argumentatie en dat pas na weging ervan tot een definitief oordeel wordt gekomen.

De heer Dijkgraaf denkt dat de wethouder niet goed naar hem heeft geluisterd. Hij heeft gezegd dat bij een actieve informatieplicht ook een tijdlijn hoort. Als de raad met het college goed in debat wil kunnen over een aantal zaken, moet deze de tijd hebben zich daarop voor te bereiden. Aan zijn constatering heeft hij geen waardeoordeel verbonden, dus de wethouder moet sprekers woorden wel goed interpreteren.

Wethouder Arends neemt zijn woorden terug als hij zich blijkbaar niet goed heeft uitgedrukt. Waar het gaat om het stellen van kaders in de Kadernota was hij blij dat de heer Moinat in tweede termijn ook diens eerste termijn nog benutte. Deze concludeerde dat de gemeente voor een schier onmogelijke opgave staat en dat is voor een deel ook zo. Tijdens de schorsing heeft hij nog even overpeinsd dat als het college niet met een Kadernota was gekomen, gebaseerd op wat het met zekerheid weet over het komend jaar, hier een Kadernota had gelegen met een relatief gemakkelijke opgave voor 2011. Hij denkt dat hier dan zou zijn gevraagd of het college zich wel bewust is van alles wat op de gemeente af komt. Als was gekozen voor het zwartste scenario, zou waarschijnlijk de vraag zijn geweest of alles wel reëel was. Kortom, net als de raad is het college zoekende naar wat er op de gemeente af komt. Het probeert dat in te schatten. Sprekers stelling te dien aanzien is dat besturen besluiten nemen is, ondanks onzekerheid. Hij nodigt de raad uit hierover met het college mee te denken.

Mevrouw Hoogeveen begrijpt dat er onzekerheid is. Echter, het college zegt dat nu bekend is dat er € 6 miljoen op het gemeentefonds wordt bezuinigd, maar er voor kiest structureel € 15 miljoen te gaan bezuinigen en vindt dat de ambtelijke werkgroepen moeten uitgaan van anderhalf keer dat bedrag, opdat er uiteindelijk iets te kiezen is. Kortom, wat er wordt bezuinigd is

toch niet helemaal afhankelijk van wat het rijk aan bezuinigingen gaat doorvoeren!

Wethouder Arends zegt dat het college is uitgegaan van de veronderstelling dat het rijk € 1 miljard gaat bezuinigen op het gemeentefonds. Gelet op het staatje dat hij op zijn eerste werkdag aantrof, vindt hij het verantwoord niet van € 10 miljoen aan bezuinigingen uit te gaan, maar van € 15 miljoen. Dat heeft hij voorgelegd aan het college en dat heeft dit overgenomen. Hij zou graag willen uitgaan van anderhalf keer dat bedrag, maar zo werkt het volgens hem niet. De werkelijkheid is weleens anders dan wordt gedacht. In drie maanden kun je snel leren; het is dan ook wel een uitdaging eens aan déze kant van de tafel te zitten!

De heer Van der Weide wil ook wel eens op het pluche zitten!

Wethouder Arends denkt dat dit ijdele hoop is! Hij zal er in het redelijke alles aan doen om dat tegen te houden!
Hoe dan ook, het college heeft geprobeerd kaders aan te geven. Als de raad vindt dat deze niet goed zijn beargumenteerd < hij kijkt hierbij met name naar de heer Van der Weide > en de gemeenteraad van mening zou zijn dat het anders moet, vraagt hij zich af waarom niet door de raad het initiatief is genomen kaders aan het college mee te geven. Tenslotte heeft de raad dat staatsrechtelijke recht.
Gesteld is dat Emmen landelijk in de top tien staat wat de OZB betreft. Spreker geeft ter overweging mee eens te kijken naar het geheel van de woonlasten, waarvan de OZB een onderdeel is. Er zijn gemeenten die bijvoorbeeld de rioolretributie niet in de OZB hebben ondergebracht en dus helemaal apart hebben gehouden. Onder die gemeenten zijn er die een erg hoge rioolretributie kennen en zeer lage OZB-aanslagen. Hier is er in het verleden voor gekozen een deel van de rioolretributie in de OZB onder te brengen. Later is dit er weer uitgehaald. Als men tot oordeelsvorming over het geheel van de woonlasten wil komen, moet men dit soort zaken meenemen.

De heer Van der Weide heeft in zijn eerste termijn alleen de OZB-opbrengsten genoemd, níét de totale woonlasten. De wethouder gaat nu een discussie óm de discussie heen voeren.

Wethouder Arends merkt op dat de heer Van der Weide in tweede termijn heeft gezegd dat Emmen wat de OZB betreft landelijk in de top tien staat. Hij probeert dit wat te nuanceren met een verwijzing naar het geheel van de woonlasten. Hij snapt wel dat vandaag de dag in het politieke metier de *oneliners* het goed doen, maar het is zaak de nuances niet uit het oog te verliezen.

Over motie M4 heeft hij in eerste termijn al gezegd dat het aan de raad zelf is hoe met een en ander wordt omgegaan. Met betrekking tot de tweede *bullit* van het verzoek kan hij zeggen dat de DOP-fractie op haar wenken wordt bediend. Het college heeft namelijk besloten dat er een BIO komt (begroting in één oogopslag). Of die in de *Zuidenvelder* wordt opgenomen of huis aan huis wordt rondgebracht, is nog onderdeel van discussie. Met andere woorden: in feite is het verzoek onder de tweede *bullit* overbodig. Spreker veronderstelt dat hij in zijn beantwoording in eerste termijn aan de wensen die in motie M5 zijn opgenomen tegemoet is gekomen. Met de uitvoering zoals het college die voor ogen heeft, is dus in feite al aan het verzoek in de motie voldaan.

(Mevrouw Plas verlaat de vergadering).

De heer Leutscher zegt dat de wethouder inderdaad heeft aangegeven wat aan materiaal aan de raad zal worden aangeleverd, maar in de motie wordt ook gesproken over een discussie met de samenleving over de verstrekte gegevens. In de toezegging van het college heeft hij vertrouwen, doch het stelt hem wel teleur dat hierop door collega-fracties niet is gereageerd.

Wethouder Arends zal zich niet mengen in een onderlinge discussie binnen de gemeenteraad. Motie M2 gaat over zaken waarop niet bezuinigd moet worden, maar deze hele discussie gaat nu juist over de vraag waarop wél bezuinigd zou moeten worden. Het college neemt deze motie dan ook niet over.

Op motie M6 hebben de wethouders Houwing en Sleeking reeds gereageerd. Spreker kan van zijn kant zeggen, verwijzend naar zijn antwoord bij de behandeling van de jaarrekening, zich te kunnen voorstellen dat het Rundedal wordt meegenomen in de discussie over het grondbeleid.

Wethouder Jumelet begint zijn antwoord met de opmerking van de PvdA-fractie over het PGB, inderdaad een belangrijk punt. Als je de

keuze van mensen kunt sturen, kun je daar in financieel opzicht wat bij winnen. Daarnaast wordt ook gekeken. De raad zal merken dat dit punt mede onderdeel zal uitmaken van het pakket dat zal worden voorgelegd.

Ten aanzien van het WWB-bedrag van € 3 miljoen heeft hij al geprobeerd uit te leggen hoe dit zit. Per 1 januari 2010 zijn de gemeenten risicodragers voor de WWB, de WIJ en de IOAW.

Worden de budgetten daarvoor overschreden met meer dan 10%, dan kan een beroep worden gedaan op rijksmiddelen, waaraan een aantal voorwaarden is gekoppeld. Zo mag een tekort van meer dan 10% niet het gevolg van een onrechtmatige uitvoering of van door het college of de gemeenteraad gemaakte keuzes in beleid en uitvoering zijn en er moet sprake zijn van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt. Ter kennis van de raad is gebracht dat van genoemd bedrag voor 2010 gebruik wordt gemaakt.

De heer Dijkgraaf is niet blij met de stand van zaken ten aanzien van Blanco. Deze memoreerde een motie uit 2007, terwijl het nu 2010 is. Dat veronderstelt dat er in die periode niets is gebeurd, doch dat is bezijden de waarheid. Er is inmiddels al heel wat gepasseerd: er zijn locaties aan de orde geweest, er is gesproken over wat er nodig is voor een verplaatsing van Blanco en over een budget van € 4 miljoen. Feit is evenwel dat Blanco nog steeds is gehuisvest op de huidige plek. De geluidsmetingen hadden te maken met het verkrijgen van de laatste zekerheid dat er geen overlast zou zijn. De stand van zaken is dat Blanco voorlopig op de huidige plek ook gevestigd blijft. In het kader van het cultuurbeleid zal tevens in discussie moeten worden gegaan over het muziek- en popbeleid.

De motie M7 begint met de overweging: “voor veel veelplegers en ex-gedetineerden momenteel geen adequate opvangplek en begeleiding mogelijk zijn in de gemeente Emmen”. Spreker heeft hieromtrent even een kopietje laten maken en alvast aan de heer Huttinga ter hand gesteld. Wat is de situatie? Eén specifieke opvangplek voor veelplegers en ex-gedetineerden is er inderdaad niet. Er is echter binnen de maatschappelijke opvang wel degelijk ruimte voor mensen die uit een detentie komen. Er is vanuit de keten zeker aandacht voor deze specifieke groep in het Opvanghuis, waaronder van de reclassering en justitie. Er wordt een begeleidingstraject ingezet door een klantmanager vanuit de gemeente. In dat traject wordt gekeken naar re-integratie en huisvesting die beschikbaar wordt gesteld door Lefier en het Leger des Heils biedt de ambulante

woonbegeleiding. Spreker is graag bereid hierover in het najaar meer te vertellen. Het is tenslotte een belangrijk onderwerp dat vele mensen bezighoudt.

(Tijdens het voorgaande deel van het betoog van wethouder Jumelet is de heer Gerth weer ter vergadering gekomen).

De heer Huttinga nodigt het college uit via het presidium een keer wat tijd in te ruimen op een woensdagavond om er eens een half uur met elkaar van gedachten over te wisselen.

Wethouder Jumelet zegt dat voor het najaar nog een evaluatie van het werkplan WMO op de agenda staat. De informatie over onderhavig onderwerp kan daarbij prima een plek krijgen. Hij heeft begrepen dat hiervoor al een datum is afgesproken.

De heer Huttinga trekt dan bij dezen de motie in, want deze zou anders voor driekwart onnodig in stemming moeten worden gebracht. Dat zou wat raar zijn.

Wethouder Jumelet wil nog ingaan op het amendement A1. Dat gaat ervan uit dat in de Kadernota iets staat dat anders zal zijn bedoeld. De zin: "Ten aanzien van de zorg zijn (bevordering) zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van de inwoners belangrijke uitgangspunten in het beleid" is echter bewust geformuleerd. Gesteld wordt dat de zin is te lezen als 'zorgbehoeftigen moeten maar voor zichzelf zorgen uit het oogpunt van eigen verantwoordelijkheid' en dit klopt niet. In elk geval heeft het college geen behoefte aan dit amendement.

De heer Moinat merkt op dat het feit dat de SP-fractie de zin anders leest al aangeeft dat deze ruimte geeft voor een andere interpretatie. Door het amendement wordt dit voorkomen.

Wethouder Jumelet constateert dat de heer Moinat de enige is die het over de aangehaalde zin heeft. Het zou dus aan hem kunnen liggen. In het amendement wordt voorgesteld te zin te wijzigen in: "Ten aanzien van de zorg bevorderen we dat mensen gesteund en gestimuleerd worden in hun zelfstandigheid", maar niet iedereen hoeft te worden gesteund in zelfstandigheid. Het college wil in elk geval bevorderen dat mensen zelfredzaam zijn en verantwoordelijkheid nemen. Dat kan op verschillende manieren worden

verwoord, maar volgens hem kan er geen misverstand zijn over de desbetreffende zin in de Kadernota.

De voorzitter wijst erop dat wat de wethouder heeft gezegd in de notulen wordt vastgelegd en onderdeel uitmaakt van de beraadslaging.

Wethouder Houwing-Haisma wil eerst opmerken niets te hebben gezegd in de trant van wat de heer Dijkgraaf zich afvroeg over de Educohof, namelijk of dit centrum al dan niet het tweede levensjaar haalt of dat in het najaar de stekker er al uit gaat. Zij heeft wel gezegd dat de ontwikkelingen bij de Educohof best wel zorgen baren, gelet op de belangstelling en het aantal bezoekers. Geprobeerd wordt er leven in te krijgen, maar als dat niet lukt, moet je je altijd afvragen hoe lang je met een initiatief door wilt gaan. Dan zal het college op enig moment zeker bij de raad terugkomen om hierover een discussie te voeren. Wat er uiteindelijk gebeurt, zal afhankelijk zijn van de vraag hoe een en ander loopt.

De heer Dijkgraaf snapt dit. In eerste termijn heeft hij evenwel gevraagd hoeveel tijd er is en daarop heeft mevrouw Houwing echt gezegd: een half jaar. Daarvan is hij in zijn tweede termijn van uitgegaan.

Wethouder Houwing-Haisma heeft gezegd dat de Educohof zich het komende half jaar zal moeten bewijzen. Er zal een goed ondernemingsplan moeten liggen waaruit blijkt dat dit centrum levensvatbaar is. Duidelijk zal moeten zijn dat dit initiatief echt kans van slagen heeft. Dat moet het komende half jaar duidelijk worden, want je kunt dit soort initiatieven wel heel lang in de benen willen houden, maar dan moet je je afvragen of je niet op de verkeerde weg zit. De heer Dijkgraaf weet net zo goed als zij dat de financiering van dit project niet goed geregeld was en dat krijg je dan als een boemerang weer terug. Dat zal met elkaar onder ogen moeten worden gezien.

Waar het gaat om de glastuinbouw zou spreker iedereen willen vragen de discussie in het najaar mee te gaan voeren en mee te gaan op excursie ter verkrijging van goede informatie, en in het verlengde daarvan ook de discussie over het Rundedal te voeren. Haar dunkt dat dit de Koninklijke weg is. Aan het college wordt verzocht "zich bij het onderzoeken van de mogelijkheden te laten leiden door de kansen", welnu: het moge duidelijk zijn dat het college de kansen

die op zijn pad komen zeker zal benutten. Of dat een ecopark is of een geheel andere ontwikkeling moet zijn, zal dan wel worden gezien, maar er zal zeker breed worden verkend. Daarmee is motie M6 in feite overbodig, al is deze wel te zien als ondersteuning van wat het college aan het doen is.

De heer Leutscher informeert of hij uit de woorden van de wethouder mag begrijpen dat er voor het Rundedal qua kansen veel mogelijk is. Wethouder Sleeking stelde namelijk dat er niet zo veel kan, want dat er nog veel andere gebieden zijn die moeten worden ingevuld. De vraag is dus wat wethouder Houwing verstaat onder kansen voor dit gebied.

Wethouder Houwing-Haisma heeft uit de motie niet begrepen dat er alleen maar wordt gefocust op woningbouw, want dat er ook andere mogelijkheden worden gezien. Gezien de opgave waarvoor wethouder Sleeking zich gesteld ziet, is zij het ermee eens dat het college snel klaar zal zijn met de verkenning als men in dit immense gebied allemaal woningen wenst. Er zijn ook andere mogelijkheden, zoals duurzame zaken op het gebied van industriële ontwikkeling. Daarvoor wordt bekeken wat er op de markt is, waar vraag naar is en dergelijke. Dit is wellicht kansrijk, doch eerst zal er een discussie moeten worden gevoerd over de vraag wat er kan, want het is nog steeds een gebied met de bestemming tuinbouw. Als je er een andere bestemming aan wilt geven, moet je zeker weten dat de tuinbouw geen kans van slagen meer heeft. Er ligt een rapport van de commissie-Nijkamp waarop de sector zich baseert. Dit rapport zegt ook iets over de satellietgebieden. Al dit soort zaken moet je meenemen, vandaar de oproep met elkaar eerst een discussie te voeren, tevens kijkend naar het Rundedal. Ondertussen staat het denken niet stil en het verkennen houdt ook niet op. Zijn er kansen, dan zullen die zeker worden gegrepen.

De heer Leutscher vindt het laatste heel positief. Daarin zit een aansluiting met motie M6, maar daarin wordt wel een andere insteek gekozen, namelijk het zetten van wat druk op de discussie die nu gaande is binnen de glastuinbouw, in plaats van achterover te hangen en af te wachten wat er in 2014 gebeurt. Te constateren valt dat deze materie binnen het college op verschillende wijze wordt 'aangevlogen'. Hij geeft het

college het advies intern met alle disciplines nog eens goed te kijken naar het vraagstuk Rundedal.

Wethouder Houwing-Haisma zegt dat er onderling goed wordt afgestemd, doch dat er inderdaad verschillende invalshoeken zijn. Een discussie hierover wordt in het college zeker gevoerd.

De voorzitter wil een suggestie doen. De wethouder heeft al een paar keer gezegd dat er in september een informatieavond wordt belegd over de glastuinbouw en dat daarbij ook het Rundedal aan de orde zal komen. De suggestie is motie M6 aan te houden tot de algemene beschouwingen en dan te bezien hoever dan de acties van het college zijn gevorderd.

De heer Leutscher is van mening dat dit een heel interessante optie is. Hem dunkt dat niet alleen de tekst maar ook de *impact* van de motie duidelijk is, alhoewel zij niet overal goed is geland. De gedane suggestie vindt hij wel een aantrekkelijk perspectief. Hij stelt zich voor dat het college de motie meeneemt en dat er bij de algemene beschouwingen nog eens kritisch naar wordt gekeken.

De voorzitter concludeert dat motie M6 wordt aangehouden.

Wethouder Kuper meent dat de SP-fractie een vraag heeft gesteld over het groenonderhoud door de EMCO en Krinkels. Dat is indertijd ingegeven door het feit dat EMCO niet alles in één keer aan kan. Als hij het goed heeft, loopt het contract met de andere aannemer tot 2013. Dan zal opnieuw worden bekeken of het mogelijk is het groenonderhoud in z'n geheel bij EMCO onder te brengen. De VVD-fractie heeft het gehad over het privatiseren van de afdeling sport.

De heer Scheltens had het over verzelfstandiging, niet over privatisering.

Wethouder Kuper heeft in zijn eerste termijn gezegd: kijk straks naar de aan te leveren stukken omtrent alles wat met de organisatie te maken heeft! Als dan wordt gevonden dat het college niet ver genoeg gaat, hoort hij dat graag. Ten slotte nog iets over het onderwijs. Hij is niet bij alle coalitiebesprekingen geweest, maar volgens hem is daarin het thema onderwijs uitvoerig

aan de orde geweest en zijn toen heldere afspraken gemaakt over het onderwijs.

Wethouder Thalens-Kolker laat weten in tweede termijn geen behoefte meer te hebben aan een reactie.

Wethouder Sleeking moet nog even reageren op opmerkingen die zijn gemaakt over motie M3, i.c. herstructureringsfonds volkshuisvesting en startersleningen. Hij heeft in eerste termijn geprobeerd aan te geven dat het college weliswaar lange tijd nodig heeft gehad voor de voorbereiding van een werkbaar voorstel betreffende de besteding van de middelen in het herstructureringsfonds, maar dat dit niet zo verwonderlijk is, gezien de onzekerheden waarmee de corporaties, beleggers en woningeigenaren te maken hebben en tevens gelet op de niet alleen stagnerende, maar ook op de op termijn krimpende woningmarkt. Hij probeert er naar te streven de bedoelde financiën te benutten in nauwe samenwerking met alle betrokken partners. Dat was de gedachte van het vorige college en de vorige raad bij de instelling van het fonds. Het is wat ingewikkeld < de heer Wilms heeft daar terecht op gewezen > als op het moment van effectivering van deze middelen wordt gekomen, er vanuit de raad het signaal komt: doe dat maar niet meer en ga dit geld, naar hij inmiddels heeft begrepen een deel daarvan, maar voor startersleningen bestemmen! Dit dan in een situatie waarin tegelijkertijd de vraag opkomt wat eigenlijk de effectiviteit van startersleningen is, oftewel: leveren die een wezenlijke bijdrage aan het functioneren van de woningmarkt? Het is niet zo verwonderlijk dat een partij die goedkope woningen in de markt wil zetten, zegt dat de koper niet zo erg geïnteresseerd is in energiemaatregelen. Als de koper daarin interesse zou hebben, zou dat voor de corporatie weer betekenen dat zij eerst extra moeten investeren in de woningen. Kortom: geef het college de tijd om de effectiviteit van het instrument herstructureringsfonds volkshuisvesting enerzijds en de startersleningen anderzijds nader te onderzoeken middels de aangekondigde experimenten in Nieuw-Weerdinge en Angelslo en de gaande zijnde projecten in onder andere Zwartemeer en de Delftlanden, alsmede goed op een rij te zetten hoeveel financiën er de komende tijd terug zullen komen vanuit leningen die in het verleden zijn verstrekt aan starters! Daarna kan worden bekeken wat de beste weg is. Dat is de kern van sprekers pleidooi geweest. Hij zou het onverstandig vinden

als motie M3 wordt aangenomen. Ook vindt hij het onverstandig aan de hand van de motie op dit moment een discussie te voeren, omdat hij voor de effectiviteit van dit fonds de ondersteuning van alle verschillende partijen en ook van de raad hard nodig heeft.

Mevrouw Hoogeveen vraagt op welk moment er redelijkerwijs meer duidelijkheid kan worden verschaft over de effectiviteit van een aantal ingezette zaken.

Wethouder Sleeking antwoordt dat bij de behandeling van de begroting zeker een beter beeld kan worden gegeven van de startersleningen. Waar het gaat om de pilots op basis van het herstructureringsfonds hoopt hij dat deze in het najaar kunnen worden uitgevoerd. Dat zou dan betekenen dat in het voorjaar van 2011 méér kan worden gezegd over de effectiviteit van het fonds.

Mevrouw Hoogeveen deelt mee dat, gehoord het antwoord van de wethouder, motie M3 wordt aangehouden. Wellicht wordt die overbodig, maar in elk geval zal de motie niet meer vóór het najaar opnieuw worden ingebracht.

De heer Moinat wacht nog op een reactie van wethouder Arends op de aangehaalde zin op pagina 9. Verder heeft hij de vraag gesteld of het juist is dat in wat wollig taalgebruik in de raamovereenkomst met Sedna staat dat de gemeente de niet-gedekte lasten gaat dekken.

Wethouder Arends zegt dat hem dunkt dat als je € 15 miljoen moet bezuinigen, eerst daarnaar wordt bekeken en dat die opgave niet nog eens wordt vergroot door voorstellen voor nieuw beleid aan te dragen. IJs en wederdienende zullen bij de begroting 2011 geen nieuwe beleidsvoorstellen aan de orde komen. Het kan wél zo zijn dat de budgethouders mee- en tegenvallers binnen hun eigen programma's benutten. In die zin is er speelruimte om wat te doen.

De heer Moinat is het hiermee wel eens, maar met de bedoelde zin wordt het heel abstract gemaakt. Als iemand met een goed voorstel zou komen, zou dit volgens deze zin niet kunnen of niet mogen.

Wethouder Arends ziet dit niet zo zwart-wit. Gesteld zou kunnen worden dat dit een kader is

dat wordt meegegeven. Als de omstandigheden er naar zijn, moet je weleens wat, maar in principe zegt het college: als je weet dat je € 15 miljoen moet bezuinigen, ga je er niet voor kiezen in 2011 te komen met nieuwe beleidsvoorstellen.

De heer Moinat kan dit wel onderschrijven, maar de betrokken zin staat hem niet aan. Die is veel te beperkend. Of het verhaal van de wethouder klopt en dan is deze zin niet nodig, óf er had althans 'in principe' bij kunnen worden gezet.

Wethouder Arends zegt dan nogmaals: ijs en wederdienende!

De voorzitter wijst erop dat het college kan opschrijven wat het wil, maar dat het budgetrecht bij de raad ligt. Het is ook aan de raad de voorgelegde tekst vast te stellen. Als er een goed voorstel ligt, wil het, zoals hem altijd is gezegd, raar lopen als daarvoor niet een oplossing wordt gevonden.

De heer Moinat zegt daarom juist: haal deze tekst eruit!

De voorzitter merkt op dat het college dan zegt: u moet zich wel bedenken dat er geen nieuw geld is. Iets zou dus alleen mogelijk kunnen worden gemaakt als oud wordt ingewisseld.

De heer Moinat stelt vast dat altijd nog goed naar elkaar wordt geluisterd.

De voorzitter denkt dat er dan wel uit zal worden gekomen!

Wethouder Jumelet heeft eens zitten na te denken over wat de heer Moinat een wollige tekst vindt waar over Sedna wordt gesproken. Er is een raamovereenkomst en daar hangt geld aan. Hij zal het nog even nazoeken en er later op terugkomen, maar hij begrijpt uit de tekst dat méér zaken worden weggezet bij Sedna en dat dit nog niet allemaal is gedekt. Hij denkt dat er wat ruimte zit tussen enerzijds de raamovereenkomst en anderzijds de taken die bij Sedna zijn neergelegd. Het zal even worden uitgezocht, want hij ziet de heer Moinat niet zo blij kijken.

De heer Moinat kijkt inderdaad niet zo blij. Dat heeft te maken met het wollige karakter. Hij zal de nadere uitleg van de wethouder echter afwachten.

De voorzitter stelt vast dat het bij de besluitvorming over de Kadernota 2010 eerst gaat om het door de SP-fractie ingediende amendement A1. Dit betreft een taalkundige kwestie, maar wellicht kan na de uitleg van de wethouder en sprekers opmerking dat een en ander vastligt in de notulen dit amendement worden ingetrokken.

Het amendement luidt als volgt:

SP-amendement A1 (herformulering zinsnede in de Kadernota 2010)

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2010,

constaterende dat:

- *de zinsnede op pagina 5, vierde punt: "Ten aanzien van de zorg zijn (bevordering) zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van inwoners belangrijke uitgangspunten in het beleid" niet de lading dekt, onsympathiek overkomt en niet de bedoeling vertegenwoordigt;*
- *de zinsnede is te lezen als 'zorgbehoeftigen moeten maar voor zichzelf zorgen uit oogpunt van eigen verantwoordelijkheid';*
- *iets wat vast niet de bedoeling is;*

besluit:

de desbetreffende zinsnede te veranderingen in: 'Ten aanzien van de zorg bevorderen we dat mensen gesteund en gestimuleerd worden in hun zelfstandigheid'.

De heer Moinat wil het amendement wel intrekken, maar is niet helemaal overtuigd van het gegeven dat de betrokken passage niet hoeft te worden gewijzigd. Wat is aangegeven, wordt in de notulen opgenomen, doch dat is nog niet de bindende tekst. De wethouder heeft eigenlijk bijna letterlijk gezegd wat in het amendement wordt voorgesteld. De vraag is dus waarom dat niet kan worden overgenomen.

De voorzitter merkt op dat wat de wethouder heeft gezegd onderdeel uitmaakt van de beraadslaging en daarmee ook onderdeel van de besluitvorming. Het gaat dus niet om zomaar iets wat hier gezegd is.

De heer Moinat begrijpt dat er dan twee verschillende teksten op hetzelfde onderdeel zijn.

De voorzitter zegt dat het anders ligt. De heer Moinat zegt dat de tekst aanleiding kan geven tot misverstand, maar wat de wethouder heeft uitgelegd is onderdeel van de beraadslaging en het besluit.

De heer Moinat constateert dat de tekst van de wethouder ongeveer gelijk is aan die van de SP-fractie, dus dan is het goed.

De voorzitter stelt vast dat het amendement bij dezen is ingetrokken.

Ingetrokken zijnde, maakt dit amendement geen onderwerp van besluitvorming uit.

De voorzitter merkt op dat normaal gesproken nu eerst de Kadernota 2010 in stemming zou moeten worden gebracht, doch dat hij nu toch eerst maar de besluitvorming over de moties aan de orde stelt.

PvdA-motie M1 (inhuur derden)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2010,

constaterende dat:

- *in 2009 13% van het totaal aan loonkosten en premies aan inhuur derden is besteed;*
- *in 2007 een motie van de PvdA is aangenomen die betrekking had op de verruiming van het flexibel personeelsbudget;*
- *inhuur derden ten opzicht van een dienstverband hoge kosten met zich meebrengt;*
- *verloop en daarmee het verloren gaan van kennis en kunde hoger is bij inhuur derden ten opzichte van personeel met een dienstverband;*

overwegende dat/is van oordeel dat:

- *in de huidige economische omstandigheden bezuinigingen onvermijdelijk zijn;*
- *inhuur derden niet altijd te voorkomen is vanwege het ontbreken van expertise;*
- *een evenaring van de hoge kosten inhuur derden van 2009 voor 2010 niet acceptabel is;*
- *de doelstellingen van de in 2007 aangenomen motie betreffende verruiming*

flexibel personeelsbudget niet gehaald zijn;

- *kwaliteit, kennis en kunde binnen het gemeentehuis behouden dienen te worden;*

verzoekt het college:

een beleidskader inhuur derden te ontwikkelen, waarbij rekening wordt gehouden met:

- *een significante vermindering van kosten inhuur derden vanaf 2010 en verdere jaren ten opzichte van 2009;*
- *het waarborgen van kennis en kunde in de organisatie;*
- *het in oktober 2010 voorleggen van het beleidskader aan de raad;*
- *de PvdA-motie van 2007,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Overgenomen zijnde door het college, maakt deze motie verder geen onderwerp van besluitvorming uit.

Wakker Emmen-motie M2 (bezuinigingen)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 24 juni 2010,

aan de orde zijnde raadsvoorstel RA10.0066

constaterende dat:

- *in de Kadernota nog geen bezuinigingsopties worden voorgelegd;*
- *de Kadernota 2010 eveneens geen uitsluitel geeft over de vraag op welke zaken niet bezuinigd gaat worden;*
- *er in de Kadernota wel wordt gewaarschuwd voor de gevolgen van toenemend gebruik van WWB en WMO en de daaruit voortvloeiende kostenoverschrijdingen;*
- *er structureel € 15 miljoen moet worden bezuinigd;*

overwegende dat:

- *voor de begroting 2011 het college kaders moeten worden meegegeven voor datgene waarop niet bezuinigd mag worden;*
- *de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen;*
- *de WMO en het minimabeleid gevrijwaard dienen te blijven van bezuinigingen;*

- *onderwijs cruciaal is voor de vorming van jongeren en onderwijs bijdraagt aan het creëren van kansen op de arbeidsmarkt;*

verzoekt:

in de komende bezuinigingsronde en de daarbij behorende begroting 2011 geen bezuinigingen door te voeren op:

- *de uitvoering van de WMO;*
- *de uitvoering van ondersteuningsmaatregelen voor de minima;*
- *het onderwijs,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Bij inventarisatie blijkt deze motie te worden verworpen (de leden van de fractie van DOP en de aanwezige leden van de fracties van Wakker Emmen en SP stemmen voor).

ChristenUnie/D66/LEF!-motie M3 (starterslening)

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 24 juni 2010, kennisgenomen hebben van de Kadernota 2010 en het daarin vermelde herstructureringsfonds volkhuusvesting;

constateert:

- *dat de gemeente samen met andere partijen goedkope koopwoningen uit de markt wil halen, deze wil verbeteren en vervolgens weer te huur of te koop wil aanbieden;*
- *dat daarmee wordt beoogd de vastgelopen huizenmarkt weer in beweging te krijgen;*
- *dat daarvoor een bedrag van € 3 miljoen is gereserveerd;*

constateert eveneens:

- *dat de zogenaamde startersleningpot nagenoeg leeg is;*
- *dat het aankopen van woningen in beginsel geen gemeentelijke taak is;*
- *dat het aankopen, verbeteren en vervolgens verkopen of verhuren van de goedkope woningen daarnaast waarschijnlijk niet leidt tot de gewenste doorstroming;*
- *dat een starterslening wel aantoonbaar de gewenste doorstroming, te beginnen*

bij de onderkant van de koopwoningmarkt, stimuleert;

verzoekt het college:

- *de mogelijkheid te onderzoeken van het beschikbaar stellen van het hierboven genoemde bedrag voor aanvragers van een starterslening;*
- *daarbij starters de gelegenheid te geven de eerste drie jaar geen rente en aflossing te betalen,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Aangehouden zijnde, maakt deze motie thans geen onderwerp van besluitvorming uit.

DOP-motie M4 (inspraakmogelijkheid bij de begroting)

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 24 juni 2010, gehoord de beraadslaging over de Kadernota 2010, inclusief de bestuursrapportage 2010-I + bijlagen RIS.4377 en 10.035462, agendapunt B2 (RA10.0066);

constaterende dat:

- *er in de afgelopen drie jaren geen inspraakgelegenheid is geweest voor burgers, adviesraden, bedrijven en organisaties om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken over de gemeentelijke begroting;*
- *de opzet van de huidige gemeentebegrotingen voor burgers, adviesraden, bedrijven en organisaties mogelijk te complex en omvangrijk is, waardoor het voor deze partijen misschien te weinig uitnodigt om te reageren;*

overwegende dat:

- *de gemeentelijke begroting en de daarin genoemde plannen een belangrijk onderdeel zijn van alle besluiten die de gemeente jaarlijks neemt;*
- *het wenselijk is dat burgers, adviesraden, bedrijven en organisaties hun wensen en bedenkingen kunnen kenbaar maken over de gemeentelijke begroting;*
- *de lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010 voor alle partijen een reden tot zorg was inza-*

ke de betrokkenheid bij de politiek in Emmen;

verzoekt het college:

- *vanaf 2010 (begroting 2011) burgers, adviesraden, bedrijven en organisaties tijdig in de gelegenheid te stellen hun wensen en bedenkingen over de gemeentelijke begroting kenbaar te maken;*
- *vanaf 2010 (begroting 2011) jaarlijks naar de gewone begroting ook een verkorte versie van de begroting op te stellen voor burgers, adviesraden, bedrijven en organisaties en in deze verkorte versie een samenvatting van de begroting wordt gegeven en per programma-begroting een opsomming wordt gegeven van het beleid voor het komende jaar, waarbij de volgende indeling wordt gehanteerd:*
  1. *bestaand en ongewijzigd beleid;*
  2. *bestaand maar gewijzigd/aangepast beleid;*
  3. *nieuw beleid*

deze te publiceren in het weekblad de Zuidenvelder,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter wijst erop dat het tweede deel van deze motie door het college al positief is benaderd (begroting in één oogopslag). Veel fracties hebben richting de DOP-fractie gezegd de rest van de motie te willen bespreken bij de tweedaagse sessie over de werkwijze van de raad. De vraag is of genoemde fractie deze motie tot dat tijdstip aanhoudt.

De heer Schoo antwoordt ontkennend.

Bij inventarisatie wordt deze motie verworpen (de leden van de fracties van DOP en BGE en de aanwezige leden van SP en Wakker Emmen stemmen voor).

ChristenUnie/D66/LEF!-motie M5 (prioriteiten-discussie met de samenleving)

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 24 juni 2010, heeft kennisgenomen van:

- *de Kadernota 2010;*

- *de brief van het college van burgemeester en wethouders d.d. 22 april 2010 betreffende de aanpak van bezuinigingen;*

constateert:

- *dat de Kadernota 2010 samen met de bestuursrapportage 2010-I een overzicht geeft van financiële feiten dan wel aannames;*
- *dat de gemeente Emmen vanaf 2011 te maken zal krijgen met door het rijk op te leggen bezuinigingen;*
- *dat deze bezuinigingen een geschatte omvang dan wel effect zullen hebben van structureel € 15 miljoen;*
- *dat dientengevolge de gemeente Emmen haar beleid met gelijk het hiervóór genoemde bedrag dient om te buigen dan wel op dat beleid dient te bezuinigen;*
- *dat het college ambtelijke werkgroepen heeft ingesteld met de opdracht voorstellen te ontwikkelen;*
- *dat de bevindingen van deze werkgroepen van wezenlijk belang zijn voor het beoordelen van mogelijke concrete om- buigings- en bezuinigingsmaatregelen;*

overweegt:

- *dat een bezuiniging van structureel € 15 miljoen diepingrijpende gevolgen voor de Emmer samenleving kan hebben;*
- *dat de gemeenteraad op basis van zijn budgetrecht de bevoegdheid toekomt hieromtrent in finale zin te beslissen;*
- *dat het derhalve van essentieel belang is als gemeenteraad optimaal en vroegtijdig te zijn geïnformeerd over de door de ambtelijke werkgroepen geformuleerde en onderbouwde bevindingen;*

overweegt eveneens:

- *dat voor beslissingen die diepingrijpend van karakter zijn draagvlak aanwezig dient te zijn binnen de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de Emmer samenleving;*
- *dat de gemeenteraadsleden als volksvertegenwoordigers de feitelijke en morele verantwoordelijkheid hebben oog en oor te hebben voor de gevoelens binnen de Emmer samenleving;*

verzoekt het college:

- *het rapport van de ambtelijke werkgroepen zo spoedig mogelijk na verschijning te delen met de gemeenteraad;*
- *het rapport aan de gemeenteraad ter beschikking te stellen zonder enige beperking of wijziging van de kant van het college, in de volksmond een 'gekuiste versie' geheten;*

zodat de gemeenteraad in een vroegtijdig stadium, bij voorkeur in de maand september, in open dialoog kan treden met dan wel inspraak kan organiseren voor inwoners, bedrijven, instellingen en belangenverenigingen met betrekking tot ombuigings- en bezuinigingsvoorstel,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter memoreert dat het college hierover helder is geweest. Van diverse kanten is toegelicht hoe het hiermee wil omgaan. Naar hij van de heer Leutscher heeft begrepen, stemt dat tot tevredenheid, al blijft er nog iets door de raad zelf te bespreken.

Bij inventarisatie blijkt deze motie te worden aangenomen (de leden van de fracties van GroenLinks en VVD en de aanwezige leden van de CDA-fractie stemmen tegen).

ChristenUnie/D66/LEF!-motie M6 (ecopark Rundedal)

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 24 juni 2010, heeft kennisgenomen van:

- *de Kadernota 2010;*
- *het rapport van de rekenkamercommissie over het gemeentelijk grondbeleid d.d. mei 2010;*
- *het verslag van de raadsvergadering d.d. 27 mei 2010;*

constateert:

- *dat door de externe omstandigheden de huidige ambities met betrekking tot het Rundedal niet zijn waargemaakt;*
- *dat daardoor de door de gemeente gedane investeringen niet (zullen) leiden tot een return of investments, niet direct en niet indirect;*

- *dat, gelet op de financiële situatie van de gemeente en mede met het oog op de door het rijk nog op te leggen bezuinigingen, dit ongewenst en onverantwoord is;*

overweegt:

- *dat de gemeente zich bij de oplossing van dit vraagstuk dient te laten leiden door ondernemerschap en rentmeesterschap en daarbij de nodige creativiteit en lef aan de dag legt;*
- *dat bij een andere ontwikkeling van het Rundedal sprake dient te zijn van samenhang tussen de perspectieven betreffende gemeentelijke financiën, economie, werkgelegenheid, plattelandsontwikkeling, milieu, ruimtelijke ordening en citymarketing;*

verzoekt het college:

- *de mogelijkheden te onderzoeken voor het ontwikkelen van het Rundedal tot een ecopark;*
- *daarbij als uitgangspunt te nemen het tot stand brengen van een harmonieus werk- en/of woonklimaat en het voorkomen van overbodige verspilling van materiaal en energie;*
- *waarbij gebruik wordt gemaakt van unieke en vooruitstrevende mogelijkheden, bijvoorbeeld aardwarmte en wind- en zonne-energie;*
- *daarbij eveneens als uitgangspunt te nemen het zoveel mogelijk vormvrij bouwen;*
- *zich bij het onderzoeken van de mogelijkheden te laten leiden door de kansen,*

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter stelt vast dat deze kwestie over een aantal maanden opnieuw wordt bekeken.

Aangehouden zijnde, maakt deze motie thans geen onderwerp van besluitvorming uit.

ChristenUnie/D66/LEF!-motie M7 (opvangplek veelplegers en ex-gedetineerden)

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 24 juni 2010,

overweegt dat:

- *voor veelplegers en ex-gedetineerden momenteel geen adequate opvangplek en begeleiding mogelijk zijn in de gemeente Emmen;*
- *deze mensen vaak marginaal gehuisvest zijn, zoals inwonend bij kennissen, in opvangvoorzieningen of op voor de gemeente onbekende plaatsen;*
- *zoveel als mogelijk is voorkomen moet worden dat de betrokken mensen terugvallen in oud gedrag en juist zouden moeten resocialiseren;*
- *de gemeente Emmen hierin een verantwoordelijkheid heeft (de gemeentelijke verantwoordelijkheid staat omschreven in het Stedelijk Kompas);*
- *het Leger des Heils hulp en zorg biedt aan kwetsbare mensen van alle leeftijden en dat deze organisatie veel ervaring heeft opgedaan met de begeleiding van ex-gedetineerden en veelplegers;*
- *de kosten van de genoemde begeleiding opgevangen worden door het rijk/wettelijke regelingen;*

verzoekt het college:

- *te onderzoeken of het mogelijk is veelplegers en ex-gedetineerden in de gemeente een veilige (woon)plek te bieden en toe te werken naar herstel van zelfstandigheid en zelfredzaamheid middels begeleiding (de begeleiding is er op gericht voor deze mensen, die zelfstandig willen leren wonen, binnen maatschappelijk aanvaardbare grenzen, een programma aan te bieden waarin wonen wordt gecombineerd met een vorm van dagbesteding, gericht op uiteindelijke participatie in de samenleving);*
- *daartoe onder meer contact te leggen met het Leger des Heils en mogelijk andere participanten, met als doel te komen tot realisatie van het voorgaande;*
- *de raad daarover te rapporteren vóór het einde van 2010, zo mogelijk leidend tot een raadsvoorstel,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Ingetrokken zijnde, maakt deze motie thans geen onderwerp van besluitvorming uit.

De voorzitter stelt vervolgens de vaststelling van de Kadernota 2010 c.a. aan de orde.

De heer Dijkgraaf legt de volgende stemverklaring af.

De GroenLinks-fractie gaat akkoord met het voorgestelde besluit, behalve met het vierde punt. Te dien aanzien heeft zij een aantal voorbehouden. Het gaat dan over de VAR, het GSB, de wijkeconomen, alsmede punt 5, volgnrs. 8 (milieu) en 14 (wonen) in het memo.

De voorzitter wil er voor de goede orde op wijzen dat het memo dat vanmorgen is uitgereikt niet ter besluitvorming voorligt; het was bedoeld als service aan de raad. Een en ander komt pas in september ter besluitvorming, want de raad heeft recht op een ordentelijke behandeling van dit stuk.

De heer Dijkgraaf zal zijn standpunt dan in september herhalen.

En wat het voorstel op pagina 12 van de Kadernota betreft, maakt de GroenLinks-fractie bij de punten 1 en 6 een voorbehoud.

De heer Schoo deelt mee dat de DOP-fractie met het voorgestelde besluit onder 1 en 2 akkoord kan gaan, niet met de punten 3 en 4.

De voorzitter wijst erop dat het voorgestelde besluit één geheel is.

De heer Dijkgraaf heeft nagekeken hoe het verleden jaar is gegaan en heeft vastgesteld dat toen de VVD-fractie voorbehouden heeft gemaakt, die wel zijn geaccepteerd.

De voorzitter zegt dat voorbehouden mogen worden genoemd, doch de vraag is nu of kan worden ingestemd met de Kadernota als geheel.

Met inachtneming van de gemaakte voorbehouden wordt vervolgens zonder hoofdelijke stemming de Kadernota 2010 c.a. vastgesteld, met de aantekening dat de DOP-fractie en het aanwezige lid van de SP-fractie geacht willen worden tegen te hebben gestemd.

De voorzitter merkt op dat de raadsleden vóór de lunchpauze hebben gestemd over benoeming van een lid van de raad van toezicht van het Esdal College. Hij verzoekt de commissie van stemopneming de uitkomst van de gehouden schriftelijke stemming mee te delen.

Uitslag gehouden stemming over agendapunt B1

De heer Linnemann deelt mee dat 35 stembiljetten zijn ingeleverd, waarop 32 stemmen zijn uitgebracht op de heer drs. M.G. Poorthuis MPM, terwijl drie biljetten blanco zijn ingeleverd.

De voorzitter stelt vast dat hiermee de heer Poorthuis is benoemd. Hij wenst deze alle succes als lid van de raad van toezicht toe.

(De heer Ruhé verlaat de vergadering).

B3. Zie A6/RA10.0053

B4. Zie A7/RA10.0054

B5. Zie A8/RA10.0056

B6. Zie A9/RA10.0060, gewijzigd in agendapunt B11a

B7. Vaststellen verordeningen in verband met de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) + bijlagen RIS.4343, RIS.4344, RIS.4345, RIS.4346, RIS.4347, RIS.4348 en RIS.4349 [Stuknr. RA10.0062]

De heer Van der Weide deelt mee dat de fractie van Wakker Emmen blij is met de invoering van de WABO, want die betekent een administratieve lastenverlichting voor de burger. De fractie hoopt dat de invoeringsdatum, gepland voor 1 oktober, gehaald gaat worden.

Op de vragen die zij in de commissie heeft gesteld over de Bomenverordening heeft zij keurig antwoord gekregen van ambtelijke zijde, waarvoor dank.

De Erfgoedverordening maakt onderdeel uit van de WABO, maar wordt lokaal vastgesteld. De fractie van Wakker Emmen wil een wijziging ten aanzien van de gemeentelijke monumentenlijst en dient daarvoor een amendement in. Dit luidt als volgt:

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 24 juni 2010, aan de orde zijnde raadsvoorstel RA010.0062;

constaterende dat:

- *de Erfgoedverordening van de gemeente Emmen wordt geïntegreerd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;*
- *in de voorliggende Erfgoedverordening (artikel 3 lid 1) wordt voorgesteld dat de aanwijzing tot gemeentelijk monument de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders is;*
- *burgers die geen of nauwelijks invloed hebben op een aanwijzing tot gemeentelijk monument met de nadelige gevolgen van een toewijzing worden geconfronteerd, zonder schadeloos te worden gesteld;*

overwegende dat:

- *het wenselijk is jaarlijks een monumentenlijst door het college van B&W te laten opstellen;*
- *het wenselijk is dat de door het college van B&W opgestelde lijst ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden;*

besluit:

artikel 3 van de Erfgoedverordening van de gemeente Emmen als volgt te laten luiden:

artikel:

- 3.1 Het college kan, al dan niet op aanvraag van een belanghebbende, een voorstel aan de raad voorleggen voor het aanwijzen van een monument als gemeentelijk monument;*
- 3.2 Voordat het college zich over de aanwijzing buigt, vraagt het college advies aan de monumentencommissie. De aanwijzing kan geen monument betreffen dat is aangewezen op grond van artikel 3 van de Monumentenwet 1988 of dat is aangewezen op grond van de Monumentenverordening van de provincie Drenthe;*
- 3.3 De eerste vergadering nadat het college de adviezen van de in 3.2 genoemde instanties heeft verkregen, legt het college een volledige lijst van voorgestelde monumenten ter vaststelling voor aan de raad;*
- 3.4 De bescherming van een monument door plaatsing ervan op de monumentenlijst betreft het casco van het monument, tenzij anders is bepaald in de re-*

dengevende omschrijving van het aanwijzingsbesluit als bedoeld in artikel 3, eerste lid.

en het voorgestelde raadsbesluit conform het vorenstaande te wijzigen (of aan te vullen).

De heer Dijkgraaf zegt dat de fractie van GroenLinks vreest voor verrommeling en volgebouwde tuinen als gevolg van de nieuwe Wet omgevingsrecht. Voor bijvoorbeeld een dakpapel of een uitbouw is straks geen bouwvergunning meer nodig. Dat kan leiden tot minder groen en onaangename verrassingen voor omwonenden. Het zou zo kunnen zijn dat mensen die iets willen gaan doen er voor zorgen dat hun burens last krijgen van minder zoninval of privacy of hun uitzicht kwijt zijn. De fractie vreest ook dat omwonenden pas bij de start van werkzaamheden te zien krijgen wat de plannen zijn. Een vergunningvrij bouwplan zal voor belanghebbenden en omwonenden wellicht pas bekend worden bij het begin van de bouw. Ook kan er veel groen verloren gaan doordat op veel plekken zonder vergunning 50% van tuinen mag worden bebouwd.

Verder worden nieuwe bouwwerken niet meer getoetst op architectonische kwaliteit, met mogelijke verrommeling tot gevolg.

Er wordt steeds gezegd dat het gaat om technische veranderingen in de verordening. De fractie wil graag van het college weten of het maatregelen gaat nemen om verrommeling en aantasting van het groen te voorkomen. Ook wil zij weten hoe het college de burgers zo goed mogelijk over de gevolgen van de WABO gaat informeren.

De heer Halm vraagt of kan worden aangegeven in wat voor zin de heer Dijkgraaf 'verrommeling' bedoelt.

De heer Dijkgraaf antwoordt dat tijdens de bustoer in Lelystad in een wijk is rondgekeken waarin alles was vrijgelaten. Welnu, die wijk is een geweldig goed voorbeeld van verrommeling.

De heer Halm zat in dezelfde bus en heeft geen verrommeling opgemerkt.

De heer Dijkgraaf zegt dat dit zal komen doordat de BGE-fractie er heel anders in staat dan de fractie van GroenLinks. De heer Halm wil graag liefst zoveel mogelijk van dit soort plekken en

dat wil sprekers fractie niet. Dat is een verschil van politiek inzicht.

De heer Halm merkt op dat hij de verrommeling er toch goed uit vond zien!

Wethouder Sleeking gaat in zijn antwoord eerst in op de Erfgoedverordening, die inderdaad als gevolg van de invoering van de WABO opnieuw moet worden vastgesteld. Het is wellicht goed even te schetsen hoe het gaat op het moment waarop er een aanvraag voor een gemeentelijk monument wordt ingediend.

De raad heeft in het verleden op basis van een beleidsnota aangegeven welke criteria door het college moeten worden gehanteerd bij de beoordeling van de vraag of een pand of een object wel of niet een monumentale status zou moeten krijgen. De vraag of dit zo is, wordt aan een onafhankelijke commissie, de monumentencommissie, voorgelegd en zij geeft op basis van vijf criteria aan het college een oordeel over de status van het betrokken object. Als dat oordeel is dat er sprake is van een hoge monumentale waarde of een waarde die ligt tussen gemiddeld en hoog, wijst het college op grond van de door de raad vastgestelde beleidslijnen automatisch het betrokken monument als gemeentelijk monument aan.

Met andere woorden: de raad heeft zich bezighouden met kaderstelling en heeft het college meegegeven naar welke onderdelen moet worden gekeken als door onafhankelijke en deskundige mensen wordt aangegeven dat er sprake is van een gemeentelijk monument, dan is dat zo. Op deze basis is in het verleden een vijftigtal panden in de gemeente als gemeentelijk monument aangewezen.

Spreker begrijpt niet goed dat wordt gesproken over het jaarlijks opstellen van een monumentenlijst, want dit is niet het geval. De monumentenlijst is vastgesteld en heeft daarmee geldigheid. Het zou op dit moment nog zo kunnen zijn dat er op basis van individuele aanvragen nog objecten aan die lijst worden toegevoegd, maar het is zeker geen jaarlijkse hobby. Om een voorbeeld te geven: op dit moment ligt er een verzoek van, naar spreker meent, het Cuypersgenootschap om de al dan niet monumentale status van de Zuiderkerk te bekijken. Als de criteria de veronderstelde waarde oplevert, gaat het college het onafhankelijk oordeel van de monumentencommissie vragen, waarna het zo zou kunnen zijn dat de raad te gelegener tijd een voorstel

krijgt om dit pand een monumentale status te geven. Het college voert dan dus gewoon uit wat in de verordening staat. De bevoegdheidsverdeling is eigenlijk zoals die normaal hoort te zijn: de raad heeft via de beleidsnota de kaderstelling aangegeven die is vastgelegd in een verordening en het college geeft daaraan netjes uitvoering. In het ingediende amendement is verder een veronderstelling opgenomen die in elk geval niet door de praktijk kan worden gestaafd. Spreker bedoelt de veronderstelling dat er door aanwijzing tot gemeentelijk monument automatisch sprake is van schade. Dat is niet het geval. Op het moment waarop mensen een bepaalde bouwkundige verandering willen toepassen, moeten zij een bouwvergunning aanvragen, maar als er sprake is van een gemeentelijk monument hebben zij van de monumentencommissie een positief oordeel nodig. Dat een en ander kan leiden tot schade, heeft hij tot nu toe niet meegemaakt. Het kan zo zijn dat een object wat minder courant wordt, maar het kan net zo goed zo zijn dat een bepaald object juist couranter wordt, omdat er een groep mensen is die bewoning van een gemeentelijk monument uitstekend vindt. Het verhaal over schade is dus arbitrair. Het is zeker niet zo dat een aanwijzing automatisch leidt tot schade. De burger heeft de mogelijkheid via bezwaar en beroep diens inbreng te hebben, dus ook wat dit betreft kan spreker de redenering van de fractie van Wakker Emmen niet volgen. De heer Dijkgraaf heeft het element 'welstandsvrij bouwen' ingebracht. Wat bij de WABO gebeurt, is dat die objecten die al vergunningsvrij waren in artikel 2 opnieuw worden vastgelegd. Wat dit betreft, is er dus geen sprake van een verandering ten opzichte van de oude situatie. De verandering zit 'm in de verruiming die wordt toegepast voor bouwwerken op het achtererf van een woning of een bedrijfspand die niet past in het bestemmingsplan. Met andere woorden: op dit moment is nog moeilijk aan te geven hoe dit in de praktijk precies zal uitpakken en of dit zal leiden tot meer vergunningvrij bouwen op achtererven, dan wel of het gaat om zaken die de gemeente op een of andere manier toch in de vingers zou kunnen krijgen. Spreker heeft daar nog geen beeld van, omdat nog niet bekend is hoe de verschillende regels zich tot elkaar gaan verhouden. Wel is het van belang vast te stellen dat het gaat om een stuk wetgeving. Het is de Tweede Kamer die heeft besloten het vergunningvrij bouwen op een achtererf tot maximaal 50% van het erf in te voeren. De gemeenteraad kan hoog of laag springen, maar

hieraan is niets te veranderen. Of de gemeente in staat is via bestemmingsplannen nog iets kan repareren, durf hij op dit moment echt niet te voorspellen. Omdat een en ander ook zijn persoonlijke zorg is, wil hij wel toezeggen dat de ontwikkeling scherp in de gaten zal worden gehouden om te zien of dit inderdaad tot situaties leidt die beter niet kunnen ontstaan, maar hij vraagt zich sterk af in hoeverre de gemeente instrumenten zal hebben om dat tegen te gaan. Hij vreest dat dit niet het geval zal zijn.

Als het na het zomerreces nog steeds zo is dat 1 oktober de invoeringsdatum zal zijn < bekend is dat hij daar in de afgelopen jaren wat flessen wijn op heeft gezet; hij hoopt nog steeds de weddenschap te winnen! >, zal zeker intensief via de website, folders etc. aandacht worden besteed aan het bestaan van de WABO. Tevens zullen mensen worden gestimuleerd tot het maximaal gebruik maken van de moderne digitale mogelijkheden.

De heer Van der Weide heeft van de wethouder gehoord dat de monumentenlijst niet jaarlijks kan worden vastgesteld. Wat misschien wél kan is per jaar de toegevoegde gemeentelijke monumenten aan de raad te verstrekken en de toevoeging door de raad te laten vaststellen. Daarop zou het amendement dan enigszins kunnen worden aangepast.

De wethouder had het over schade, doch in het amendement van de fractie wordt gesproken over nadelige gevolgen. De wethouder gaf daar zelf al een voorbeeld van: het kost meer tijd om te komen tot een verandering, omdat de monumentencommissie een uitspraak moet doen voordat een bouwaanvraag kan worden gehonoreerd. De fractie heeft bijvoorbeeld ook een signaal gekregen ten aanzien van het museum/woonschip in Emmer-Compascuum. Men zit daar nu met twee panden, op een waarvan een hypotheek zit. Omdat het een gemeentelijk monument is, wordt de verkoopbaarheid van dit pand geringer, een nadelig gevolg dus. Vanwege de gevolgen zou met een extra toetsing de zorgvuldigheid van het hele proces meer gestalte zijn te geven. Daarom wil de fractie graag dat de uiteindelijke beslissing bij de raad komt te liggen.

Wethouder Sleeking wijst erop niet te hebben gezegd dat het feit dat een pand tot gemeentelijk monument wordt verklaard bij de vergunningverlening meer tijd vergt. Hij heeft gezegd dat er zowel een bouwvergunning als een monumen-

tenvergunning nodig is. Hij streeft er nu juist naar dat de beoordeling op één plek plaatsvindt, juist om te voorkomen dat een burger van het kastje naar de muur wordt gestuurd, dus én langs de afdeling vergunningen moet én langs de monumentencommissie in Assen. De bedoeling is dat dit hiér in één procedure wordt geregeld. Dat het per definitie meer tijd zou kosten, bestrijdt hij dan ook. Hij bestrijdt ook de stelling van de heer Van der Weide dat de verkoopbaarheid van een pand automatisch achteruitgaat. Dit zou in een individuele situatie het geval kunnen zijn, maar het kan ook zo zijn dat mensen juist erg geïnteresseerd zijn in de koop van een pand vanwege een monumentale status. Op voorhand kan dus niet worden beweerd dat in alle gevallen de verkoopbaarheid afneemt.

De heer Van der Weide heeft ook niet beweerd dat dit in alle gevallen zo zal zijn. De wethouder refereert nu aan een situatie waarin de monumentale status een voordeel kan opleveren. Hij nodigt de wethouder graag uit daarvan eens een paar voorbeelden te noemen.

Wethouder Sleeking zegt dat er zich in de afgelopen periode ten aanzien van de 50 vastgestelde gemeentelijke monumenten geen situaties hebben voorgedaan waarin kon worden aangetoond dat de verkoopbaarheid achteruitging vanwege de monumentale status.

De heer Van der Weide vroeg niet naar de nadelen, maar naar de voordelen waaraan de wethouder refereerde. Zijn verzoek aan de wethouder is een aantal voorbeelden te noemen waaruit blijkt dat de aanwijzing tot gemeentelijk monument voordeel kan opleveren, bijvoorbeeld met betrekking tot de verkoopbaarheid.

Wethouder Sleeking merkt op te hebben gereageerd op de bewering van de heer Van der Weide dat de verkoopbaarheid achteruitgaat. Daaraan heeft hij verder niets toe te voegen.

De voorzitter informeert of het amendement wordt gehandhaafd.

De heer Van der Weide antwoordt bevestigend.

De voorzitter zal het amendement dan in stemming brengen. De essentie ervan is de besluitvorming bij de raad neer te leggen, in plaats van bij het college.

Mevrouw Hoogeveen meent dat dit al zo gebeurt nadat de raad het kader heeft vastgesteld. Haar lijkt het amendement dan ook overbodig.

(De heer Velzing komt ter vergadering).

De voorzitter weet niet wat de heer Van der Weide daarvan vindt, maar hoort deze zeggen: "Ik ben ook niet van D66!"

Het amendement wordt vervolgens in stemming gebracht. Bij inventarisatie blijkt het te worden verworpen (de leden van de fracties van LEF!, ChristenUnie en DOP en de aanwezige leden van de fractie van Wakker Emmen stemmen voor).

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens conform het onder nr. B7 vermelde voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

De voorzitter schorst vervolgens de vergadering voor een pauze.

Schorsing.

De voorzitter heropent de vergadering en stelt aan de orde:

- B8. Vaststellen verordeningen Wet werk en bijstand en Wet investeren in jongeren + bijlage RIS.4362:**
- a. **Maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2010**
  - b. **Toeslagenverordening Wet werk en bijstand 2010**
  - c. **Handhavingsverordening gemeente Emmen**
  - d. **Toeslagenverordening WIJ gemeente Emmen**
  - e. **Verordening werkleeraanbod WIJ gemeente Emmen**
  - f. **Maatregelenverordening WIJ gemeente Emmen**
- [Stuknr. RA10.0058]

De heer Van der Weide brengt naar voren dat de fractie van Wakker Emmen in de commissievergadering op 1 juni onder andere heeft gevraagd naar de verschillen tussen de oude en de nieuwe verordening. Inmiddels heeft hij een antwoord op de vraag per mail mogen ontvangen en dit haalt voor de fractie veel kou uit de lucht. Haars inziens was het echter beter geweest dit vóór de commissievergadering aan te geven,

wellicht een leer voor de volgende keer. In elk geval is het totaalplaatje voor de fractie een heel stuk duidelijker geworden. Zij kan dan ook instemmen met het voorstel.

Een andere vraag die zij in de commissie heeft gesteld ging over de woorden 'kan' en 'zal'. In de verordeningen betreffende de WBB werd 'kan' gebruikt en in de verordeningen inzake de WIJ 'zal'. Er is nu gekozen voor twee keer 'kan' wegens dringende redenen. De vraag is nu waarom twee maal is gekozen voor 'kan' en niet voor 'zal'. Wat is hierbij de afweging geweest?

De heer Sulmann wil het college op de eerste plaats bedanken voor de beantwoording van de vragen die de DOP-fractie heeft gesteld. Er is en zal nog veel energie moeten worden gestoken in de invoering van de nieuwe wet. De gemeenten hebben hiervoor extra middelen gekregen. De energie had beter in de bestrijding van de jeugdwerkloosheid kunnen worden gestoken. De fractie deelt het standpunt van de VNG en van het college ten aanzien van de WIJ. De fractie beseft dat de gemeente de verplichting heeft de WIJ uit te voeren. Zij kan derhalve akkoord gaan met de vaststelling van deze verordening. Toch verzoekt zij het college zich in te spannen om de WIJ samen met andere gemeenten zo snel mogelijk van tafel te krijgen.

De heer Moinat is het geheel eens met de laatste oproep van de heer Sulmann.

In de commissie heeft hij gezegd dat de toon erg negatief overkomt, maar hij weet ook niet hoe het anders kan.

Het is vrij kort dag als twee dagen voor de vergadering een beperkte wijziging wordt ingebracht. Misschien dat daarom de nieuwe tekst wat raar op papier staat. Zo wordt gesteld: "In individuele omstandigheden wegens dringende redenen wordt afgezien van het opleggen van een maatregel." Moet het inderdaad 'wordt' zijn?

De voorzitter denkt dat het een kwestie van *multiple choice* is en dat er 'kan' of 'zal' bij zal moeten!

Wethouder Jumelet zegt dat het inderdaad 'wordt' moet zijn.

De heer Dijkgraaf constateert dat de WIJ een feit is. Deze wet zegt dat jongeren die zich melden omdat zij niet zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien of zich op een andere

manier niet in de samenleving overeind kunnen houden, het recht hebben op werken of leren.

Dat recht komt in de plaats van het recht op een bijstandsuitkering, zoals indertijd is vastgesteld door wijlen minister Klompé. Een van de meest principiële bezwaren is dat een flinke groep van de beroepsbevolking, de 18 tot 27 jarigen, wordt uitgesloten van de bijstandsregeling. Nu geeft de rijksoverheid de jongeren het recht te werken en te leren tot 27 jaar. Zij geeft de gemeenten de plicht werk voor jongeren te regelen of hen een school 'in te schuiven'. Het is een mooie ambitie, maar gemeenten hebben niet de macht bij werkgevers arbeidsplaatsen af te dwingen; de gemeenten hebben het in de afgelopen jaren zelfs bij de ROC's voor elkaar gekregen in plaats van twee instapmomenten 365 instapmomenten te bewerkstelligen. De gemeenten zijn echter niet de baas over de ROC's, en ook niet de baas over de arbeidsmarkt.

De fractie van GroenLinks zou het liefst zien dat wordt geïnvesteerd in jongeren via de werking van de Wet werk en bijstand, want deze wet wordt allang geprezen als een succesvolle wet, maar helaas zijn de jongeren eruit gehaald.

De voorgelegde verordeningen komen op de fractie over als vrij repressief. Er worden vele maatregelen genoemd. Zij heeft ook gelezen dat naar aanleiding van de 'Pak een kans'-bijeenkomst een aantal jongeren is gekort met 20%. De vraag is dan altijd: wat levert dat nu op? Gaan jongeren overstag als zij zo'n korting krijgen en gaan zij wél iets volgen? Volgens de fractie zou er voor moeten worden gezorgd dat jongeren worden meegenomen, bijvoorbeeld jongeren in de Wajong die op een bepaald moment ook geen recht meer hebben op een uitkering. Zou er niet eens iets kunnen worden bedacht, ook in de sfeer van verordeningen, waardoor zaken worden omgedraaid en wordt gezegd: we gaan jullie stimuleren!, in plaats van te zeggen: ook al kom je ergens niet, je krijgt een korting op je uitkering! Hierop graag een reactie.

Spreker heeft het niet over jongeren die hun weg wel weten te vinden, maar over kwetsbare jongeren, de moeilijkst te motiveren groep. Er zijn heel mooie trajecten waarmee een beetje de indruk wordt gewekt dat jongeren worden gedwongen een aantal dingen te doen, terwijl ze dat misschien helemaal niet kunnen. De vraag is dus eigenlijk: zijn er, als de verordeningen worden vastgesteld zoals ze er nu liggen, toch nog genoeg mogelijkheden voor wat spreker heeft aangegeven?

Wethouder Jumelet geeft aan dat de aan de orde zijnde verordeningen nodig zijn om een aantal zaken te regelen. Daarom worden zij ook maatregel- en toeslagenverordeningen genoemd. Erop gewezen zij dat zij gezamenlijk worden vastgesteld door de gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen. Door middel van het Werkplein geven zij uiting aan de sociale zekerheid, i.c. de wetten die al vaak zijn genoemd. Hij geeft van harte toe dat het best lastig is dit voorstel nu te behandelen, maar het kon eigenlijk niet anders, omdat het in de raden van Coevorden en Borger-Odoorn al is aangenomen. In de commissie is gezegd dat maar eens moet worden bezien hoe tot behandeling van stukken is te komen die voor de drie gemeenten van toepassing zijn. Hij stelt zich voor dat hiernaar richting de toekomst wordt gekeken.

Wat de kwestie 'kan' en 'zal' betreft: spreker heeft even nagevraagd of het stuk is aangepast naar aanleiding van de discussie in de commissie. De heer Bijlsma heeft daarin enige opmerkingen gemaakt over de consistentie van de 'kan'-bepaling en toen is afgesproken dat er een wijziging zou worden aangebracht. Welnu, deze is doorgevoerd. Waarom het 'kan' is geworden, heeft te maken met de omstandigheid dat ruimte wordt gewenst om in specifieke situaties keuzes te kunnen maken. In Borger-Odoorn en Coevorden is hiervoor ook gekozen. Dat is weliswaar niet de belangrijkste reden, want de bedoeling is maximale ruimte te houden om maatwerk te kunnen leveren aan jongeren; het gaat in dit geval immers om de WIJ.

Er zijn door de DOP-fractie artikel 38-vragen gesteld en de heer Sulmann heeft al gezegd dat deze zijn beantwoord. Aangegeven is dat het belangrijk is dat er erg veel aandacht is voor jongeren. Men kan heel wisselend denken over de nieuwe WIJ, maar deze wet is er nu eenmaal en daarmee zul je wat moeten. In elk geval staan jongeren daarin in de *spotlights*.

Er zijn 'Pak je kans'-bijeenkomsten georganiseerd, een om 13.00 uur en een om 16.00 uur, in het kader van jeugdwerkloosheid. Er waren nogal wat jongeren opgeroepen (circa 900), waarbij heel regelmatig duidelijk is gemaakt dat het belangrijk was er te zijn, per brief, per sms en per telefoon. Tevens is aangegeven dat het geen saaie bijeenkomsten zouden zijn, maar juist heel uitdagend. Heel bijzonder was dat er ook veel werkgevers en onderwijsinstellingen aanwezig waren om te kunnen organiseren dat jongeren een aanbod kan worden gedaan. En er was zelfs een *laptop* te winnen! Als dan toch veel

jongeren niet komen, is het niet raar ze te houden aan de afspraak die is gemaakt. Daarbij is ook gemeld: als je niet kunt, geef dan de reden daarvan aan! Uiteindelijk is er op 155 uitkeringen gekort. Dat is niet repressief omwille van de repressiviteit, maar is bedoeld om serieus met elkaar om te gaan om uiteindelijk het resultaat te behalen dat jongeren mee kunnen doen. Soms is het goed het op die manier te doen; de uitstraling ervan is duidelijk.

Spreker stelt voor deze verordeningen nu gewoon vast te stellen. Er komt nog een moment van evaluatie. In de commissie is nog gevraagd of de genoemde 10% van invloed zou zijn op het gedrag van jongeren, waarop is gezegd: laten we dit gewoon doen en na een jaar evalueren hoe een en ander precies werkt! Dan zal er een basis zijn om met elkaar verder te discussiëren.

De heer Van der Weide merkt op dat er onlangs een persbericht is verschenen waarin 20% werd genoemd. Hoe verhoudt zich dat percentage tot 10%?

Wethouder Jumelet refereerde even aan hetgeen in de commissie door de heer Eggen werd ingebracht. Het gaat niet zozeer om het percentage als wel om de vraag wat nu eigenlijk werkt en wat je moet doen om je doel te bereiken, namelijk dat meegedaan gaat worden. In de verschillende verordeningen worden trouwens ook verschillende percentages genoemd. Daarin gaat het dan over fraude en andere zaken. Tijdens de discussie in de commissie heeft hij ook gememooreerd dat er verleden jaar, naar hij meent, 190 uitkeringsmaatregelen zijn genomen.

De heer Dijkgraaf twijfelt absoluut niet aan de positieve insteek van het college waar het gaat om te nemen maatregelen. Dat is allemaal te waarderen. Het punt in dit soort zaken is echter dat de WIJ eenvoudig een heel slechte wet is, maar dat er, omdat het landelijk beleid is, daarmee toch iets zal moeten worden gedaan. De wethouder heeft gezegd dat er zal worden geëvalueerd, dus de fractie van GroenLinks zal zich niet tegen het voorstel uitspreken. Zij zou dat eigenlijk wel willen, doch dat is niet reëel. Spreker is heel benieuwd naar de uitkomsten van de evaluatie.

De heer Eggen constateert dat de heer Leutscher eens de term 'Eggen-norm' heeft ingevoerd. Dat ging hem iets te ver. Hij heeft zich alleen maar

afgevraagd of de percentages van 10, 20 en 40 realistisch zijn.

Hij begrijpt dat over deze verordeningen al wel een besluit is genomen door Borger-Odoorn en Coevorden. Dat laat echter onverlet dat als de Emmense raad zou vinden dat dit niet moet, deze altijd de vrijheid moet hebben een motie of een amendement in te dienen. De D66-fractie gaat overigens akkoord met de toezegging dat er na een jaar zal worden geëvalueerd.

Spreker heeft ook gelezen dat ten aanzien van 'Pak je kans' door middel van sms'jes, brieven, de telefoon en sociale netwerken aan jongeren is gevraagd te komen. Het is uitstekend dat er een maatregel is opgelegd aan degenen die hieraan zonder goede reden geen gehoor hebben gegeven. De maatregel op zich is niet zo belangrijk; belangrijker is dat er een goede begeleiding is. Hert lijkt hem goed daarnaar eens te kijken. Er zijn binnen het Drentse ook gemeenten die veel repressiever zijn dan Emmen en uitgaan van 40, 60 en 100%.

De heer Schoo wil de wethouder verzoeken ten behoeve van de evaluatie ook te registreren hoe vaak er van de wet is afgeweken. Eventueel heb je dan een argument richting de mensen die de wet gemaakt hebben om te kunnen zeggen dat de wet wel of niet werkt.

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens conform het onder nr. B8 vermelde voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

**B9. Realisatie inloopvoorziening voor dak- en thuislozen + bijlagen RIS.4341 en RIS.4342
[Stuknr. RA10.0061]**

De heer Van der Weide memoreert dat dit voorstel mede op verzoek van de fractie van Wakker Emmen een B-stuk is gebleven. Zij heeft getracht nader in contact te komen met de buurt. In de commissie heeft zij kritiek geuit op de communicatie over de inloopvoorziening. Nu wil zij nog refereren aan de indertijd gehouden bijeenkomst in de Breehof, waarop al veel scepsis was over de gevolgen. De fractie vraagt het college de buurt nu op eenzelfde manier te betrekken bij de Breehof als indertijd. De communicatie over de inloopvoorziening tot nu toe verdient geen schoonheidsprijs, maar de fractie gaat ervan uit dat die de volgende keer beter ter hand zal worden genomen.

De heer Schoo zegt blij te zijn met dit raadsvoorstel. Na jaren aandringen van onder andere de DOP-fractie gaat er in de gemeente Emmen nu eindelijk iets gebeuren voor dak- en thuislozen. Door de gemeente, die jarenlang de problemen van dak- en thuislozen heeft genegeerd, wordt er nu een hele stap genomen. Maar voor een kerngemeente als de gemeente Emmen is wat er nu gebeurt nog onvoldoende.

Dan nu het voorstel zelf.

Het pand aan het Berdienplein vindt de fractie geen goede locatiekeuze en met wat de heer Van der Weide heeft gezegd over de communicatie is de DOP-fractie het eens. Zij hoopt dat er in de toekomst een betere plek gevonden zal worden. In haar ogen kan het Leger des Heils hierbij een goede rol spelen.

Het is de fractie nog niet duidelijk hoe de uitvoering er precies uit gaat zien. Welke partij voert wát precies uit? Kan de wethouder hier een nadere toelichting op geven?

Een andere vraag die bij de fractie leeft is: heeft het Leger des Heils aantoonbaar gekwalificeerd personeel? En wie controleert dit?

Nog een vraag die bij haar leeft is: komt er bijvoorbeeld bij het zorgloket een aanspreekpunt voor dak- en thuislozen om te weten te komen waar zij terecht kunnen? Dak- en thuisloos ben je natuurlijk niet van maandag t/m vrijdag tussen 09.00 uur en 17.00 uur. De vraag is dan ook: komen er in de toekomst ook mogelijkheden voor in het weekeinde, 's avonds en 's nachts? Graag een reactie van het college op deze vragen.

Het grote probleem in de gemeente Emmen blijft de noodnachtopvang voor dak- en thuislozen. Hiervoor zal in de toekomst, net zoals in de gemeente Assen, een goede oplossing gevonden moeten worden. De wethouder moet nu niet weer komen aanzetten met de opmerking dat die opvang al geregeld is in de Breehof en bij Leveste, want uit ervaring is de fractie gebleken dat nachtopvang daar niet werkt. Waarom? Zij kan hierop geen antwoord vinden. De wethouder wel?

Voorts: kan met het college de afspraak worden gemaakt dat, als er zich in de praktijk voordoen zaken en problemen met dak- en thuislozen, op welk uur van de dag/nacht dan ook, dit dan direct aan de verantwoordelijk wethouder volgens de bekende slogan 'naam en rugnummer' kan worden doorgegeven?

Ten slotte wil de fractie vragen om een oplossing voor het probleem van de vele dolende

asielzoekers uit Ter Apel. Dit is een probleem dat naast dat van de dak- en thuislozen bestaat. De gemeente zal ook voor kleine kinderen en vrouwen een oplossing moeten vinden, zeker gezien de uitspraak van het Europese Hof van eind verleden jaar waarin de Staat der Nederlanden tot de orde is geroepen.

De heer Eggen hoorde de heer Schoo zeggen de locatie van de inloopvoorziening geen goede te vinden. Waarom? En heeft de heer Schoo een alternatief?

De heer Schoo antwoordt dat de locatie niet goed is, omdat de mensen die ernaast wonen hiermee overvallen zijn.

De heer Eggen zegt dat dit niets met de locatie te maken heeft.

De heer Schoo merkt op dat de locatie ook niet geschikt is, aangezien het gaat om een woonhuis dat voor het doel niet geëigend is. Het zal daarvoor nog moeten worden ingericht. Aan de Van Schaikweg staat een pand van Het Leger des Heils leeg. Daar kunnen 50 mensen koffiedrinken en kan opvang worden geregeld. Dit pand staat naast het winkeltje van het Leger des Heils en als daarin de inloopvoorziening wordt gehuisvest, ontstaat er één geheel. Spreker had gedacht dat het Leger des Heils daarvan ook gebruik zou gaan maken. Nu staat het gewoon leeg, want alleen in het weekeinde zijn daarin diensten. Het zou een tijdelijke oplossing zijn < het pand wordt voor twee of drie jaar gehuurd >, maar wel een voorlopige. Dan zit men nog dicht bij het centrum dan op de voorgestelde locatie.

De heer Eggen weet niet of het verstandig is dicht bij het centrum te gaan zitten, aangezien er wel wat negatieve effecten zijn, zoals andere plaatsen aangeven. In het voorstel staat dat het initiatief door het Leger des Heils is genomen voor deze locatie. Hij weet niet of het is zoals de heer Schoo zegt, namelijk dat het Leger des Heils elders een pand leeg heeft staan, maar hij vindt dit wat vreemd overkomen. Bovendien gaat het om een woonhuis en een kantoor. Natuurlijk zal dit pand moeten worden aangepast, doch als het voorstel van het Leger des Heils zelf komt, is niet goed te begrijpen waarom hiervan geen gebruik zou worden gemaakt.

De heer Schoo is bij het Leger des Heils geweest en heeft dit toen gevraagd. Niemand kon echter een antwoord geven. In een hoger echelon kon dat ook niet, en zo werd hij van het kastje naar de muur gestuurd.

Hij vindt dat maar gebruik moet worden gemaakt van de tijdelijke oplossing die mogelijk is. Daarna kan verder worden gezien.

De heer Dijkgraaf stelt voorop dat de fractie van GroenLinks dit voorstel zal steunen.

Zij vindt wel dat Emmen, een G30-gemeente, eigenlijk een volwaardige dag- en nachtvoorziening moet hebben. Volgens haar levert dat ook veel minder overlast op. Het gaat om zo'n 375 mensen die dak- of thuisloos zijn. En wat, zoals de heer Schoo al zei, te denken van de asielzoekers die vanuit Ter Apel op straat worden gezet en in Emmen terechtkomen?

Een van de dingen die spreker steeds in dit soort discussies hoort < de wethouder zei het ook in de commissie > is de eigen verantwoordelijkheid.

Het is natuurlijk wel zo dat mensen niet voor hun plezier in dit soort situaties terechtkomen. De gemeenschap heeft in dezen verantwoordelijkheid te nemen en er voor te zorgen dat mensen weer op de rails komen. Dan kun je je niet beperken tot 's ochtend en 's middags 5 uur, want dat moet je dag en nacht doen.

Zoals gezegd, zal de fractie het voorstel steunen, maar zij wil het college vragen wanneer het er voor gaat zorgen dat Emmen een volwaardige basisvoorziening krijgt om zo uiteindelijk méér te doen dan mensen alleen een inloopvoorziening geven.

Wethouder Jumelet merkt op dat het inderdaad al lang geleden is dat dit onderwerp op de agenda kwam naar aanleiding van vragen vanuit de raad. Hij heeft reeds meermaals gezegd dat er aan wordt gewerkt. Dat was niet om er vanaf te zijn, maar omdat er eerst een onderzoek moest worden gedaan en een beleidsnota moest worden vastgesteld. Er is op een bepaald moment een dak- en thuislozenmonitor opgesteld en vervolgens moest tot invulling worden gekomen. Er is op zoek gegaan naar een plek. Dat is vaak een lastig traject, omdat een dergelijke voorziening is niet iets waarbij mensen staan te juichen als die in hun straat of buurt komt. Op zich is het college blij met de locatie.

Hij is blij dat veel raadsleden zijn meegegaan naar de Breehof om aldaar kennis te nemen van

het werk van het Leger des Heils. Toen is de inloopvoorziening ook aan de orde gekomen en is heel duidelijk gemaakt waarom zo'n voorziening er toe doet, namelijk komen tot dag- én nachtopvang. Het is een samengesteld concept, zij het op twee verschillende locaties. Bij de aanbesteding is aan een aantal Emmense organisaties in de keten gevraagd gezamenlijk uit te maken wie wat gaat doen. Dit leverde uiteindelijk op dat zes of zeven organisaties hebben gezegd mee te willen doen in de exploitatie door het Leger des Heils. Dat houdt in dat de GGZ en andere organisaties mee gaan participeren in het hele verhaal van de dagopvang. Het gaat dan niet slechts om het schenken van een kopje koffie, maar om een stukje rust bieden aan mensen die geen dak boven hun hoofd hebben. Getracht wordt ook mensen in een traject te krijgen. Zo kan het zijn dat mensen met de verslavingszorg in contact worden gebracht, of dat met hen door maatschappelijk werk wordt gesproken over hun toekomst.

Het is, kortom, een plek waar mensen kunnen worden geresocialiseerd en kunnen worden terug gebracht in de samenleving. Dat is de opzet. Het kan zijn dat mensen om 17.00 uur de straat weer op gaan en vertrekken naar de plek waar ze doorgaans slapen, bijvoorbeeld in een schuurtje of in het bos, maar het is ook mogelijk dat ze gebruik maken van de nachtopvang van de Breehof of hun toevlucht zoeken bij Leveste. De dagopvang is dus maar één schakel in de keten. Er zal verder een plaatselijke overlegcommissie (POC), zoals bij de Breehof in Nieuw-Amsterdam al lange tijd tot tevredenheid functioneert, worden ingesteld. Zo'n commissie is overigens ooit begonnen bij het asielzoekerscentrum en ook daar werkte dit initiatief prima. Het gaat al met al om een overlegplatform om meteen wat te kunnen doen als er overlastsignalen zijn.

De heer Van Goethem merkt op dat bij het indertijd aan de Breehof gebrachte bezoek een discussie is ontstaan over de vraag hoe de buurt in eerste aanleg naar de Breehof keek en naar de ervaringen op dat moment. Is er wellicht ook gedacht aan het eens meenemen naar de nieuwe inloopvoorziening van mensen die in de buurt van de Breehof wonen om ervaringen uit te wisselen?

Wethouder Jumelet weet niet of dat specifiek is genoemd, maar richting de buurt is al wel geopend een POC te starten ten behoeve van inspraak. Het lijkt hem heel goed van de door de

heer Van Goethem gedane suggestie werk te maken.

De heer Van Goethem gaat het er met name om dat de ervaringen die buurtbewoners hebben opgedaan, worden gedeeld met de buurtbewoners van de nieuwe inloopvoorziening. Dat kan voor de buurtbewoners van de inloopvoorziening heel verhelderend werken.

Wethouder Jumelet wil naar aanleiding van de opmerking over het niet verdienen van de schoonheidsprijs zeggen dat je het eigenlijk nooit goed doet. In de beleving van het college is juist alles uit de kast getrokken om mensen zoveel mogelijk te betrekken bij en te informeren over wat er stond te gebeuren. Er is ook duidelijk gemaakt welke mogelijkheden er zijn voor het indienen van bezwaren. Uitbreider kón het eigenlijk niet.

De heer Van der Weide zegt dat het punt van kritiek niet zozeer zit in de inhoud van de communicatie als wel in het moment waarop de communicatie is gestart. Als één dag tevoren een uitnodiging wordt gestuurd is dat niet bevorderend voor de opkomst.

Wethouder Jumelet moet de heer Van der Weide hierin gelijk geven. Tegelijkertijd zet hij daartegenover dat mensen zelfs persoonlijk zijn uitgenodigd, ook de ondernemers in de buurt. Dat is zeer gewaardeerd. Hem dunkt dat nu moet worden gekeken naar de manier waarop inspraak zo goed mogelijk kan worden gerealiseerd, onder meer als er signalen zijn over overlast. De heer Schoo heeft gezegd dat de gekozen locatie geen goede is en gesproken over een gebouw dat leegstaat. Welke plek wel of niet goed is, is een vraag waarover je kunt discussiëren. Het Leger des Heils heeft in elk geval aangegeven de gekozen plek prettig te vinden. Nogmaals, er gebeurt méér dan alleen een kopje koffie schenken; ook andere organisaties spelen in dezen een rol.

Wat het zorgloket betreft: alles wat binnen de WMO wordt gedaan is bekend. Daar kan worden doorverwezen, maar voorstelbaar is ook dat een persoon die dak- en thuisloos is niet zo snel naar het zorgloket zal gaan om te vragen of deze naar de dagopvang kan. Dat gaat vaak via de politie of andere organisaties. Het is bijna haast een soort netwerk waar mensen in zitten en van elkaar horen waar ze naartoe kunnen, bijvoorbeeld

als het koud is en ze de warmte moeten opzoeken.

De dagopvang wordt gestart met eerst beperkte openingstijden. De bedoeling daarvan is zicht te krijgen op de problematiek. Dolende asielzoekers vormen inderdaad eveneens een probleem. Maar zoals er in Groningen geen dolende Polen in de opvang mogen komen, mogen hier ook geen asielzoekers in de opvang. Dan zou het probleem nog veel groter zijn. Het gaat hier om dak- en thuislozen die zich op allerlei plekken bevinden. De problematiek van dolende asielzoekers is bekend. Daarover vindt regelmatig overleg plaats, bijvoorbeeld met de VNG. Toen er laatst weer wat publiciteit over kwam, heeft de gemeente kenbaar gemaakt zich zorgen te maken over asielzoekers die zich op het station ophouden. De vraag is vervolgens: wat kun je en wat doe dan? Het is een heel bijzondere problematiek, want soms zijn mensen zomaar weer weg. Ook aan het ministerie zijn de zorgen kenbaar gemaakt. Het is echter niet direct een taak van de gemeente voor deze mensen noodopvang te regelen. Bij de pardonregeling zijn daarover indertijd afspraken gemaakt. Dit neemt niet weg dat er zorg voor moet zijn, zeker in geval van ouders met kinderen.

Al met al is het goed de onderhavige voorziening te realiseren, mede om uitvoering te geven aan het beleidsplan maatschappelijke opvang.

De heer Dijkgraaf herinnert aan zijn vraag wanneer het college aan de slag gaat met een volwaardige basisvoorziening, i.c. een dag- en nachtvoorziening.

Wethouder Jumelet zegt dat er geld is vanuit de betrokken doeluitkering. Daarmee worden dag- en nachtopvang gefinancierd. Er is reeds een nachtopvang en nu is er eveneens een dagopvang.

De heer Schoo merkt op dat hij over de nachtopvang signalen krijgt. Als mensen hier niet bij Leveste of het Leger des Heils kunnen worden geplaatst, zal hij dit met naam en 'rugnummer' bij de wethouder zal melden; dan kan er wat concreter over de zaak worden gesproken. Met betrekking tot de nachtopvang zou het college eens moeten kijken naar de gemeente Assen. Zij heeft dit goed geregeld en is van 8 naar 12 nachtplaatsen gegaan. Men mag daar maar drie nachten slapen, maar zo hebben de mensen toch even onderdak. Dit zou ook een goede oplossing zijn voor een kerngemeente als Emmen.

In eerste termijn heeft spreker al gezegd dat de DOP-fractie niet zal klagen, want dat zij er jaren op heeft aangedrongen dat er een dag- en nachtopvang zouden komen. De dagopvang is er nu en ten aanzien van de nachtopvang zal zij in de komende tijd proberen daarvoor enthousiasme te kweken.

Wethouder Jumelet constateert dat de heer Schoo blijkbaar niet heeft geluisterd. Resume-rend: er zijn 24 trajectplaatsen. 4 nachtplaatsen en 15 crisisopvang bij het toevluchtsoord (voormalig Leveste). Als de heer Schoo zegt dat er geen nachtopvang is, vraagt spreker zich af wat hij nog meer moet zeggen om de heer Schoo ervan te overtuigen dat er gewoon nachtplaatsen zijn. Assen heeft 12 plekken en Emmen heeft er 15 + 24!

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens conform het onder nr. B9 vermelde voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

B10. Ontwikkeling Noorderplein + bijlagen RIS.4366 t/m RIS.4365 en bijlage RIS.4383 + brief 10.043465 [Stuknr. RA10.0064] (2^e gewijzigd raadsvoorstel)

De heer Goudriaan is in de commissie begonnen met een uitspraak van Catharine Deneuve. Volgens hem kreeg zij meer aandacht dan de uitspraak zelf! Dat heb je met Ede Staal niet, zo wil hij aan de heer Leutscher zeggen! Er is in twee commissievergaderingen uitgebreid gesproken over de ontwikkeling van het Noorderplein. Op de vragen en opmerkingen die de PvdA-fractie daarover had, is door het college bevredigend gereageerd. Ook andere fracties hadden vragen en opmerkingen, dus er is al veel over de tafel gegaan.

Nu namens de PvdA-fractie nog de volgende opmerkingen, en wel over de herhuisvesting van de bewoners van de Nijenbrinksflat, de vervangende sociale woningbouw, de architectuur van de nieuwbouw, de parkeergarage en de financiën.

Met wat de fractie over de herhuisvesting bij Lefier gezien en gehoord heeft en met inachtneming van de toezegging van het college dat samen met de verhuurder optimale voorlichting en begeleiding worden gegeven, heeft zij er vertrouwen in dat alles goed wordt geregeld.

Dan de vervangende sociale nieuwbouw. Het in feite dubbele aantal sociale huurwoningen dat in

het centrum terug wordt gebouwd is een punt waarin de PvdA-fractie zich heel goed kan vinden.

Architectuur is een kwestie van smaak, kun je zeggen. Wat de fractie daarover heeft opgemerkt, wil zeggen dat architectuur ook een trekkersrol voor het Noorderplein moet zijn. Er moet sprake zijn van uitstraling. Welstand spreekt hierin een heel belangrijke rol, al zal de heer Halm het daarmee niet eens zijn. Er wordt ook gesproken over de plek die de croissanterie moet krijgen (Chez Nous). Ook naar dit soort zaken moet zorgvuldig worden gekeken, want: bewaar het centrum voor een tweede patattent zoals die in de buurt van de Oudheidkamer staat!

De heer Halm zegt dat er zonder welstand heel mooie architectonische gebouwen zijn gemaakt. Welstand betekent niet zonder meer dat een gebouw het mooist wordt.

De heer Goudriaan zal met de heer Halm eens een rondrit gaan maken. Wat tijdens het bezoek aan Lelystad allemaal verfoeilijk werd gevonden, vond de heer Halm mooi, dus smaken verschillen wel heel erg.

Zoveel mogelijk ondergronds parkeren in het centrum heeft de voorkeur van de PvdA-fractie. De garage moet wel goed toegankelijk zijn en ook mooi. Waarom? De fractie vindt dat men daarin plezierig moet kunnen parkeren. De garage moet geen benauwd en naargeestig hok zijn zoals nu boven de grond staat. Zo'n hok moet ook niet onder de grond komen. Bij een mooie parkeergarage denkt spreker altijd aan die onder het Museumplein; daar kun je met plezier je auto neerzetten, de garage is goed verlicht en je hoort er klassieke muziek. Je betaalt er wel een paar centen voor, maar goed ...! De fractie hecht er ook aan dat het aantal plaatsen rond 400 blijft, dus dat daaraan niet geknabbeld wordt vanwege de geraamde kosten. Goedkoper mag natuurlijk altijd en de fractie nodigt het college ook uit daarop heel scherp toe te zien. In Arnhem heeft men nu een discussie over een parkeerkelder met 1.500 plaatsen van € 60 miljoen of 1.200 plaatsen van € 48 miljoen. Spreker hoorde deze week iemand die iets heeft met Ballast Nedam op de radio zeggen: voor € 10 miljoen goedkoper kan het ook wel en dan verdienen we er nóg genoeg aan!

De fractie kan instemmen met de voorgestelde manier van financieren.

Resumerend: de PvdA-fractie gaat akkoord met het voorstel betreffende de ontwikkeling van het Noorderplein.

Tot slot nog een uitspraak, overigens zonder de bron erbij te vermelden, want dat leidt maar af. 'Kansen liggen gewoon op straat, je moet alleen even bukken!' Welnu, de fractie wil deze kans wel oppakken.

De voorzitter meent dat mevrouw Deneuve op de gemeentelijke monumentenlijst staat!

De heer Goudriaan zegt dat enkele commissieleden er heel anders over dachten!

De voorzitter wijst er nog maar eens op dat hieromtrent de bevoegdheid bij het college ligt!

De heer Oldenbeuving merkt op dat het altijd lastig is na de heer Goudriaan te spreken, aangezien deze altijd zo volledig is! Toch een paar nuanceringen.

De CDA-fractie sluit zich aan bij het sociale aspect dat samenhangt met de herhuisvesting. Lefier doet dat naar haar mening goed. Zij kan zich eveneens aansluiten bij de suggestie die de ChristenUnie-fractie heeft gedaan, en wel om een hardheidsclausule in te bouwen, maar gehoord de toezegging van de wethouder in de commissie vindt de CDA-fractie een motie op dit punt overbodig.

De CDA-fractie ondersteunt het uitgangspunt van het college dat bij de geplande ontwikkelingen ondergronds parkeren moet worden opgepakt. Het is nu een forse investering en de terugverdientijd is lang, maar het centrumgebied gaat er fors op vooruit en dat is heel wat waard. Van een hoop koekblikjes naast elkaar wordt niemand vrolijk. Bij de exploitatieopzet is uitgegaan van een tarief van € 1,75, maar de fractie gaat ervan uit dat bij de nieuw vast te stellen parkeertarieven wordt gewerkt aan een verdergaande differentiatie van de tarieven, zowel qua plaats als qua tijdstip. Wie op spijstijden comfortabel dichtbij wil staan, neem het Museumplein als voorbeeld, mag daar ook voor betalen. Overigens hoeven hier de tarieven die op het Museumplein gelden hier niet, maar de kostprijs per

plaats ook niet, want een parkeerplaats realiseer je niet voor € 35.000,- per plaats. Spreker zegt maar: alle waar is naar z'n geld!

De heer Goudriaan gaf het alleen maar als voorbeeld van hoe het ook mooi kan zijn.

De heer Oldenbeuving begrijpt dat, maar mooi zijn kost geld. Dat wist Catharine Deneuve ook al!

Wat het aantal m² winkeloppervlak betreft: er komt 7.500 m² bij in het centrum. Als de direct betrokkenen, verenigd in De Koepel, dit zien zitten, wie is de VVD-fractie dan om daartegen te zijn? De bijdrage van de heer Schoo in de commissie liet wat dit aangaat niets te wensen over.

Over de bouwkunde heeft de CDA-fractie nog wel enige zorgen. Natuurlijk is welstand van belang, maar zij maakt zich vooral veel zorgen over de achterkant van de MediaMarkt. Aan het plein wordt voldoende aandacht besteed, maar een van de dingen die in dit soort zaken altijd sneuvelen is de afwerking van de achterkant. De fractie doet het dringende beroep op het college hierop heel zorgvuldig toezicht op te houden. De achterkant van dit soort winkels lijkt namelijk vaak op een grote donkere schoendoos, maar dit is straks wel het nieuwe gezicht als je Emmen vanaf de Frieslandroute binnen komt rijden. Bij dezen een suggestie. Als die achterkant dan toch zou moeten sneuvelen, maak dan van de nood een deugd en hang 'de grootste vestiging van Noord-Nederland' aan de achterkant en heet je bezoekers welkom! Adverteren kan misschien wel wat opleveren!

Net als de PvdA-fractie heeft sprekers fractie ook zorg over de verhuizing van de croissanterie. Zij heeft eveneens een schrikbeeld voor ogen. Laat dat niet weer ontstaan! Zij begrijpt dat er geen nieuwe beleidsvoorstellen mogen worden gedaan, maar als het college de kans krijgt dit schrikbeeld eens op te ruimen, krijgt het haar volle steun. In het kader van de verbinding tussen beide delen van het centrum zou dat heel goed zijn.

De CDA-fractie is er zich ten volle van bewust dat dit een unieke kans is en dat daar een heel fors gemeentelijk aandeel bij past. Dat moet men met open ogen durven te zien. In de grondexploitatie zit een tekort met een contante waarde van € 3,75 miljoen. Voor de exploitatie van de parkeerkelder bedraagt via de afboeking van de boekwaarde een uitname uit de BAR op dit moment € 5,8 miljoen, waarbij de afspraak geldt dat

vanaf 2025 < met een differentiatie van de parkeertarieven kan het misschien sneller > € 4,2 miljoen zal worden teruggestort. Voor de operatie is een aanpassing nodig van de kruising Hondsrugweg/Westerstraat. Die wordt meegenomen in het Atalanta-project, maar moet wel worden gefinancierd. Er zullen 23 grondgebonden sociale woningen extra in het centrum komen. Dat levert een lagere grondopbrengst op; de fractie schat die op € 20.000,- per woning, oftewel € 4,5 ton. De fractie is daar niet tegen; zij denkt dat dit een eenmalige kans is die het waard is te grijpen.

Er zijn slechts twee punten waar het college om wordt gevraagd:

- geen horecavestiging van welke aard dan ook midden op het plein;
- een heel zorgvuldige stedenbouwkundige inpassing van de achterzijde van de MediaMarkt.

De heer Van der Weide merkt op dat voor de derde maal in minder dan anderhalve maand tijd het onderwerp MediaMarkt en daarmee het Noorderplein op de agenda van de raad staat. Door diverse partijen is al veel gesproken over dit onderwerp.

Zoals inmiddels bekend, is de fractie van Wakker Emmen een warm voorstandster van de komst van MediaMarkt. Het is in haar ogen een publiekstrekker die het Noorderplein goed kan gebruiken. De vestiging zal volgens haar een positief effect hebben op de aantrekkingskracht van het plein. En zoals de heer Oldenbeuving al zei: het is een eenmalige kans.

Belangrijk is een afweging tussen het algemeen belang en het individueel belang, i.c. het belang van de bewoners van de Nijenbrinksflat. Enerzijds de ontwikkeling die noodzakelijk is voor het Noorderplein en anderzijds de opstelling van Lefier brengt de fractie tot de conclusie dat hier het algemeen belang voor het individueel belang gaat.

Het project brengt ook risico's met zich mee, met name in financieel opzicht. Echter, het Noorderplein is met revitalisering gebaat, evenals de komst van MediaMarkt.

Over de financiering is door de fractie aangegeven dat te veel geld aan de BAR wordt onttrokken. Zij ziet liever dat dit gebeurt uit het SIOF. Ten eerste levert dit rentevoordeel op en ten tweede dient, gezien de aard van het SIOF, de ontwikkeling van het Noorderplein hieruit te worden betaald.

Van Lefier heeft de fractie te horen gekregen dat Van Dijk een contract heeft met MediaMarkt tot 2013. In hoeverre staat vast dat MediaMarkt er daadwerkelijk gaat komen indien bijvoorbeeld procedures of andersoortige vertragingen niet leiden tot oplevering van het pand in 2013? Kortom: welke zekerheid is er dat MediaMarkt er echt gaat komen?

Tot slot: de fractie van Wakker Emmen heeft de balans opgemaakt en die valt wat haar betreft positief uit. Zij wacht de reactie van het college af, maar in eerste aanleg staat zij positief tegenover dit voorstel.

Mevrouw Hoogeveen vermeldt dat de D66-fractie al eerder heeft aangegeven de noodzaak van het slopen van de Nijenbrinksflat in te zien. Zij vertrouwt op de zorgvuldigheid van Lefier met betrekking tot de verhuizing van de bewoners en vindt dat er ruimte moet worden gemaakt voor nieuwe ontwikkelingen op het Noorderplein.

In de commissie is al gezegd dat de fractie problemen heeft met de investering in de parkeergarage. Zij werpt om die reden echter geen blokkade op. Wel wil zij met klem vragen in de markt na te gaan of het niet goedkoper kan. Er wordt nu gerekend met een onderzoekbedrag voor de Belastingdienst van € 35.000,- per plek. De fractie heeft van verschillende kanten vernomen dat dit bedrag erg aan de hoge kant is. Als dit zou kunnen worden verlaagd, hoeft de gemeente wellicht een geringer beroep te doen op de BAR.

De heer Schoo zegt dat het de DOP-fractie bij dit raadsbesluit diep bedroeft hoe de gemeente Emmen omspringt met de belangen van bewoners. De gemeente geeft Emmen ruim voorrang aan de economische motieven ten koste van de sociale belangen van vooral oudere bewoners van de Nijenbrinksflat in het centrum van Emmen. Zij betreurt dit ten zeerste. De fractie vindt het onbegrijpelijk dat door de gemeente Emmen met inschakeling van Lefier zeer vergaande individuele besprekingen zijn gevoerd met de bewoners van de Nijenbrinksflat voordat er een definitief raadsbesluit is genomen. Inmiddels zijn er al 12 bewoners vertrokken. Stel nu dat de gemeenteraad níét akkoord gaat, wat dan? Kunnen de 12 bewoners dan weer terug? Het college legt een besluit ter goedkeuring voor, terwijl het besluit al volop in uitvoering is. En dan maar roepen dat de raad in de gemeentelijke democratie het hoogste orgaan is!

De heer Oldenbeuving informeert of de heer Schoo bedoelt te zeggen dat er eigenlijk helemaal niet met de betrokken bewoners had moeten worden gesproken totdat er een besluit was genomen, dus dat de bewoners morgen in de krant hadden moeten lezen dat zij moesten gaan verhuizen.

De heer Schoo merkt op dat door de gemeente Lefier is ingeschakeld om de mensen te informeren, maar dat hun ook had kunnen worden gezegd dat er een besluit aan komt en dat dit wordt afgewacht alvorens met hen om de tafel te gaan zitten. Nu zijn er al veel mensen onder druk gezet, waardoor zij eieren voor hun geld hebben gekozen en maar alvast zijn weggegaan. Maar als de gemeenteraad nog nee kan zeggen, moet even worden gewacht totdat het besluit zou zijn genomen. Je kunt voorwerk verrichten, maar zó als nu is gebeurd, vindt hij wel érg ver gaan.

De heer Oldenbeuving vraagt of de heer Schoo kan motiveren dat mensen onder druk zijn gezet.

De heer Schoo antwoordt dat er zeker morele druk is uitgeoefend. Je zou ook kunnen zeggen: zachte drang.

De DOP-fractie is van mening dat het college van B&W alles doet voor de belangen van MediaMarkt en projectontwikkelaar Dolphin III en doof is voor andere opties binnen de gemeente Emmen. Op het Waanderveld kan de MediaMarkt bijvoorbeeld per 15 juli 2010 z'n deuren openen, maar dan moet je als college en raad wel durven doorpakken en kiezen voor nieuw beleid in deze crisistijd.

Wethouder Kuper heeft in de commissie gezegd dat MediaMarkt zich aan het Noorderplein wil vestigen en nergens anders in Emmen. Als dat zo is, laat je je als college wel erg nauwkeurig de wet voorschrijven door de projectontwikkelaar en de MediaMarkt. Dan is de reden waarom andere opties zijn afgefallen, zoals vermeld in het raadsvoorstel, niet meer dan een toneelspelletje voor de *Bühne*.

Het aanleggen van parkeerplaatsen nabij het Noorderplein is heel erg kostbaar en de exploitatie levert grote vraagtekens op. Met 100 extra parkeerplaatsen is wel érg veel geld gemoeid. Tot slot: de DOP-fractie heeft goed gekeken naar allerlei voor en tegens van het voorgestelde raadsbesluit en is tot de conclusie gekomen dat dit níét moet worden gesteund, en wel omdat

- het slopen van een 22 jaar oude woonflat voor vooral ouderen midden het centrum sociaal onverantwoord is;
- het jaren geleden afgesproken opknappen van het gehele Noorderplein in dit raadsvoorstel niet terug te vinden is en het dus maar zeer de vraag is of met deze forse investering de problemen wel echt worden opgelost;
- de financiële componenten van het raadsbesluit erg groot zijn en de plannen de gemeente Emmen veel geld gaan kosten, terwijl dit niet de hoogste prioriteit heeft, terwijl die in tijden van economische crisis wel zouden moeten hebben;
  - er in de ogen van de DOP-fractie genoeg alternatieven zijn voor vestiging van MediaMarkt in Emmen;
- de manier waarop de gemeente Emmen in deze zaak de regierol heeft vervuld niet een goede is geweest.

De heer Moinat stelt vast dat dit voorstel intussen aan z'n derde versie toe is, met een financiële en een sociale kant. De laatste is voor de SP-fractie eigenlijk al voldoende om nee tegen dit voorstel te zeggen. Maar ook als je naar de financiële kant kijkt, kun je je op z'n minst afvragen of dit wel zo verstandig is. Het college wil een krediet van bijna € 9 miljoen voor de grondexploitatie en een van bijna € 14 miljoen voor de parkeerkelder. Samen dus zo'n € 23 miljoen. Daarop worden allerlei berekeningen losgelaten, waarna een tekort rest van jaarlijks € 1,3 miljoen op de parkeergarage. Met een beetje goede wil zou de grondexploitatie rond kunnen komen als alles meezit en alle aannames en verwachtingen uitkomen. De fractie gelooft daar niet in. Zij was en is niet overtuigd van de noodzaak alles op alles te zetten: een prima flatgebouw afbreken, net als een bijna afgeschreven parkeergarage die weliswaar lelijk is, maar die naar verwachting toch gaat renderen, en een ongewis avontuur met een nieuwe parkeergarage, terwijl de gemeente nog bezig is met een andere. Volgens de fractie is het beter de tijd te nemen voor het bedenken van een goed plan om het Noorderplein op te waarderen, een mooie muur te zetten voor die lelijke parkeergarage en geen extra tekorten te kweken op de begroting. En als zij dan naast de MediaMarkt grijpt, jammer dan!

De heer Leutscher kan zeggen zeer positief te zijn over de voorgestelde ontwikkelingen. Complimenten aan de wethouders die hierbij betrok-

ken zijn geweest, want de plannen zijn een uiting van visie, ondernemerschap en lef. Het is een uitdaging van formaat om een onderneming als MediaMarkt hiernaartoe te halen. Dat biedt de mogelijkheid om het winkelgebied aan de noordkant goed te ontwikkelen en daar een en ander goed tot stand te brengen. Het voorbeeld van de Westerhaven is bekend. Inmiddels is ook inzicht gekregen in de wijze waarop het overleg plaatsvindt en ook wat dit betreft complimenten. Over één punt heeft de LEF!-fractie nog enige zorg, waarover eerder is gesproken. Dat is het bedrag van € 35.000,- per parkeerplaats. Al een paar keer is gevraagd of dit echt € 35.000,- moet zijn. Volgens de informatie van de fractie wordt er in werkgroepen geredeneerd vanuit € 11 à € 12 miljoen. De vraag is: kan de wethouder bevestigen dat er intern niet met andere bedragen wordt gerekend dan met het bedrag van € 35.000,-, dan wel: kan de wethouder aangeven hoe groot de kans is dat het bij de uitvoering aanmerkelijk zal meevallen?

De heer Dijkgraaf constateert dat namens de fractie van GroenLinks in de commissie uitgebreid is ingegaan op belangrijke aspecten van dit voorstel, zowel het economische als het menselijke. Zij is niet tevreden over de reacties daarop. Haar is bijvoorbeeld niet duidelijk geworden welke positieve gevolgen vestiging van de MediaMarkt op de beoogde plek zal hebben voor de detailhandel in de omgeving, hoeveel structurele arbeidsplaatsen die oplevert en voor hoelang. Evenmin is duidelijk geworden waarom de gemeente moet investeren in een parkeergarage die heel lang verlies gaat opleveren. In de commissie is aangegeven dat Lefier niet de juiste procedures heeft gevolgd om tot een sociaal plan voor de bewoners te komen. Dit is niet tegengesproken. Bij het feit dat de onkostenvergoeding een streefbedrag is, moet worden aangekend dat Lefier een plan had kunnen aanbieden om de vertrekkende bewoners volledig schadeloos te stellen, zowel financieel als emotioneel. Over kapitaalvernietiging heeft de heer Schoo al iets gezegd en dat hoeft niet te worden herhaald. Al met al moet de fractie van GroenLinks concluderen dat er een slecht voorstel ligt. In de commissie is al gezegd dat er allerlei andere creatieve invullingen van het Noorderplein mogelijk zijn en kunnen worden benut om er voor te zorgen dat het een levend plein wordt. Spreker hoopt dat de wethouder hem alsnog kan overtuigen, maar hij heeft er een hard hoofd in. Hij wil nu ook maar eens iets citeren, en wel van

Patty Smith, maar met enige aanvulling: *Power to the people, not to the MediaMarkt!*

De heer Halm merkt op: het Noorderplein, de nieuwe trekpleister van Emmen! Aan het voorstel over de ontwikkeling van het Noorderplein ziet de BGE-fractie een aantal plussen en minnen. Allereerst de minnen: een flatgebouw en een parkeerdek van iets meer dan 20 jaar oud worden afgebroken? En een nieuwe parkeergarage die pas na 15 jaar rendabel is. Waarom wordt een deel uit de BAR gefinancierd en niet alles uit het SIOF? En beslissen over een tweede parkeergarages terwijl er nog geen nieuwe parkeernota is vastgesteld! Onduidelijk is ook of de gemeente bij deze plannen extra risico loopt. Wellicht kan het college hierover nog iets zeggen.

Wat de plussen van het plan aangaat: de financiering is beter in zicht gebracht dan in de eerste voorstellen: het Noorderplein krijgt een forse en noodzakelijke impuls en de vestiging van de Mediamarkt wordt mogelijk.

De BGE-fractie heeft twee belangrijke zorgen. De eerste betreft de parkeertarieven. Je kunt je ten aanzien van de exploitatie van de parkeergarage rijk rekenen, maar bij de Duitse burens in Meppen wordt ingezet op gratis parkeren, en je ziet dan ook dat vele Emmenaren daar hun boodschappen doen. Spreker hoopt dat het uurtarief niet zal leiden tot parkeren in de verre woonomgeving. Het verzoek aan het college is zo spoedig mogelijk een nieuwe parkeernota aan de raad voor te leggen, opdat een discussie kan worden gestart over de parkeertarieven.

De tweede zorg betreft de kwaliteit van parkeergarages in het algemeen. Uit een onderzoek van 2009 van de ANWB blijkt dat er nogal wat problemen zijn met de meeste parkeergarages in Nederland. Gelukkig verkeert Emmen in de situatie dat op dit moment nog op een eenvoudige manier kan worden geleerd van de fouten die elders in Nederland zijn gemaakt. Om die reden heeft de fractie een motie opgesteld. Zij dient die bij dezen in en luidt als volgt:

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen d.d. 24 juni 2010, gehoord hebbende de beraadslaging over agendapunt B10;

constaterende dat:

- *er plannen en voornemens bestaan om in het centrum van Emmen de komen-*

de jaren meerdere parkeergarages te bouwen;

- *deze plannen soms door de gemeente zullen worden uitgevoerd en soms door private partijen;*
- *er op dit moment één parkeergarage op het Willinkplein in aanbouw is;*
- *het voornemen bestaat op korte termijn een parkeergarage te bouwen bij het Noorderplein;*
- *er op dit moment nog geen actuele parkeernota door de gemeenteraad is vastgesteld;*
- *een ANWB-onderzoek naar parkeergarages in 2009 heeft uitgewezen dat veel parkeergarages een onvoldoende scoren op het gebied van onder andere bewegwijzering;*

overwegende dat:

- *de gemeente Emmen op dit moment nog op een relatief eenvoudige en goedkope manier problemen kan voorkomen, problemen zoals die zich elders in Nederland bij parkeergarages voordoen;*
- *gebruiksvriendelijke en goed bereikbare parkeergarages de aantrekkelijkheid van het centrum van Emmen vergroten;*

verzoekt het college:

- *bij alle in aanbouw zijnde en nog te bouwen parkeergarages in de gemeente Emmen voldoende rekening te houden met het voorkomen van de problemen en knelpunten zoals die worden gemeld in de parkeergaragetest 2009 van de ANWB, met hierbij speciale aandacht voor de volgende punten;*
  1. *bewegwijzering naar de parkeergarages en bewegwijzering in parkeergarages;*
  2. *parkeergemak (onder andere de breedte van de parkeervakken/eenrichtingsverkeer/de wijze van inparkeren);*
  3. *de veiligheid en het veiligheidsgevoel in de parkeergarages;*
  4. *de toegankelijkheid voor gehandicapten/rolstoelgebruikers;*
- *voorafgaande aan de ingebruikneming van elke parkeergarage aan de raad te*

rapporteren hoe met de hiervóór genoemde vier punten rekening is gehouden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Bijlage: onderzoek 2009 ANWB inzake parkeergarages.

De heer Huttinga deelt mee dat de discussie in de fractie en steunfractie van de ChristenUnie was gericht op een viertal punten: het sociale aspect, het huisvestingsaspect, het economische aspect en het financiële aspect. Met name het laatste lag binnen de fractie nogal zwaar vanwege de letterlijke en figuurlijke diepte-investering. Het college heeft daar in de commissie overtuigend op gereageerd. Alle aspecten konden ruim aan de orde komen en alle vragen zijn voldoende beantwoord. Uiteindelijk is besloten voor het voorstel te stemmen.

Wethouder Sleeking denkt dat het nu, net zoals in de commissie, een *act* van drie heren kan worden. De vragen die over de parkeergarage zijn gesteld zal wethouder Kuper voor diens rekening nemen en wethouder Arends zal wellicht ingaan op enige financiële aspecten. Spreker zelf zal proberen aspecten die op zijn terrein liggen van een reactie te voorzien.

Terugkijkend op de afgelopen periode, kan worden gezegd dat op een tweetal momenten intensief over dit project is gesproken. De MediaMarkt had allang in Emmen kunnen zijn gevestigd als het beleid van de gemeenteraad op een aantal punten anders was geweest, in die zin dat de Mediamarkt dan een vrije keus had gehad uit vestigingsplekken die op verschillende bedrijfsterrainen in Emmen voorhanden zouden kunnen zijn. Het is maar goed dat het zo niet is gegaan, want als het in het vestigingsbeleid mogelijk was geweest de MediaMarkt op bijvoorbeeld de Nijbracht te vestigen, had dat volgens spreker voor ondernemers in met name de binnenstad-noord een andere situatie met zich meegebracht dan wat nu wordt voorgesteld.

Vervolgens de vraag welke invloed de vestiging van MediaMarkt op het Noorderplein heeft voor andere ondernemers. Welnu, als het college zulke positieve reacties ontvangt van juist die ondernemers, is dat een belangrijke aanwijzing voor de steun aan het beleid.

De herhuisvesting van de bewoners is een aspect dat van groot belang is wanneer je een flatgebouw gaat slopen dat nog maar 22 jaar oud is. Het college heeft hierover duidelijke afspraken

met Lefier gemaakt. Verder is aan de raad duidelijk gezegd dat in geval van knelsituaties de gemeente volstrekt bereid is bij te springen en naar alternatieve mogelijkheden te zoeken, ook als bijvoorbeeld een aantal mensen graag bij elkaar wil blijven wonen. Er is vanaf nu maandelijks overleg met Lefier om elke individuele situatie door te spreken en te bezien of er eventueel sprake is van de noodzaak om als gemeente bij te springen.

De vraag is opgeworpen of de MediaMarkt naar Emmen komt. Tijdens de commissievergadering heeft spreker gezegd dat dit het geval zal zijn als het voorgestelde besluit wordt genomen. Met de projectontwikkelaar is de afspraak gemaakt dat vóór augustus 2010 een bouwaanvraag wordt ingediend. Is dat het geval, dan zal de MediaMarkt ook voldoen aan de contractieve verplichtingen die het bedrijf met de ontwikkelaar heeft. Tevens is gemeld dat er goed zicht is op verhuur van de andere ruimte die nog voorhanden is als dit project is gerealiseerd.

Door Lefier zijn geen bewoners onder druk gezet. Spreker zelf is niet bij de bijeenkomst van Lefier geweest, maar misschien de heer Dijkgraaf wél. Als dat zo is, zal deze dan redelijk zicht hebben gekregen op wat Lefier allemaal gedaan heeft en nog gaat doen en op de vraag in hoeverre is voldaan aan het sociaal contract dat is gesloten. In elk geval is het absoluut niet zo geweest dat bewoners onder druk zijn gezet, op welke manier dan ook.

Net als eerder wil spreker er ook nu op wijzen dat de verhuurbaarheid van een groot deel van het flatgebouw al stevig onder druk stond en dat er reeds sprake was van leegstand en verhuur aan jongeren, terwijl de flats specifiek voor senioren bedoeld waren. Te zien is ook dat de eisen die mensen stellen aan huisvesting aan het veranderen zijn. Het artikel dat in het *Dagblad van het Noorden* is verschenen, naar hij meent zo'n anderhalf jaar geleden, waarin bewoners een eerste reactie gaven op de mogelijke ontwikkelingen aan het Noorderplein, sprak boekdelen. Toen gaven de bewoners namelijk aan dat zij de consequentie uiteraard vervelend vonden en zich een ander besluit hadden kunnen voorstellen, maar dat zij zich eveneens konden voorstellen dat Lefier deze beslissing had genomen.

Wat de architectuur aangaat, het volgende. Het Volksrestaurant heeft een vergunning tot 2018. Dan is er de gelegenheid ook daar de kwaliteit van het centrum wat op te krikken.

Waar het gaat om het toezicht op het bouwwerk aan met name de achterkant, waarnaar de heer

Oldenbeuving heeft gevraagd, moet spreker zeggen daarop liever geen toezicht te willen houden en liever te willen proberen voor de voorkant wat eisen en voorwaarden te stellen om er voor te zorgen dat het bouwwerk in z'n geheel voldoet aan de kwaliteitseisen die het college voor deze plek in het centrum wil stellen.

Hij heeft ook goed gehoord wat er is gezegd over de nieuwe plek van de croissanterie, namelijk niet midden op het plein. Hem dunkt dat er in het hele gebied voldoende andere opties zijn om hiermee op een goede manier om te gaan, zowel wat de plek als de architectuur betreft. Hij meent hiermee de aspecten op zijn terrein van een reactie te hebben voorzien.

Ter afronding wil hij nog stellen dat hij zich uitstekend in staat voelt aan eenieder die het betreft, zeker ook aan de bewoners van het flatgebouw, uit te leggen waarom dit voorstel wordt gedaan en zich heel moeilijk te kunnen voorstellen dat aan de 180 mensen die bij MediaMarkt een baan kunnen krijgen zou moeten worden verteld dat de raad het voorgestelde besluit níét heeft genomen. Wat hem betreft dus: Wat hem betreft dus: *power to the jobless!*

Wethouder Kuper zal vervolgens enige opmerkingen maken over parkeren.

Er is onder andere gezegd: houd vooral het aantal van 400 parkeerplekken in de gaten en houd ook rekening met de wens te komen tot een mooie, toegankelijke en ruime parkeergarage. In de commissie heeft hij een vergelijking gemaakt met de ruim van opzet zijnde parkeerkelder die nu wordt gebouwd aan het Willinkplein. Dit punt heeft zeker de aandacht.

De suggestie 'differentiatie van de tarieven' komt zeker aan de orde als de parkeernota definitief wordt vastgesteld. Het is jammer dan dit niet eerder kon, maar soms lopen dingen nu eenmaal anders dan gewent.

De fractie van Wakker Emmen sprak over een eenmalige kans. Spreker is blij dat ook deze fractie voor is. Overigens denkt hij dat hij er niet in zal slagen haar te overtuigen van het punt BAR versus SIOF, zodat hij hierin maar niet te veel energie wil steken.

De oproep van de D66-fractie was: als het goedkoper kan, doe dat dan beslist! Dat raakt dan de gewetensvraag die door de LEF!-fractie is gesteld, en wel of er intern met andere tarieven gewerkt zal worden. Hij zegt heel eerlijk dit niet te weten. In het collegevoorstel is opgenomen dat als er aanbestedingsvoordelen worden behaald, deze graag zullen worden aanvaard.

Mocht het goedkoper kunnen, maar dan wel op basis van goede kwaliteitscriteria, dan zal het college zeker niet nalaten daarvan gebruik te maken. Echter, hoe groot die kans is, durft spreker niet te zeggen; het zou slechts een slag in de lucht zijn, dus hij waagt zich daar niet aan.

De heer Halm heeft terecht iets gezegd over een ANWB-onderzoek. Spreker kende dit onderzoek niet, maar gelukkig is de motie plus bijlage wat eerder naar hem toegestuurd. Hij wil de motie graag overnemen. In de conceptparkeernota wordt nadrukkelijk ook aandacht besteed aan onder andere de bewegwijzering, niet alleen in parkeerkelders maar ook anderszins. Andere zaken die de heer Halm noemde komen daarin eveneens aan de orde.

Hij is blij dat het traject op deze wijze is afgelegd, namelijk dat dit onderwerp drie maal in korte tijd aan de orde is gekomen. Het is de dialoog ten goede gekomen. Ook is hij blij met de grote steun van de raad voor dit plan. Hiermee wordt weer een flinke stap gezet in de ontwikkeling van deze mooie gemeente.

Wethouder Arends meent dat voor hem slechts één punt resteert: het SIOF versus de BAR. Hem dunkt dat hierover genoegzaam is gesproken in de commissie. Men kan kiezen voor het SIOF, doch het college heeft om moverende redenen gekozen voor de BAR, hetgeen in de commissie al is toegelicht. Toen heeft hij eveneens iets gezegd over de rentetoevoeging. Hij kan dit allemaal gaan herhalen, maar denkt in de commissie al helder genoeg te zijn geweest. Hij wil het daarbij maar laten. Als een fractie het anders wil, nodigt hij haar uit met een amendement te komen.

De heer Goudriaan vindt het mooi dat de ingediende motie is overgenomen. De punten die erin staat, spreken ook de PvdA-fractie aan. Het spreekt trouwens vanzelf dat goed moet worden bekeken hoe een parkeergarage wordt ingericht. Echter, als de gehele motie wordt overgenomen, moet het college blijkens de laatste *bullit* weer gaan rapporteren. Hiervóór is al uitgesproken dat dit niet moet worden gedaan als het niet per se nodig is. Als een en ander wordt opgenomen in de parkeernota, het bestek en de aanbesteding is dat wat sprekers fractie betreft voldoende.

De heer Oldenbeuving zegt dat de VVD-fractie evenmin behoefte heeft aan extra rapportages. Over de kwestie BAR/SIOF wordt de raad het niet eens en dat is jammer. Men zou kunnen

zeggen: als we zo zwaar op het SIOF hadden geleund, hadden we minder moeten doteren aan de BAR!, maar dat maakt per saldo geen verschil.

Dank aan het college voor de beantwoording. De VVD-fractie is op het punt van de stedenbouwkundige ontwikkeling gerustgesteld.

Zij realiseert zich overigens dat het college door de raad wordt opgezadeld met een onmogelijke opgave. Het moet een fantastische parkeergarage worden, niveau Museumplein, te bouwen in een binnenstedelijk gebied om een aantal gebouwen heen, ruim toegankelijk en goed verlicht. Dat alles mag dan maximaal € 25 miljoen kosten, welnu: dat gaat niet lukken. De fractie wenst het college succes bij het zoveel mogelijk opnemen van voorwaarden in het bestek.

De heer Van der Weide denkt dat inderdaad niet uit de discussie over de BAR en het SIOF is te komen. De fractie van Wakker Emmen maakt daar geen breekpunt van en zal voor dit voorstel stemmen.

Ten slotte nog een heuglijke mededeling: de tussenstand Slowakije-Italië is 2-0!

De heer Wanders kan zeggen dat de eindstand 3-2 voor Slowakije is!

De heer Moinat hoorde van wethouder Sleeking dat er al sprake was van leegstand in de Nijenbrinksflat. Lefier heeft dat echter niet gezegd, wél dat het steeds lastiger werd bewoners te vinden en dat het probleem zou gaan spelen in de nabije toekomst.

De heer Leutscher gelooft de wethouder op diens woord!

De heer Dijkgraaf kan aan wethouder Sleeking zeggen dat hij niet bij de bijeenkomst van Lefier is geweest. Wel heeft hij een heel pakket aan informatie gekregen. Hij heeft alleen gezegd dat de procedure niet goed is gevolgd. Er wordt geschermd met een sociaal statuut, doch er is met de bewoners niet tot overeenstemming gekomen. Dáár gaat het over. Lefier is te dien aanzien helemaal misgegaan.

En wat de uitspraak *'power to the jobless'* betreft: de vraag is of het allemaal gaat om mensen die werkloos zijn. Hij kan zich heel goed voorstellen dat mensen die al ergens werken graag bij een MediaMarkt in dienst willen treden. Het gaat dus niet om 180 nieuwe banen.

De heer Halm laat weten dat ook de BGE-fractie voor dit voorstel is. Tevens is de fractie blij dat de motie is overgenomen, want zo kan Emmen een van de beste parkeergarages van Nederland krijgen.

De voorzitter heeft begrepen dat het laatste punt over een rapportage niet zo veel enthousiasme oproept. Hij stelt zich voor dat de raad, als deze voor de opening wordt uitgenodigd, een en ander zelf kan vaststellen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens conform het onder nr. B10 vermelde voorstel van burgemeester en wethouders besloten, met de aantekening dat de fracties van DOP en GroenLinks en het aanwezige lid van de SP-fractie geacht wil worden tegen te hebben gestemd.

Aangezien de BGE-motie, met de aantekening betreffende het punt over de rapportage, is overgenomen, maakt zij verder geen onderwerp van besluitvorming uit.

B11. Mededelingen en ingekomen stukken [Stuknr. RA10.0065]

Er zijn geen mededelingen en er zijn geen ingekomen stukken gemeld.

De voorzitter vraagt met een blik op de klok of de raad de vergadering wil voortzetten.

De heer Dijkgraaf wil de motie die hij had willen indienen over het kraakverbod aanhouden tot de volgende raadsvergadering. Hij wil daarover een goede bespreking en als zij in deze vergadering nog aan de orde zou worden gesteld, denkt hij dat het onderwerp niet die aandacht krijgt die hij wenst. Hij stelt zich voor de motie nu gewoon aan te kondigen en haar in de volgende raadsvergadering aan de orde te stellen.

De voorzitter steunt dit verzoek en begrijpt dat hiermee wordt ingestemd.

B11a. Vaststellen notitie 'Uitgangspunten voor het beheer van begraafplaatsen in de gemeente Emmen' + bijlagen RIS.4335, RIS.4336, RIS.4337, RIS.4338 en RIS.4339 + brief 10.040638 [Stuknr. RA10.0060] (was oorspronkelijk agendapunt A9)

De voorzitter geeft allereerst het woord aan de CDA-fractie, die over dit voorstel een motie heeft aangekondigd.

De heer Thole zegt dank voor het alsnog als bespreekpunt van dit voorstel opnemen op de agenda, want het is niet gebruikelijk een motie te koppelen aan een A-stuk.

De motie betreft het onderzoek naar het aantal begraafplaatsen in Nieuw-Amsterdam. De gemeente Emmen wil dit in de komende 10 à 20 jaar uitbreiden van 4.000 tot 8.000 graven wegens krapte op verschillende plaatsen. Een ander punt is dat door de toenemende vergrijzing steeds meer mensen overlijden en er dus meer ruimte nodig is. Verruiming van het aantal begraafplaatsen is gepland in onder andere Klazienaveen, Veenoord en Weiteveen. Op andere plekken worden graven geruimd om meer plek vrij te maken, zoals in Roswinkel, Erica en Nieuw-Weerdinge. Nieuw-Amsterdam staat niet in dit rijtje. In de commissie is gevraagd: waarom wel in Veenoord en niet in Nieuw-Amsterdam? Het antwoord van de wethouder was dat uitbreiden in Nieuw-Amsterdam relatief duur is, plus dat de overlegpartner het eens is met uitbreiding in Veenoord. De CDA-fractie heeft inmiddels contact gehad met Plaatselijk Belang Veenoord en het blijkt dat men nu toch wel graag in Nieuw-Amsterdam een uitbreiding wil. De begraafplaats aldaar is over twee jaar zo'n beetje vol. Een ander punt is dat daar ook de aula is gevestigd, een pluspunt. Families die in Nieuw-Amsterdam wonen willen in de toekomst graag hun dierbaren daar begraven, een moreel aspect. Dit alles is reden voor het verzoek aan het college te doen zoals in de motie is verwoord. Deze luidt als volgt:

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 24 juni 2010, heeft kennisgenomen van de plannen voor uitbreiding in fasen tot 2025 van de begraafcapaciteit in de gemeente Emmen van 4.000 tot 8.000 graven, waarvoor in aanmerking komen Klazienaveen, Veenoord en Weiteveen, terwijl graven worden geruimd in Roswinkel, Erica, Klazienaveen, Emmer-Compascuum en Nieuw-Weerdinge;

is van mening:

- ***dat een uitbreiding van de begraafcapaciteit in Nieuw-Amsterdam ook tot de mogelijkheden dient te behoren, aangezien de aldaar aanwezige begraafplaats over enkele jaren al vol is;***

- ***dat daar nog gronden zijn die wellicht gebruikt kunnen worden voor uitbreiding;***
- ***dat families in Nieuw-Amsterdam in de toekomst daar ook hun dierbaren willen begraven;***
- ***dat bovendien de aula bij de begraafplaats gevestigd is;***

verzoekt het college:

een onderzoek te starten naar de mogelijkheden van het bij de uitbreiding van de begraafcapaciteit ook de begraafplaats Nieuw-Amsterdam te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Goudriaan zou bij de motie van de CDA-fractie kunnen zeggen: alweer een onderzoek! De PvdA-fractie verbaast zich over deze motie. De gemeente is nu een paar jaar bezig met de begraafplaatsenproblematiek. Er is een notitie verschenen over inbreiding en uitbreiding, alsmede een notie 'financiën op orde', waarover in de commissie uitgebreid is gesproken, en nu ligt de notitie inzake de uitgangspunten voor. In 2008 is door de raad eigenlijk al gekozen voor scenario 3, de duurste variant die het mogelijk maakt in nagenoeg alle dorpen te kunnen blijven begraven. Toen is eveneens aangegeven dat de begraafplaatsen in Nieuw-Amsterdam en Veenoord samen zouden worden gevoegd in Veenoord. Daar is nog voor tien jaar plaats, met uitbreiding voor nog eens 80 jaar. Onder andere door de PvdA-fractie is toen gezegd dat de financiën ten aanzien van de duurste variant nog even moeten worden bekeken en dat, als die tegenvallen, zou kunnen worden gekozen voor een combinatie van de scenario's 2 en 3. Ook de CDA-fractie ging daarmee akkoord. In de notitie staat wat in- en uitbreiding kost, namelijk € 472.500,-. En voorts moet je dan twee particuliere terreinen aankopen, de duivenvereniging verplaatsen, enzovoort. Dan kom je op een m²-prijs van € 92,-, terwijl het gemiddelde in de gemeente € 60,- is. Het wekt verbazing als enerzijds wordt gekeken naar bezuinigingen < in verband daarmee zou je een ander scenario moeten kiezen > en anderzijds wordt gevraagd om een nog duurder variant. Dat vindt sprekers fractie niet juist. Een combinatie van Nieuw-Amsterdam/Veenoord lijkt de fractie, mede gelet op het gevoerde overleg, een goede optie. De PvdA-fractie zal de motie dan ook niet steunen.

De heer Van der Weide noemt de motie sympathiek. De fractie van Wakker Emmen is van

mening dat eenieder zoveel mogelijk in het eigen dorp moet kunnen worden begraven. Vandaar dat zij de motie steunt.

De fractie was voornemens bij het voorstel A9 een stemverklaring af te leggen. Kort gezegd: inhoudende dat zij dat voorstel niet akkoord ging, van mening zijnde dat de kosten onevenredig worden verdeeld over de kern Emmen en de buitendorpen.

Mevrouw Aldershof verbaast het een beetje dat deze kwestie nu weer ter sprake wordt gebracht. Blijkens notulen heeft wethouder Kuper al op vragen geantwoord dat Nieuw-Amsterdam nog 65 plaatsen heeft, uitbreiden erg duur is en de overlegpartner geen bezwaar heeft tegen Veenoord. De VVD-fractie is dan ook tegen de motie.

De heer Schoo wil alle fracties toch eens openen moties die zij willen indienen tijdig naar de andere raadsfracties te sturen. Als iedereen er tevoren kennis van kan nemen, is dat handig. Deze motie heeft hij toevallig wél op tijd gekregen.

De DOP-fractie zit in dit verhaal wat dubbel. Op zich kan zij wel instemmen met de motie, maar in wat de heer Goudriaan zei zit natuurlijk ook een kern van waarheid. De fractie stelt zich voor toch maar in te stemmen met een onderzoek, maar of zij akkoord gaat met de uitkomst, daarmee wacht zij nog even.

De heer Moinat ziet eveneens de sympathieke insteek, doch hij kan zich volledig vinden in de woorden van de heer Goudriaan. Derhalve zal de SP-fractie de motie niet steunen.

De heer Huttinga zegt dat de motie inderdaad best sympathiek is. Toch is hij het met de argumentatie van de PvdA-fractie bij monde van de heer Goudriaan eens. Over dit onderwerp is al een keer gesproken en toen is een bepaald standpunt ingenomen, zij het dat niet tot een besluit is gekomen. Daarvan nu afwijken met het zwaarwegende financiële aspect als gevolg zou verkeerde verwachtingen wekken. Hij zegt dus: laat dit rusten en doe hiernaar geen onderzoek meer! Ten aanzien van de uitgangspuntennotitie kan de ChristenUnie-fractie met het college meegaan.

De heer Halm laat weten dat de BGE-fractie eveneens tegen de motie is.

De heer Dijkgraaf sluit zich eveneens aan bij de woorden van de heer Goudriaan en verklaart zich voor het voorstel en tegen de motie.

Wethouder Kuper heeft aan de woorden van de heer Goudriaan niets toe te voegen.

De heer Wittendorp hecht er aan te zeggen dat in de bijdrage van de heer Goudriaan een paar foutjes zitten. Eén punt is dat de grond de bestemming begraafplaats heeft, wat volgens de heer Goudriaan niet zo is; het zou tuingrond zijn die zou moeten worden aangekocht, maar volgens spreker is dit niet het geval, want de grond is eigendom van de gemeente en de bestemming is begraafplaats. De grond is dus bestemd voor het inrichten van een begraafplaats en het zou te gek zijn als deze nu anders zou worden gebruikt.

De heer Goudriaan kan het niet schelen als hij wordt beticht van fouten. Echter, hij heeft zijn informatie gehaald uit de officiële stukken. Daar staat het bedrag in voor aankoop van twee particuliere stukken grond en de verplaatsing van de duivenclub. Als het gaat om een foutje, is dat dus niet van hem.

Wethouder Kuper kan nog melden dat er inderijd een hydrologisch onderzoek is ingesteld naar de betrokken gronden. Daaruit kwam dat er, als ze in het bezit van de gemeente zouden komen, bovengrond zou moeten worden begraven. Daarover is in 2008 met zowel begrafenisverenigingen als de overlegpartner en waarschijnlijk ook met de raad de conclusie getrokken dat zij en de bevolking niet bovengronds wilden gaan begraven en dat op termijn zou worden aangesloten bij Veenoord.

De heer Goudriaan wijst er nog op dat op pagina 18 van de notitie het hele verhaal staat ten aanzien van Nieuw-Amsterdam.

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens conform het onder nr. B11a/A9 vermelde voorstel van burgemeester en wethouders besloten, met de aantekening dat de aanwezige leden van de fractie van Wakker Emmen geacht willen worden tegen te hebben gestemd.

Bij inventarisatie blijkt de CDA-motie te worden verworpen (de fracties van CDA, Wakker Emmen en DOP stemmen voor).

De voorzitter zou nu de openbare vergadering moeten sluiten en daarna de vergadering weer in beslotenheid zou moeten openen om de notulen van de laatste besloten vergadering vast te stellen. Tenzij iemand er prijs op stelt dat dit in beslotenheid gebeurt, wil hij dit even praktisch

doen als niemand een opmerking heeft over de genoemde notulen en concluderen dat zij bij dezen in beslotenheid zijn vastgesteld.

De raad stemt hiermee in.

B12. Sluiting openbare vergadering

Vervallen.

B13. Opening besloten vergadering

Vervallen.

**B14. Verslag besloten vergadering op 27 mei 2010
[Stuknr. RA10.0068]**

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nr. B14 vermelde verslag overeenkomstig het ontwerp vastgesteld.

B14. Sluiting

De voorzitter wenst eenieder een prettige vakantie en sluit de vergadering te 18.20 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 30 september 2010.

De voorzitter,

De griffier,

AGENDA

Categorie nummer	Agenda nummer	Stuk nummer	Onderwerp
A	1	--	Opening en vaststelling agenda
A	2	--	Vragenhalfuur
A	3	RA10.0067	Notulen raadsvergadering van 27 mei 2010
A	4	RA10.0051	Vaststellen beeldkwaliteitsplan 'Schoonebeek, Stroomdal zuidrand' + bijlagen RIS.4324 en RIS.4325
A	5	RA10.0052	Vaststellen bestemmingsplan 'Klazienaveen, schakelstation op het tuinbouwgebied' + bijlagen RIS.4326, RIS.4327, RIS.4328 en RIS.4329
A	6	RA10.0053	Vaststellen bestemmingsplan 'Nieuw-Dordrecht, woonzorggemeenschap aan de Vastenow' + bijlagen RIS.4306, RIS.4307 en RIS.4314
A	7	RA10.0054	Vaststellen bestemmingsplannen 'Emmen, Emmermeer, tweede woontoren wijkcentrum' en 'Emmen, Emmermeer, derde woontoren wijkcentrum' + bijlagen RIS.4308, RIS.4309, RIS.4310, RIS.4311, RIS.4312 en RIS.4313
A	8	RA10.0056	Vaststellen bestemmingsplan 'Brandweerkazerne Emmen' + bijlagen.4316, RIS.4317, RIS.4318 en RIS.4319
A	9	RA10.0060	Gewijzigd in agendapunt B11a
B	1	RA10.0059	Benoeming lid raad van toezicht Esdal College
B	2	RA10.0066	Kadernota 2010, inclusief bestuursrapportage 2010-I + bijlagen RIS.4377 en 10.035462
B	3	RA10.053	Zie A6
B	4	RA10.0054	Zie A7
B	5	RA10.0056	Zie A8
B	6	RA10.0060	Zie A9 (gewijzigd in agendapunt B11a)
B	7	RA10.0062	Vaststellen verordeningen in verband met de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) + bijlagen RIS.4343, RIS.4344, RIS.4345, RIS.4346, RIS.4347, RIS.4348 en RIS.4349
B	8	RA10.0058	Vaststellen verordeningen Wet werk en bijstand en Wet investeren in jongeren + bijlage RIS.4362:

			a. Maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2010
			b. Toeslagenverordening Wet werk en bijstand 2010
			c. Handhavingsverordening gemeente Emmen
			d. Toeslagenverordening WIJ gemeente Emmen
			e. Verordening werkleeraanbod WIJ gemeente Emmen
			f. Maatregelenverordening WIJ gemeente Emmen
B	9	RA10.0061	Realisatie inloopvoorziening voor dak- en thuislozen + bijlagen RIS.4341 en RIS.4342
B	10	RA10.0064	Ontwikkeling Noorderplein + bijlagen RIS.4366 t/m RIS.4365 en bijlage RIS.4383 + brief 10.043465
B	11	RA10.0065	Mededelingen en ingekomen stukken
B	11a	RA10.0060	Vaststellen notitie 'Uitgangspunten voor het beheer van begraafplaatsen in de gemeente Emmen'+ bijlagen RIS.4335, RIS.4336, RIS.4337, RIS.4338 en RIS.4339 + brief 10.040638 (was oorspronkelijk agendapunt A9)
B	12	--	Vervallen
B	13	--	Vervallen
B	14	RA10.0068	Verslag besloten raadsvergadering op 27 mei 2010
B	15	--	Sluiting.